

سامی پاشا زاده سزائی بك

برقاج كرندر كندیسینی راحتسز ایتمكده اولان
نزه صدوییه دیندرمك ایچون ، صاری تنكه
قوتلردن اوقالییوسول بر حب دها آلدقدن سوكره
«سركدشت» حمرری ، تکرار مامه باشه اولطوری:
— ذات مالکمز هیچ اروپادین پولوندیکیزی ؟

دیه سوودی .

خار بك اندی !

اونك اوزرینه براز اسبابدان بحث ایندی ،
تکرار آیغه قالدی . قاپویه طوغری پورودی .
آلرندن بر سیاه طرف بلنك سینی قاریشدر بیورودی .
— واه ، نعل یاپام اقدم . بنده كزدن نه
صومق ایستورسكز ؟
دیگر آل شاقالردن جیبیلق تپهسته قفس قفس
اوزانان كولرتکی ساچلرینه برقاج دهنه سوورودی .
— ملا ، لعلآ براز اسکی ادیباندن بحث بوپوروك

اندم ؟

تکرار مامه باشه اولطوری . پولوندینمز اوله
هم یك اولطومی ، هم سالوندی ، خفف دوشلی
کیش بر بر . برسنازه اوزاندی . کبریت آردلی
ایچون دیشاری بیجیدی . بیاض اولسکللی ، دوشوك
بیلی کچیکیمه بر اشواق قایل آفرینك صاری بارملرلی
آیدیلانان بر کبریت چاقدی .

سزائی بك اندی ، چکسنی آویجه آلمش
اولار :

— بن کندینم طایفه باشلادیم وقت کال بك
اسکی ادیبانه صمی بر سوورنده اعلان حرب
ایتمدی . طن ایدمم ، اوروپایی کورمش - عیقدق
طاییش ویزم ادیبانزی فوق العاده بر باد بولمشدی .
کال بكك بوککله حربی اجدادی ذم ایتمكدن ،
اجدادی باتیرمقدن زیاده ایچنده بوتالیمیز اوجر .
کنتسزکی بییق ، اوروپاده ک ترقینك بزدهده
وجودبولانسی شدله ارزو ایتمسندن ایلی کلبورودی .
اوت ، اوحرک سبی ترقینك ادیبانه ، ادیبانكده
افکار وجدانه انتقاله وجود بولانسی شدله ارزو
ایتمسندن ایلی . بوتسه اسکیلرک ک کوزل شعرلری
ینه استادک آفریندن ایستیمم . اونلری تقدیرله
اوقوردی .

قط آرتق ادیبانك دوامی چکمزدی . آلیت
دکل یا ؟ دوشونك برکه ، دنیا اوچوش وخره
شده ایکن بزکبیلر بوراده حالا برقاج مصراعله
قاپوه قاپورلردی . بوکا آرتق تحمل ایتمک قایل کلدی .
ایشه کال بوله بر زمانه کاندی . وبر وولغان کی
الدفاع ایتمدی . اوروپا ادیبانك طاییدینی تیاوزلر ،
شعرلر ، رومانلر ، وطن فکریلری ، طوق اتی عقللری فلان
بردن بره . بزیم ادیبانزه هب بو محیرالعقول ذکالك
غیرتیه کیدی . کالك خدمت عظیمدر . کال ظهور
ایندیکی زمان ملکنده بوپوك برجهالت واردی . آلی
آلتش کتیلک باشا قوتانلرند آلمچ بر نه نهایت ایکی ،
هادی هایدی اوچ کتیدن فضله اوقور یازارچیمنازدی .
باشصوم ادیبانچه او قنلر دنیادن وار کچمش ، بر
کوشنده قاله قالمش ، سفینهلر تاس ایتمز ، قط کندی
کندینه نفیس خیالانه دلنلی آقیون برایکی ییدن بیغه
برش اوقونامازدی . بودی کی اوقونون .
بردن آیغه قالدی .

— مع مایه ، بك اندی صاقین بوسوبله دیکم
شیشیده برخارت معناسی آرامکام اوئلر ، اوئزم
اسکی مصراعلر خوش ، اوغوشدر برچی ، دلبر بر
خصوصیتی اولان شیلردر .

قاپوه طوغری بر ایکی دهنه کیدوب کلدکن
سوكره قایلن وپوروسنر سسی ینه ایشیدیلدی :

— اندم ، دوشونك برکه اوروپاده او زمان
رومانتیکروق العاده رغبتده . هوغورلر ، لامارتیلر ،
ونپلر لر هنق ترم اییدیور ، احتراماتی ترم اییدیور ،
وطنی ترم اییدیور . بزده ایسه حالا بر شیشر یوق .
کال بك کی جوال بر آدم طیبی بو مغرومینه
فانلانمازدی . اونك ایچون وار قوتیه چالشدی .
وطیبی بویه مدهنش اکسیکلکاری المایه اوغراشان
بر مجدد صاف بر ایریک اولامازدی . اونك پشیدیکی
زمان ، اونی بویه جوال ، آتشین ، هر مسکلهلی
قورجالار بر آدم حاله قومشدی . بیلیورمسکز ،
بن کال قنرده ، بزیم حامد قنرده یاشلی دکلم .

بو آلدنیم نجد حرکتی وقوع بولغده ایکن بن
اولندی اونسکز باشندهم وکال یکی اوصرم لرده
مالیمم . کندیسینی زیارته کتیمم . هانی کنتالرده
فلان یازارلر آ ، بوپوك آدک حضورینه کیدیمه یورکی
چاریم دیه . ایشه بن کالی کوردیکم زمان کندیمده هیچ
مایلهمسز سوبلیورم ، اوله برهیجان دودیم وانی ایدیم .
نیجه کالك دهامی ده تورکدر ، تقصه لری ده تورکدر .
اوله بر جهانگیرکی واردی ، کندیسینه اجدادنک
انتقال ایندن برجهانگیرک واردی . ایشه اونك عالم
ادیبانه قورادیننی فوق العاده قیامت ، فوق العاده
قورطه شناسنده ایلی که بنده ادیبانه کیردم . بنم
عامکام فلان اولونقلر تکسلی کال بکدی . فر ندهه
هانی بر هوغورلارلر واردی یا ، بنده کاله قارش

اوله بر حاله دیم . اوئی دیرسه آبی ، اوفنا دیرسه
فنا ایلی ، بیلیم بن ایچون بویه لیدی . هم اوقنلر
اوله بر بریمزه قارش غرض فلان نکور ، نالمسک
آرمزده بر بریمزه قارش بوپوك بر «آنتوزیازم»
واردی . سوكره لری کالك تأثیرندن قورولدیمن زمان
اسکیاری ده اوقودم . وکوردم که اولرده نفیس شیئر
وار . مثلا نفیبه ، آهنگندن کتایه اولاراق ، ایك
دهنه بن واهنهرین بر موسیقیس وار دهندهم . فضولی ده
غات بوپوك بر ایریکدر . ندیم نظریمه ، نهار بر آدم .
ایشه بوآدماری هب محیطلری برآتمش . هانی دهالر
عیطلریک خارجه چیقار فلان دیپورلر ، طوغری سینی
ایسترسه کز بوپوك براز مایلغه کتی کلپور . انسانلر
کندیلرینه فضله اهمیت وریپورولر ، نه برسکز ؟
ندیمی برنشه اینده عیقلی ، فضولی ایکلر نده
عیقلی ، نفی کورپور نده عیقلی ، کالی آتشین
واختلاپور پشدر نده عیقلیدی . اوله دکلی یا ؟
ادیبانه بو قدر عظمتدرشلی طن ایدمم . زوماتیزم
وردی . بوتسه محاط عیقلک خارجه نعل
چیقایلیز ؟

سامی پاشا زاده سزائی بك نه قدر صمیمتله
قوتوشورودی . ادیبان جدیده نلنک دها معلول ،
دها درین روح آتسا ، دها مرضی دها معلومات
فروش انسانلرله مقایسه ایدلیمه عظامه دها صاف ،
سهاده ، ترقیه دها هیجانلیجه ، دها نیکیتینه بنائیر
فلورلره نسته ئودیلر ، هوغورلر ، لامارتیلر کی !
ونکی ادیبانک باشلانمچنده کیکین روحی ، فوناق
ترهیمسی سوكره دن آتیه اوروپا ترهیمسندن دها
قوتلی ، بوتون وار غریب تقابیلرته رنغا شرق روحی
کیار انسانلرک ، اسکی عاکله لره منسوب ایدیلمزک
کک بارز نمونه سنی سزائی بك انقدیده اوردم .

— تنظیمات ادیبانك ایلك دوری حقتنده نه
دوشونورسكز اندم ؟

باش اوچنده آسبیل بوپوك قفسده دیکله نهدن اوش
برصفا ایله برقراریه یاقورودی
— بن فوشلری بک سوورم اندم . رنگلرینه فلان
یایباریم . پنده بوزلرجه واردی . قطا باپانیده قالدی .
سوكره سووردیم سوآلی خاطر لایلاقی :

— تنظیمات دوری بن آکلایمورم . پونظیات ،
بزیم بیلدیکنم سیاسی برسرکندر .

— طوغری اندم ، قط اوزمانه تصادف ایندن
ادیبانه شدی بواسمی وریپورولر .

— نه ک اعلای . شوخالده سووردیمک ششاسی
اولایق اولیمه ؟ کالك ظهورنده ششاسینک بوپوك
برحصمی وار . بن کاله نه قدر مقنوسم کال ده
ششاسی اودرجه مقنوسدی . ششاسی نه زیاده کیسه می
ترجیح ایتمزدی .
تعامل کزینورودی .

— آمان اولومایلم . او زمالك ادیبانه بوپوك
خدمت ایلدنردن بری ده رجائی زاده اکرمدر . رجائی
زاده اکرمک کوزل ، عالی شعرلری واردر . سوكره

ادیبانك روحنه نفوذ ایندن بر نظاری واردی . برآدم ،
حیانتده شاعرلکندن دها بوپوك بر شخصیت ساحی
اولق قایلنه اکرم او ایلی . بن ، ادیبانک روحنی
بوپوك قدر آکلایان بر آدم طایمادم . مثلا ، یوق
فکرت دها مکتب صبر لرنده ایکن اونك استقباله
کک بوپوك ششاعر اولایق بزیم اکرم سوبلیوردی .
طالک ضایقه ایلك اولکشف ایندی . سوكره مثلا ،
بول بورزه یکی یکی آریزانمه باشلادینن زمان بوآدم فنا
دکل اما اسلوبی اوقدر بوپوك بر اسلوب دکلی دیه ،
او سوبله شدی . سوكره سوكره اوروپایه کیدیمک
زمان صلاحیتدار آملردن بول بورزه حقتنده عینله
استادک فکرته نواتق ایندن فکرتلر ایتمده . ادیبانکی
اکرم کالین آبی آکلاردی ، اوو ، ششبه یوق .
اونک بر اثر بکنمسی ، اولک بر ادیمی تقدیری
حییمه اثرک موفق اولانسی تأمین ایلدری . نیجه اوقدر
آمین برذوق واردی . ششبه یوق ، نعاتنامه واردر .
(دامارلریک ایزلی کوروش نازین آلی اسکی
بر شعرلی کی کوکنه قوبیدی) .

— حامد بك ایچون نه دوشونورسكز ؟
— حامدك دهاسنه قوتیه بجوم ایلدنره قارش

سوزلرمز ، مدافعه لریم بوکون بولون ذک و ادیب
اولان برنسل طرفندن تصدیق اولوندی . حامده بنم
آریجه خصوصی برمنتدارلم دها واردر . اوده ، بکا
سمدی کی کوکنه وردی .

— اندم حامد بك خلی اوقومش بر آدمدر ،
دکل ؟ کرچه کندیسینی بک آز اوقودیننی مقام تواعدده
سوبلیورسده ! هیچ تاریخی قورجالاماش بر آدم
اواسکی یوزان عاللردن ، اوله منتیه لرندن هائلره
ابداع اینده بیلیرمیدی ؟ قلیغه دن خیردار اولمایان برآدم ،
برآرسلطون ، نعل بحث ایده بیلمی ، اسلام فلفله لرلی
نعل وضوحه کوکنه ره بیلمی ؟ ذات مالکمز طیبی
اونك تدقیق ایلوب اجه دیکلی . بر آرقاداش صغینه
برچوقازندن آبی بیله حکم کزدر !

— نه طیبی اوقوردی اندم ، بیغه درلو نعل
اولور ؟

— اندم ، ادیبانه قاپه کز نه بیدی ؟
— بن کندینم قطماً بحث ایتمکی سهوومم .
دکرکه بحث ایدمم . ایسته سرکنشقی یازدم ، کوچوک
شیلرلی ، رموزالادی یازدم . برده بدی سنه مدله ،
بارسهه چیقان شورای اتمده آوی و سیاسی مقالهر وار .
مع مایه سزائی بك اندی بنم ایکیچی بر سزائیله
قارش سرکنشقی کندیلرینه الهام ایندیشینی اغزلردن
چاپیدیلر . یوزان ایچنده کیشش باقمه لری ، قایلن
جنار وفتیق آغانلر لریک کولکسنده راکد اوزانان
سوزلری ، جسم باغاری ، حشمتی قوتانلری اولان
مصنرلرله عالم مالک لردن برنهم بره یار کورلر کوزلر
اسیرلری ، خالیق حیاتی دوشونقلر بوپوك کندیلرینه
رومانی ، بزیم ادیبانزده ایلك دهنه اولاروق نعلی
رومانی ، بر « جق » دن زیاده بر « غرازیللا » ی
خالرلاران « یقی رما آلیت اولندن زیاده رومانیک
اولان رومانی یازلمر .

ادیبان جدیده ایچون شوبله سوبله دیلر :
— بن بوپوك دعوالمینک ادیبانه قطماً

طرفداردی دکلم . اولکلیز برمی یاپدی ، سوكره کیلر
برشی یاپامادی دیک انصاف سزائی اولور ، عیب
اولور . بزیم دیلمنکله ، ادیبانزله ایتیم
ایدن دیکر مللزه قارش انتقارله کوکنه بوپوك
ادیبانز وارسه اوده کالردن ، حامدلردن سوكره ،
هیچ ششبه سز ادیبان جدیده در . او ادیبان جدا
ملکت ایچونده شایان افتخاردر . ششبه یوق ، ششبه
یوق . مثلاً قدر نفیس یازیلور ، جناب شهاب الدین . . .
بن جنابی ، بر دققیه دوریم ، او کزیمه شاعر یوق
فکرته ترجیح ایدمم . قطف کتیده لسان اما ایچون
منبع ، مسافلام ، تیز . موسک « نوبوری » ،
فکرتکده « سیمی » ، نظیر سزدر ، طوغریسی . . .
توق فکرتی بن سیمده کوردم . خلله ضایعه ادیبان
جندیمه کک بول بوپوك سیلردن بریدر اسلوبی تقیسه ،
براسته اسلوبیدر . سوكره حکایه ده ایلی باری
کوبوردی ، تام صنعتکار . . . سلیمان نظیفده
اونوئولایق برآدم دکلمر ، کالك وارث آهنگلر . . .

طیبی ، تکامل سیر داغیمینده دوام اییدیوره ادیبان
جندیمده اوقانوه تابع اولدی . قط بن شعرده بک
یکیک بک آکلایمورم . بودا عابکار براز فضله کورونور .
اما بوپوك کز زنده دکلم ، اوروپاده اوله . خایره شوبله
دیلم ، بیکلکنی دکلم ، قطف یکیک بک نامزنی آکلایمورم .
مثلا امپورسک ، ششکسیرک ، راستینک یازیلری
وارکه کوکنه دهه تقیسه ، بوکونده تقیسه . هیچ
بن دون بر شفق سیرایتمم ، شفقه برترق واردی .
دون صیاح بر بلبل دکلمدم ، بلبلک نمه سندن کچن
بهاره نسته بر ترقی واردی . دون بر جفت سیاه
کوز کوردم ، سیاه کورلرده ترقی واردی ، دینیری ؟
نه شعرده براز بوله دکلی ؟

قایلن سسبله اوزون اوزون کولدی . قهقهه لری
اوسکر وکارطه فاصله لایبوردی . بوکورولتیلر آرمسندن
صاری قوشله قیصرمنی باشلی ، بیاض کومکلی ،
قوش صاری سیاه ، بیاض رنگلی قادریله جیر پیئور ،
ایجه ایجه ایتریوردی .

سزائی بك اندی یته کریمک باشلادی .
— وزن ایچون نه دوشونورسكز اندم ؟

— اوچلرینی مامیه طایادی ؛
— بنم فکریجه ، دیدی ، ادیبان ، بیراقلی
سربیت سربیت انکشاف ایتمش ، سربیت سربیت
تکامل ایتمش ، کک دوغریسی بو دکلی یا ؟ اوله
عروضی وزن اولایق ، بارمق وزن اولاسین ،
ترکیبلی اولایق ، ترکیب سز اولاسین کی سوزلر
نیجه بوشدر . یوق شو بوش کله سنی کروی
آلام ، کیسه می کوکندر سنی سهووم ، هم دوغر .
یسده بوش دکلم ، بلکه اونلرکده سنی واردر ؛
ندیم ، ندیم ، لرومسزدر ، قطعاً لرومسزدر .
انسان بویه دپیکنه دنی کی « کوزل اولسون ! »
کوزل شی هره سوورله یازیلیرسه یازیلین ، دایما
کوزلدر . مثلا محمد امین بکک بفضی شعرلری وارکه
جفا خوشمه کیدیلور . کندیسینی شخصاً طایم .
قط اولسون ، کوزل شعرلری وار . بزیم شی کال
بککده اوله . آکردر فلان آما ، اییدر . بن اوکچی
پاسندن طایمزم ، نه قوتلدر . سوكره دها کچلر دهنه
بک ذوقی اوقشایان یازیلر وار .
مساعده ایستدم .

— بنه بوپوك ، بو ، طاییشامز ، بوسیله اولدی .
کوروشلم ؛ بزده کز ادیبان مصاحبه لرندن فوق العاده
لنت طویارم . بزیم جدالیله کورسکر کوزلردن
اوبرم دیدی .
سوقافنگ باجمغری آتنده ایصلایرکن کوزیمک
ئوکنده هب ، ایلك دهنه شریقاب اولدیم بو ادیبک
خیالی ترم اییدیوردی ؛
چوکوک ایکی یاقوق اونلرکده شغیفله دها بوش
سیوری بر بورون ، چوقور شاقاقلر ، غات قایلن
وقیه سیاه قاشرک آتنده درین ممالنکی کوزلر ،
قیسه شغیفلی ده افلاکه خیردران ورتکی لروچوللا .
ششیران قایلن و اوزون بیاض بیقر ، جیققیجه بر
اموز ، ایچرککجه برکوکس . عصی برمزاج ، نازک ،
اصیل وصف بروح . . . روشن اشرف

سليمان نظيف بك

عزيزم احمد أمين بك ،

اديبانك تاريخه كوچوك بر خدمت اولور اميديله ترتيب ايتديكم بو زيارتله آره سنده ، طائش بر نائز اولان سليمان نظيف بكى طيبى احوال ايده مه چكدم . بناه عليه زيارته كيتدم . كوچوك وسوسى بر ليله ديوارلندهك بر ايكي نفيس خالدين ، اينجه فوق العاده نفيس بر صورتده جلدله تدريس فرنكجه و توركيه كتابلر بولونان اوزونجه بر رافدن عبارت اولان او طه سنده بو عاجزى قبول ايتدى . كنديسى بك بشوش كوردم . چك سندهك اوزون قسمندن زياده ، ياناقلندهك قيصه طرفلر آغازمش صاقاللى اسمر تذك بروروشوب كر بلهسته كوره دائما قيردايور ، قيراطه لاشمش بيقرله صاقاللى آره سنده ، بو زينك اسمرينه تضاد تشكيل ايدن صيق و بياض ديشلر جان هر جله سنده بر تسله كورونيوردي . سرت و صباق باقيشلى سپاه كوزلر دائما اوينايوردي . بكا ديدى كه : « سز كله دنده سز كله كوروشيوردم ، يعنى [وقت] ده يازديغكن مقاله كزى او قوردم » . صانيم اوكون رضا توفيق بكك ملاقاتى نشر ايدلشدى .

— مساعده بوورسه كز سزه ايراد ايتك ايسته ديكم بعضى سؤاللر وار ، اونلر عرض ايديم ، ديدم . و او قوردم :

۱ — بعضيلر وار ، ديورلر كه كچه عبدالحق حامد بك ، شهبه سز اك بو بوك شاعر لر حردن بريدر . فقط بو ملك روحنه ايلك دفعه طويونل بر صورتده خطاب ايدن شاعر محمد امين بكدر . سز بو خصوصه نه ديرسكز ؟

۲ — ثروت فنون ادبى ، محقق كه ، اديبانزه بر بيلك كتيردى . فقط موضوع ، لسان و نايه اعتباريله او مكتبى بك اجنبى پرست ، بك تصنع پرست بوليورلر . اونك ايچون ياپدار اولامادى ديورلر ! سز به بو احوال غور ميور ؟ ثروت فنون ادبى ملك روحندن طوغان و اولك روحى احتياجه تقابل ايدن بر حر كنيدي ؟

۳ — ثروت فنون ادبى نطمه ، نرده ، تفيدده ، بر كله بيله صنعتده نه كي تحوير و تجددلر وقوعه كتيردى ؟

۴ — بو مكتبته تشكلمده ، كندندن اول كلنلرلر بو بوك نائزيرلى اولدي ؟ يعنى ثروت فنونده يازانلردن اول نامق كال بك ، عبدالحق حامد بك ، رجائى زاده اكرم بك نه كي بيلكلر ميدانه كتيرمشلردى ؟ شائى نظم و نرده نه ياقى ايسته مشدى ؟

• — ادبىات جديده ملك نطمه ووزنده وقوه كتيرديكى بر طاقم تجدداق غيركافى وغيرملى بوليورلر ، تركيبى لسانده ملكن روحنه يانچيدير ديورلر ؛ بو ملك روحى طيبى اولارق مى و نله ترم ايدله بيلير و مى لسانزه اينجه اجنبى قاهدهسى حكمران اولايان ساده لساندر ديورلر . بو خصوصه ذات عالكن نه دوشونيورسكز ؟

۶ — كنج نسل حفتهك تحسلسلر كز ؟ نر و نطمه اونلر نصل بوليورسكز ؟

۷ — اسكى اديبانزه حفتهك دوشونجه لريكز ! او ادبىات تجدد دورلنده حالا ياشايورمى ؟ و ايچون ؟ يازمخانه سنك نو كنده او طور مش ، ديكله بوردى . كوزلنده قولاقندن آتمه كوزلك واردى . والرنندن برى ، شمدى ابي خاطر لامبورم ، صاغبيدي ، صولبيدي ، صاقالرخى قاشيبوردى .

يائنده اون اون ايكي قدر قاشق قلم طور بوردى ، برده اسكى بيم معدن حقلر .

— نوط آلتى ايترسه كز بو بوك سزه بردانه تقديم ايديم . برده ثروت فنون منتسبلر نه اجنبى پرست درلر ! باق بن تكميل قاشق قلم قولانيم . اونك چيز تيسى روحى او قنار . حتى فرانسجه نوطلر بيله بونلرله قيد ايديم . فرنك قلم او جلرلى هب باسليدر ، كوره بيليرسكز ! ديدى ، كورلدى . بر آزد مدت يائندهك ديواره باقدى . زنجيرلى قوبو او والرينه و تيره لر نه ناظر ، قفسلرلى يوقارى قالفق ايكي نچر منهك اورت سنده اوچ رسم واردى كه سليمان نظيف بكك بلكه درجه محبته تر جان اوليوردي : الكاوسته حامد ، الك آلتده فكرت اورتده جناب . ايسته نظرلرلى اورسملر اوزرنده بر از اكله نكندن صوكره ، جوابلر نه باشلادى . خبلى استفادلى شيلر سوبله مشدى . فقط صوكره ، يازدين مقاله لى كرى ايستدى . بنم يازديغناك شكلى دكيشد بره چك قدر تعديلر و علاولر باقى و هيچ بر كله مى ايدله سته راضى اولمايى بيليردى . اونك ايچون هيچ بر طرفه دو قوعادن سزه تقديم ايدبورم . سزده بو قارنلر كزه بيله بررسكز . حرمتلر ايديم اقدم .

روشن اشرف

— رجائى زاده حفتهك حسابتكنز ؟ ..
— رجائى زاده محمود اكرم بك اطوارى اشعارندن كوزل ، وقور ، كبار بر آدمدى . و چن كوزلر بك افنديكده سزه سولش اوله بى كي ، يازيلان شيلرلى بك كوزل آكلاردى . بيلم كنديسيله كوروشديكزى ؟ ، بن بروسده اون ايكي سته قاشمش . ما مورتمه مكمو بيجلرلر معاشنى آلتدى . انقلاب مسعود ، دسنه طاغرانندن رونمود اولجه بن قونيه قالد برديلر . الله سلامت و برون ، اوزقت حتى بك اولان داخله ناظرى كاغدى

— عزيزم روشن بك ، سؤاللر كزله بنى بك مشكل موقعه قويديكز . خاله ضيا بك افنديك ملاقات شكلمده نشر ايتديككنز معظم (موعظه ادبيه) سندن صوكره سوز سوليكه بزم كيلر جسارت ايدم . مادام كه اختيار زحمله بو صوفوق قهر خانه به قدره كلديكز ، سز كه براز حسابال ايد بيليم . سويله چك شيلر آراستنده ايشكزه يارايانلر اولورسه نشر ايديكز . هر شيدن اول شونى سويليم كه بنم ادبىات حفته نه ثابت ، نه سيار هيچ بر قناعم يوقدر . آنارى

موجبلر كن كولهرك ،
بر خراب اودر قالبر ديوانه دن ديوانه به ..
مصراعى او قومش و برى (ليال كرزبان) شاعرينه و برمشدى .

ادواره تقسيم ايتلمده خوشمه كيتن . بو تقدير ايله اسكى ، بكي بجه بردر . كيمه اسكى ، كيمه بكي ديه چكز ؟ . . بو نلر هب نسبي ، بر بينه صربوط شيلردر . فضولى بى ، ندى سويورزده ايچون ،

قونيه كيميه رك استانبوله كدم . اكرم بك مرحوم معارف ناظرى ايدى . بكا قباطش ادبىات معلمكلى مدرس ، و سوليكه نكلن ايدم . اينجا ايت

و برم سكا چك بندن آلك اى ملك الموت جانانه نذر ايدليك جانه طوقوما

اسکی ، یکی بجه بردر . نیمه اسکی ، نیمه بی
دیبه جکز ؟ . . بونلر هپ نسبی ، بر پینه صربوط
شیلردر . فضولی بی ، ندیمی سویورزده بیچون ،

ویرم سکا چک بدنن آله ای ملک الموت
جانانه نذر ایلدیکک جانه طوقونما

پینتک قائل اولقله مشهور بولنان مشهور عاشق عمره
اویکی استادک سرای اشتهارنده بر قیوجیاق اولسون
ویرمیورز ؟ بن اسکیره حساً فضله صربوطم . ایلك
فوق وادراکی اولرتیمه ایتدیلر . قرق سکزیاشنده .
آرتق ذوق دکشدیرمک واسفاکه ممکن دکلدر .
ایشته بونک ایچوندرکه مثلاً محمد امین بک افندیکنک
اوکونا کون اثرلری قارشیشنده ، ینه مثلاً وجدینک ،
هواخوش ، هر طرف کلزار ، بلبلزار ، کل خندان
بو اسباب جنونی سیر ایدن دیوانه اولمازی ؟ . .

یتتی اوقویورمده بریکنی اوتکه کنه بلا اختیار ترجیح
ایدیورم . بو بر ذوق مسئله سی در .

— شناسی مکتبی حقنده کی فکر کنز نه در ؟ . .
— مکتبی می ؟ . . بن بویله بر شی بیلیورم
عزیزم . بنم ایشیتدیکم کوره اونک باب عالی قارشیشنده
کوزل بر مطبعه سی وارهش . چیقاردینی بعض کتابلری ده
کوردم . از جمله صاحبکنک دیوانچه سی . شناسینک
وفاتندن سوکره بومطبعه بی مصرلی مصطفی فاضل پاشا
صاتون آلهرق ابوالضیا مرحومه هدیه ایتمش . شمدیکی
صبح مطبعه سی بونک انقاضندن وجوده کلدیکنی
سویبورلر . شناسینک مطبعه سندن بشقه مکتبی اولوب
اولدیغنی بیلیورم . هانکی سمتده در ؟

— خایر افندم ، بو مکتب هانیا فرنکارک
(نه قولیته ره) دینکاری مسلک ادبی درکه نامق کمال ،
محمود اکرم ، عبدالحق حامد بکر اورادن یتشدیلر .
— احواله بومکتبک آیری آیری صنقلری
اوله حق . بو اوچ ذاتک نه صورتله یتشدیکنی ده بک
بیلیورم . یالکنز نشمتلری آراسنده اوزون سنه لر
بولندیغنی معلوم . شناسی نامق کمال بکک سلیقه شرقیه سنه
افکار غربیه ده تلفین ایتمش دیبورلر . کاشکی ایتسه یدی . .
مرحوم شرق طرزنده یازدینی زمانلر او وادینک الک
بیوک شاعری ایدی . عبدالحق حامد بکی تقلید ایتک
ایستینجه دوشدی ، همده بک زیاده دوشدی .
تباترولرینه وخصوصیه تقدیرینه باقیلیرسه کمال بک
متوسط درجه بیله طوتاماز . فقط اونک خارجنده کی
اثرلرنده کمال ، ذاتی آثارندن و آثاری ذاتندن بیوک
برخارقه ، معظم برشاهقه در . ظهوری بزده عادتا
برحادثه اجتاهیه شکلنده اولدی . فقط دیدم یا ، کاشکی
تباترو یازماسه ، کاشکی ادبیات معلمکنه
قالقشماسه یدی . .

برخراب اودر قالیر دیوانه دن دیوانه یه . .

مصرعنی اوقومش ویری (لبال کریزان) شاعرینه
ویرمندی .

قونیه یه کیتیمه رک استانبوله کلدم . اکرم بک مرحوم
معارف ناظری ایدی . بکا قباطاش ادبیات معلمکنی
مدیری واسطه سیله تکلیف ایدی . اعتذار ایتدم .
برقاج کون سوکره سوفاقده تصادف ایده رک اسباب
امتناعمی سوردی . بن بک طالفین برآدام . قلبیده
نه وارسه سویلک هم قصورم ، هم فضیلتندر .
استاد کر مکاره ،

— بن ادبیات نامنده بر عامک وجودینه قانع
دکلم که بونی تدریس نامیله پاره آلفه نفسنده برحق
کوردم .

دیدم . نه قدر طالفین ایسه م عقم ده خطایی ارتکاب
ایتدکن سوکره اوقدر چابوق یرینه کلیر . بالطنی
طاشه اوردیمی آکلا بهرق ، سلسله کلامه فاصله ویرمده ،
— مکرکه انسان افندمن کی بر طرفدن تدوین ،
بر طرفدن تعلیم ایده بیله چک بر قدرت خارقه صاحبی
اوله ! . . .

دیدم . هم حدت ایدی ، هم کولدی . ایشته عزیزم ،
(نژاد) شاعری اولق اعتباریله بک زیاده سودیکم
مرحومی ، (تعلیم ادبیات) مؤلفی صفتیله اصلا تقدیر
ایتم . بجه ادبیات یالکنز امثله دن تشکل ایدر ، قواعدی
یوقدر . الله عفو ایتسون ، بابام ده بویله بر اثر
تألیف و نشر ایتشدی ، اوندن اولده ، سوکره ده
سروری قدیم ، سلیمان پاشا ، جودت پاشا ، عبدالرحمن
ثریا افندی ، عبدالرحمن فهیمی افندی ، الحاج ابراهیم
افندی ، معلم ناجی افندی ، ارکان حرب رفعت بک ،
منمنلی طاهر بک ، سلیمان فهیمی بک ، محی الدین بک ،
شهاب الدین سلیمان بک ، کوپرلی زاده نورعینم
فواد بک ، بو بوله بهیوده نفسلر توکده درک قلندر
آشندیرمشلر . یالکنز هلی اکرم بک افندیکنک (نظریات
ادبیه درسلری) فی استننا ایدرم . بیامم کوردیکزمی ؟
— خایر .

— دارالفنون مطبعه سنده طاش باصمه سیله طبع
ایدلش . اوقویکنز . بک کوزل بر اثر در .
— افندم عبدالحق حامد بک ایچون بر شی سویلدیکز .
— بک زیاده رجایدرم روشن بک ، بو خصوصه
اصرار ایتیکز . وقتیلهر کسک تقدیر و توقیرینه و نامق
کمال کی بیوک بر ادیبک (حامد ، سنی مخاطب ایتک
ایچون آدکن بیوک کله بوله میورم . . .) خطابه
مطهر اولان مقبر شاعرینه محبتی اعلان ایتدیکم کوندن بری
هر کس دشمن کسلیکه باشلا دی . لهنده برداها سویلر سه م
بایزیده کاش (نورک یوردی) نده و محمد امین بکله
آغا اوغلی احمد بکک درسلری آره سنده کی تصویرینی

دو اردن ایندیره چکلمش . بوتهیدی بوکون اسماع ،
یارین ده ایقاع ایدرلر . یککز ، عزیزم ، یککز ،
محمد امین بکه آغا اوغلی احمد بک : ایشته بوایی اسمده
نقدر توقف ایدسه دکر .

محمد امین بک بی شمایلر چون سومور بیلیم ؟
اوتوز سنهک آشنای حرمتکاریم . حالا اونو تام .
کر قور اقدینک باب عالی جاده سنده کی عصر کتبخانه .
سنده امین بک افندی به عبدالحام مدوح صرحوی
طاعتقدم . محمد امین بک اوزمان ابن خلدونک بر
مطالع پرستشکاری ایدی ، عرب مورخی حفته
اوکون اوزون و مفید برقونفرانس ویره رک ابن
خلدونک اسمندن بشقه هیچ برشینی بیلمه مدوح
صرحوی حیرتله دوشورمشدی .

(بوراده تأثرله توقف ایدهرک - زوالی مدوح)
ینه خاطرمه وکوزمک اوکنه کلدی ! . . . دیدی .
براز صوکره دوام ایله (صوکره ایشیدک که محمد
امین بک برادرمن دیار مغربدن آلتایلره سفر ایتمش ؛
اوراده شاعرک ایدیورمش . ایتسون اعتراض ایتمه
حتی آمدن کلسه تقدیرده ایدرم . مسترکیب امین بکه
(سزی آتی عصر بکلوردی) دیمش . مسترکیب
شرق عادت و حسبانته هر حالده واقف ایدی .
ویلیردی که بورالده کی اقوام مضطربه بر دکل ،
برچوق صاحب خروجه منتظردر . برطاقی امید ،
بر طاقی خوف ایله بکلور : مهدی ، عیسی ،
دجال ، یا جوج ، یا جوج ، دابة الارض
داها واری بیلم ؟ . . .

— صفو ایدر سکر بک افندی ، امین بک سزجه
برشاعر ملی دکلدی ؟ . بو ملکتک طویقورلرینه خطاب
ایدن برشاعر . آناطولونک معصوم روحنی ترم ایدن
برشاعر . حتی بو اعتبار ایله عبدالحق حامد بکدن
داها بیوک برشاعر .

— رجا ایدرم روشن بک ، عبدالحق حامد بکی
بو بختله قارشیدر مایکز . استادک حضورنی غله
اخال ایدیورلر ؛ بوندن بنده راحتسز اولیورم .
امین بک نصل ونه قدر شاعر اولورسه اولسون ، تم
یوزمه قارش (ملی شاعر) دیمکز . چونکه بنده بو
ماندم . وغم کی داها بر چوق خالص عثمانی ترک
واردر که امین بکی کندی شاعرلری عد ایتیورلر .
برشاعرک ویا ایکی کویلیک خاطرلی ایچون بر چوق
آدامی نایبیت عثمانی دن اسقاط و ترک کدن اخراجی
ایده چکسکر ؟ . . .

— محمد امین بکک شعرلری اوقومورمیسکر ؟
— مان هیچ مع مایه تقویم وقایعده کی
سوزلرخی دفته تعقیب ایدیورم . اسقامیل کاغدلرندن
آله حق رسم حفته کی بیاناتی قناعت فکریه به بیتون
مغایر اولدنی حالده ، خدا هام اوقورکن ، منیل
آلده ، هونکور هونکور آغلامشدم .

— تکرار عنقرکی رجا ایله سوزگری برکره
داها کسه حکم . سز بقار علیهنده تدابیر زجریه اتخاذ
ایدلسنی تصویب ایتورمیسکر ؟ . . .

— باقکر عزیزم ، بن هیچ قسار باز دکلم .
خیرخواه فاضل احمد بکک شمیدی به قدر نه لسانا ،
نه قلماً برکره اولسون تشهر ایتامسی ده اثبات ایدرکه
قار بن سلسله فضایحمه داخل دکلدی . امین بکک
قدرت بلاغته باقکر که فکراً مخالف اولدیم برنقطه ده
حسیاتی آغلا ندی . مناظر سقالتی اوقدر جانلی تصویر
ایتمشدی که .

آغا اوغلی احمد بک افندی ده مشروطیت مبدله سزک
هیئت اجتماعیه سزه قزانیدر دینی بر نمنددر . هرکون
(ترجمان حقیقت) غزته سنده کی مقاله رخی دقت ولدله
اوقورم . مقاله سنک انتشار ایتدیکی کولرده ، حس
ایدرم که ، اعتباردی بحضور ایدن بر محرومیت
ایچنده م . ادبیاترک یدنجی عصر مجربدن بوکونه
قدر فکراً ، خیالاً ، حتی لفظاً بیله دکشاش
اولدنی ادعا ایدن بر مقاله سنی بر سسته بی منجاوز

بوراده برمدت آیلله سقالتی قارشیدر بره رق دوشونکه
باشلادی :

— یکیلر . . . یکیلر ! . . باقکر ، عزیزم ،
آناطولونک مان هر طرفنی طولاشدم . هر برده (یکی
مجله) ، (یکی قیو) اسملرینی طاشیان برلری خراب
کوردم . قدرک بوکله ایله برامتهزاسی اولسه کرک .
بکا اینانماز سه کز ضیا کورک آب بکه صوریکز :
دیاربکر سورلرینک باشلیجه درت قیوسی واردر :
طاغ قیوسی ، روم قیوسی ، ماردین قیوسی ، قیولرک
بو اوچی الآن معموردر . یالکز (یکی قیو) اوقدر
بیتمش وخراب اولمش که بوکون نه شیکندن بیله اثر
کولر . ماردین قصبه سنده کی (باب الجدید) ده اوله .
استانبولده کی (یکی قیو) نی ایسه هیکز بیلیسرکز .
یکیلردن مقصدیکز ندر ، کیملر ؟ . . .

— مثلاً یچی کمال ، احمد هاشم وامثالی .

— اولایچی کمال هیچ یکی دکلدی . اسکی ،
هم ده بک اسکی . سلطان احمد ثالث زمانده ترکیاده
طوغمش ، فرانسه نک اوچنجی جمهوریتده یارسک
(قارتیه لاش) نده تحصیل صنعت ایتش برشاعر نصل
یکی عد اولنور . لاله دورینک شاعری . یالکز جبه
و دستار یرینه جا کت کینمش و بو بوتباغی طاقش
بر شاعری . قیافت انسانک ماهیتنی دکشدر بری ؟ . .
سز اونو بعضاً (جنو) ده ، (لوبون) ده کوررکن
دقت ایدیکز . آره صیره برنقطه به طالان کوزلردن
(آه ! . . بن نه به لاله دورنده کی بیاله لردن حتی
آلیورم . ندیم ، ندیم ! . . بی بو پورژوازی حیانتدن
قورتاریمه جمعیسک ؟ . .) تطلم و استمدادی انتشار
ایدر . یچی کمالک یالکز ایتش بری تام اولوق اوزره
یوز یتش ایکی مصراعنی کوردم . کوردم و بکندم .
بشقه لری یولری ده کورمدکاری حالده یچی کمالک
شاعر لکنی وجد ایله ، عشق ایله آتقشدرلر ، مولانا
جلال الدین رومی حفته مثلا جایی ،

نیست پیشبر ولی دارد کتاب

دیمش . بزم یچی کمال ایسه کتانی اولیان پیغمبرلرک
سنته متعصبانه رعایتکار .

احمد هاشم ده یکی دکلدی . ثروت فنونه نسبتی
داها زیاده . اونک (کول ساعتاری) نذن اول
(چول ساعتاری) نی کورمشدم . مبارک ، فقط
یتیم طوبراقراری هر ایکمزک حیانته ایلاک پناه اولان
برنقطه نک بی نظیر کیجه لری ترم ایدن صمیعی
ونوستالژیک شعرلردی . فقط کچنلرده نشر ایتدی بککز
ملاقاننده کوردم که شاعر لکی برافرق منقلدک سلوک
ایتش . چوق یازق ! . . احمد هاشم مادام که
شاعر لکی ترک ایده چکدی . جلال ساهر بکک اثرینه
اقتفا ایدهرک (تاجر) اولسه یدی . بو صورته
قافیه یده خال کلزدی . مسالک ده اشیا کی در . داها
آیسی اولسه بیله داها لزوملیسی ایله مبادله اولتی .
یوقمه ضرر محقق در .

جلال ساهر بک ! . . ایشته یکی ، اسکی ، هرکسه ،
هیمزه غایت مفید بر مثال ، برمدتدا ! . . بیاض
کولکدر) ، فلانلردن ، حتی (تورک یوردی) نده
شاعر لکدن ده هیچ بر منفعت کورمیدی ایچون تاجر
اولدی . و فکریجه بک آبی ایتدی . اولک معقولیان
خاننده وخالک اک اوست قاننده کی اداره خاتمی
بن نظر منده ثروت فونن ، پارناسدن ، اولیدن
داها بوکسک برشاهقه کالدر . جلال ساهر دنیاسی کی
آخرتی ده اعزاز ایدیور . معلوم یا ! . . (الکاسب
حبیب الله) بیورلش . ان شاء الله بو مسکنده ثباتسزلی
ایتز .

— جلال نوری بک حفته کی فکرکر ؟ . .

— بونی اوچ ، درت هفته اول صورسه یدیکز
فکرمی سربست بیان ایدرم . شمیدی آئنده کندی
مالی برغزته وار . اوکنه ، عقلنه ، آغزینه کم طبرسه ،
حتی کلینله بیله آتوب طوتیور . بی کوز کوره

برشاعرک ویا ایکی کوبیلنک خاطر ایچون بر چوق
آدای تابیت هئانیه دن اسقاط و ترکا سکدن اخراجی
ایده جسکسکز ؟

— محمد امین بکک شعرلرنی اوقومور میسکز ؟
— مان هیچ !... مع مایه تقویم وقایده کی
سوزلرنی دفته تعقیب اییدیورم . اسقامیل کاغدلرندن
آله جق رسم حفته کی بیاناتی قناعت فکریه به بیوتون
مغایر اولدینی حالده ، خدا عالم اوقورکن ، منایل
ألمده ، هونکور هونکور آغلاشدم .

— تکرار عفو کزی رجا ایله سوز کزی بر کره
داها کسه جکم . سز قمار علی بنده تدابیر زجریه اتخاذ
ایدلسنی نهویب ایچورمیدسکز ؟

— بافکر عزیزم ، بن هیچ قنار باز دکلم .
خیر خواه فاضل احمد بکک شمدی به قدر نه لسانا ،
نه قلم بر کره اولسون تشهیر ایتماسی ده اثبات ایدرکه
قنار بن سلسله فضا حجه داخل دکل در . امین بکک
قدرت بلاغته بافکرکه فکرأ مخالف اولدینم بر نقطه ده
حسیاتی آغلاشدی . مناظر سقانی اوقدر جانلی تصویر
ایتمدی کی .

آغا اوغلی احمد بک افندی ده مشروطیت میجمله مزک
هیئت اجنامه مزه قراندر دینی بر نعمتدر . هرکون
(ترجمان حقیقت) غزته سند کی مقاله لرنی دقت ولدته
اوقورم . مقاله سنک انتشار ایتمدی کونلرده ، حس
ایدرم که ، اعتبادی بیحضور ایدن بر محرومیت
ایچنده م . ادبیات مزک یدجی عصر هجریدن بوکونه
قدر فکرأ ، خیالات ، حتی لفظاً بیله دکشماش
اولدینی ادعا ایدن بر مقاله سنی بر سسته بی متجاوز
زماندن بری اهتام ایله حفظ اییدیورم . (بوصیره ده
یازمخانه سنک بر چکمه سنی چکمرک بر ترجمان حقیقت
نسخه سی کوستردی .) ایسته او وقتدن بری تدقیقات
لسانیه وادیبه مسئله سی نظرمده بشقه بر شکل آلدی .
فقط آغا اوغلیک مجلس مبعوثانده اسقامیل کاغدلرنه
متعلق بیاناتی هیچ علمی بولامد . نمودباله ! . تکلیفی
قبول ایدلسه یدی قنار آزالیه جق ، فقط اسقامیل
عقائینی بیوک مقیاسده آرنه جقدی . آغا اوغلی احمد
بکک بر آغلی دارالفنونده کی کرسی تدریسه ، دیگر
مجلس ملیده کی کرسی تشریعه در . ایکی کرسی
آراسنده کی مسافه اولچولورسه آغا اوغلیک معهود
ردوس هیکنندن داها بیوک برشی اولدینی تظاهر ایدر .
بویله بر ذالک سوزلری اهمیت مخصوصه بی حائزدر .
حسدن زیاده علمه وخیال دن زیاده تجربه به مستند اولق
ایجاب ایدر .

— ثروت فنون ادبیاتی حفته نه در بسکز ؟

— بونک ایچونده سویلیه جک بر چوق سوزم
بو قدر . توفیق فکرت مرحومی رجائی زاده مرحوم
ایکی معلمدن (فیضی وناجی افندیلر دن) آلهرق
فرانسوا قویبه امانت ایتمدی . جناب بک اوروپادن
عودتده توفیق فکرتک فوق الماده اولان استمداد
انشادینی (ثروت فنون) طریقله (آشیان) ه اصعاد
ایتدی . (آشیان) ک هواسی مرحومه یارامادینندن
هرکون بر پارچه اریبوردی . نهایت رحمت حقه
لشغال ایتدی . مزارجیلر تابوتک اوسته طوبراق
آتارکن رجم ایچول طاشلر یاغدر انلر ، آرادن چوق
کچه دن ، بیلمه که هانکی هوا به تعبیله ، در حال
(فکرتیه) مذهبی تأسیس ایتدیلر . وکندی آلریله
آیلان او احوار رجمی کزلیجه قالدیره رق ، بونلرله
مرحومه بر آبدن نیجل انشائتک ایستورلر . آروشن
بک ، سز نه غریب آدماسکز ... بویله بر زمانده
ایشکزی ، کوچکزی بر ارقش ، شونک بونک حفته
شوندن بوندن فکر لوطولویورسکز . (ثروت فنون) نه
یامش سه یامش . بن نه بیلمه !... ایسترسه کز احمد
احسان بکک دفتر لرنی یوقلایسکز .

— بکی ، بو بحثی بر اقلم . یکیلر ایچون نه
دوشونورسکز ؟ ...

(چول ساعت لری) نی کورموشدم . مبارک ، فقط
یتیم طوبراق لری هر ایکمزک حیاتنه ایلک پناه اولان
برقطه نک بی نظیر کجه لرنی ترم ایدن صمیمی
ونوستالژیک شعرلردی . فقط کچیلر ده نشر ایتدی بککز
ملاقاتنده کوردم که شاعر لکی بر افرق منقلد لکه سلوک
ایتمش . چوق یازق ! . . احمد هاشم مادام که
شاعر لکی ترک ایده جکدی . جلال ساهر بکک اثرینه
اقتفا ایدرک (تاجر) اولسه یدی . بو صورتله
قافیه به ده خلل کلزدی . مسلک ده اشیا کی در . داها
آیسی اولسه بیله داها لزوملیسی ایله مبادله اولتی .
بو قسه ضرر محقق در .

جلال ساهر بک ! . . ایسته بکی ، اسکی ، هرکسه ،
هیزه غایت مفید بر مثال ، بر مقلد ! . . (بیاض
کولکلر) ، فلانلر دن ، حتی (تورک بوردی) نده
شاعر لکندن ده هیچ بر منفعت کورمیدی ایچون تاجر
اولدی . وفکر کجه بک آبی ایتدی . اونک مقولیان
خاننده وخالک الک اوست قاننده کی ادارمخانه سی
بنم نظرمده اُپروت فوندن ، یازناسدن ، اولمیدن
داها یوکسک بر شاهقه کمال در . جلال ساهر دنیاسی کی
آخرت ده اعمار اییدیور . معلوم یا ! . . (الکاسب
حبیب الله) بیورلش . ان شاء الله . بوسلکنده ثبات لرنی
ایتمز .

— جلال نوری بک حفته کی فکر کز ؟

— بونی اوچ ، دوت هفته اول صورسه یدبکز
فکری سریت بیان ایدرم . شمدی ائنده کندی
مالی بر غزته وار . اوکنه ، عقلنه ، آغزینه کم کلمبرسه ،
حتی کلینلره بیله آتوب طوبور . بی کوز کوره
بلایه سی صوفه جسکسکز ؟ . . آراهنده مجرم قاله حفته
سوزور رسه کز سزه برشی سویلیه م که اون سنه لک
تدقیق و تبصیر حاصلدر : جلال نوری لهنده
سویلیرسه ممنون ، علی بنده یازیلیرسه منتدار اولور .
اونک اصلا عفو ایتمه جکی بر تجاوز وارسه اوده
سکوتدر . کندیدندن بحث ایتملره الی الاید کین سار .
کوبرلی زاده محمد فواد بک برکون بیلمه نه مناسبته ،
احتمال که بر معنادر هیچ بر مناسبته کوزمه تهرک بکا
دیمدی کی :

(قرق انبار) دورنده دکلز . یازیله جق شیلر ده
وقوف واختصاص ایجاب ایدر . جلال نوری کبیلر
آرتق یازماملی درلر .

زوالی احمد مدحت افندی ! . . . فواد بکک سننده
ایکن بر سطر نشر ایتمه شمدی . وینه زوالی جلال
نوری بک ! . . فواد بکدن تام طفوز یاش بیوکدر .
بو (زوالی) تلفظی شو اوچ اسمک یالکز ایکسینه
— صر ایدرسه م بحق اولاز .
— بجه کوریلنک قلمی یوک طاشیان کرا عرب لرنه
بکزر که نقل ایتدیکی اشیا نک ماهیتنه دکل ، آله جق
اجرتک کینه باقار .

کوبرلی فواد بک ده ، جلال نوری بک ده چوق
اوقورلر . وچوق یازارلر . یالکز آرالرنده بر فرق
وار : اوته کی اوقودینی ، بریک آکلادینی یازار .
بن ، طوغریسی سویلیه م ، کیمده جرأت آتاری
کوررسه م اونی تقدیر ایدرم . ایسته فواد بک عربجه
اوکرتمکی دائما استخفاف ایتمشکن ، شرعی جاهلیه دن
بیله بحث ایدرک صلاحیتکارلره مخصوص بر وقار
ایله رایلر ، حکمز وریبیور . جلال نوری بوکا
نسبتله عادتاً قورقانددر . قورقانیق ایسه کیمدن
ونه صورتله اولورسه اولسون مقبول بر خصات
عد اولتماز . فواد جلاله ترجیح ایدیرسه بر
سبب داها وار : جلال نوری بکک اون سنه لک
نشریاتی - هم نه نشریات ! . . . طباغر قدر ! . . .
قارشیدریلیرسه عین مسلکک ، هین افکارک تسلسلی
کوریلور . بن بو قدر اطاردی سومم . فواد
ایسه هیچ اوله دکل در . مزاجنده ، یازیلرنده فرنگلرک
(سولهس) دیدکلری بر اینجه لک ، بر کوزلک

وار . (تروت فنون) ده بشقه ، (دارالفنون) ده
بشقه . حتی او قدر که (تورک یوردی) نده بشقه ،
(یکی مجموعه) ده بشقه در . توفیق فکرتک بیک جانی
اولسه یدی کو پرلی - هرکونک ایجاباته و بواجباتدن
آله جنی اسره کوره - اونلری برر برر تولدور ،
دیرلنبر وینه تولدورردی . برکت ورسون که توفیقک
تک وتولز بروسی واردر . کو پرلی بی استخفاف
ایتیک ، غرب تورکلرینک بویمان وی امان متفکرندن
بن پک زیاده قورقارم .

— فقط فاضل احمدک اسمنی یوقارده ذکر
ایتدیکنزده حقدکه فکرکزی سولدیکنز .

— فاضل احمد ... فاضل احمد بک حقدکه بکانه
وسوکیلی فیلسوفز ، کچنلرده بینه سزک واسطه کزله
بر فکرکی اعلان ایتش ، (او برار داهای بیورسه
ولتر اولور) دیمشدی . فقط وولترده ایری یاری
آدام دکدی . برقاچ سانیتمترو او بوندن ویا او بوندن
قیصه اولش ، بونک او قدر اجمعی یوقدر . فاضل
احمد بکی یاقیندن طانیوم و تقدیر ایدرم . او تقلید
ایتمکسزین و مسخره اولقسزینده مشهور و حسن مشهور
اوله بیله جله مزایاته صاحبدر . جناب شهاب الدین بک
(شیطان فاضل احمد) دیمشدی . اسنادک بو توجیحی
بن هیچ بکنمدم . هرکس برلی یرنده قالمی ، نه
فاضل احمد شیطان اولی ، نه ده شیطان فاضل احمد .
(علم تربیه) متخصمی اولان بو پک عزیز دوستم
اجتهادلرله عادتاً یکی برمسلك فلسفی تأسیس ایدیور .
بعض بودالار (صنعت ، یالکز صنعت ایچوندن)
دیشلر . فاضل احمد بونی قطعاً انکار ایدرهک ،
— خایر ، او یالکز مسخره لوق ایچوندن ! ...

دیور . واک قوتلی مثاللری اراهه ایدیور . سعی
مشکور اولسون ! ...

— اقدم ، برقاچ ذات داهای قالدی : هلی جانب ،
ا . سیف الدین ، عمر سیف الدین بکر حقدکه کی حساب .
تکزی ده لطفاً بیان ایدرمیسکز ؟ ...

— ها کرچک ! .. هلی جانب بکی قاچ آی اولدی که
کورمدم . غالباً کوزلکلی ایدی ، دکلی ؟ . بینه
کوزلکلرینک چانندن جنلر کی باقارکن کولیوری ؟ .

سیف الدین بکری بن دایما قارشیدیر بیورم . برنیسی
بر مصرعی ، دیکرکی بر سوزیله طانیوم . (بیوک
رشید پاشا نمونه مکتبی) شاگردانندن سکنز ، طفوز
یاشلرنده بر چوجوق بر احتفاله (فیرطنه) آآن
برمنظومه او قومشدی . بر مصرعی خاطرمده قالمش :
قردورمش سهک دکزدن انتقام آل ! ..

بو مصرعک صاحبی هانکی سیف الدین بکدر ؟ ..
— ا . سیف الدین .

— بو سیف الدین بکک بینه یوقونده بشقه منظومه لری
وارسه آی بر شاعر اولدینی بلاتردد تصدیق ایدرم .
دیکرینه کاهلم : (بنم دهام قومقدر .) دیمش اولان
سیف الدین بکک نه سیف الدین دیرلر ؟ ..

— عمر سیف الدین .

— عمر سیف الدین بکک یوقول مشهوری کندیشی
طانیان معاصرلرندن بعضیسنک خاطرمده سننده نامنی بر
مدت یاشاته بیلیر . سوز دکل ، بر اکسره کاهل
ویا عاملی حافظه لره چیلدیور .

— حمدالله صبحی بکک حقدکه برشی بیورماز .
میسکز ؟ .. بزده خطابی تأسیس ایتش برذاتدر .

— طانیوم .

— صبحی پاشا زاده حمدالله بک . کچن کون
سزی برادری وهاب بکک تکلیفمزجه قونوشورکن
کورمشدم .

— صبحی پاشانک اوغللری ، قاردشلی ، بکلری
آراسنده بک چوق طانیوم و بعضیلرین پک زیاده
سودیکم ذوات وارسه ده بونامده نه برخطیب طانیوم ،
نه برآدام ...

— خطیبک آرتق بچی قیامق ایتدیکی حس ایدرهک
وداع ایتدم . بچی نردبان باشنه قدر تشییع ایتدی .
آشاغیده لاستیقلری کیوردم . یوقاردن سسلنره ،
سویلهدیکی سوزلر قولانمده برقاچ دقیقه جینلادی :

— عزیزم روشن بک ، دیوردی ، شایه
اسملری ذکر ایتدیکم ذوات آراسنده اهللندن منفعل
اوله بیله جکلر وارسه اطفاً سز طرفدن برقاچ کاه
طیبیه هلاوم سیهل صایدقلمه ضم و الحاق بیوریکز .
کیسه نک بکا کوچمنسی ایستتم .

۱۹۱۸
۱۹۱۸

ادب و مفکر لر می زیارت

خالد ضیاء بك

۲

— دیمك كه افندم ، ثروت فنون ادبیاتك
تأسیس دوغروندن دوغریوه بو آدمك تأثیری آلتنده
وقوعه كادی .

— ظن ایچورم . بن ادبیاتده تأثیراتك فلان
ویا فلان شخصیه كوره محصوریت و محدودیتنه قانع دگم .
بن حرکات ادبیاتی منبع لرندن چیقدن صوكره اوزون
بركذر كاهی تعقیب ایدن ، كیم بیلیر نصل بر عمانه
دو كوك اوزوه مختلف صحاری و بوادی بی تعقیب ایدن ،
مختلف طایغرلر صیروب كلش دورلور دورلو دره چكارك ،
ایرماقچلر ك صولرخی یونا یونا كیتدیكه دهها زیاده
قاپازارق ، كیتدیكه وسعت و حشمت اكتساب ایدهرك
بعضاً بولایق صولرله ، بعضاً صاف و براق موج لرله ،
گاه و بیگاه قایلردن سكره ملاحم ، یاخود ركودته
مشابه بر سكون ایله یاواش یاواش سیال بر نهره
بگزه تیرم .

صانیورم كه ، بو اوزون جمله آرتق قوللانیلاجق
میغه لرك توكه نه سندن بوراده كسیلیدی . « عشق
ممنوع » كه صحیفه لرخی تكرار اوچورمش كی اولیوردم .
خفتهجه كولو مسه دم . اوده كولو مسه دی .

— نكار خانم افندی بی اعتراضه سوق ایدهن
جمله لرمدن بری ، دگلی ؟ دیدی .

اسکی زیارتلرمدن برنده خالد ضیا بك ، آله مالك
برعمر اولما دیندن بحث ایتمدی . درسكنی دایایه .
بیله جك بر بر بولور بولاز همان یازه بیلیرمش . اوله
یازیشانه ، كتیخانه قارشیسی ، منظم كاغد ، الهام ،
صبح ، اقسام فلان آزمازمش و یازدیغنی ده بردها كوزدن
كچیره مژمش . بر آرز یوقارنده قیاسی دیکلر كن ایشته
بو خاطر به كشدی ده كولو مسه مدم . اوزون ، بیغنی ،
بیغنی ، بعضی مقصد و یوروجی قفله لر دیمك هپ
بوسه لله سوله پیش و یازیشدن كلور دی .

— اوت ، دیدی ، ایشته بویه سال بر نهره
بگزه تیرم . اوته هر بوعدن تأثیرات وارد و اوتك
صولرلنده اوقدر مختلف یارلردن ، ذروه لر دن صیروب
كلش دره لرك ، ایرماقچلر ك صولری واردركه بونی
تحلیل ایتمك ممكن دكلدر . معمایه بوون بوغیر قابل
تحلیل خلیطه نك ایچنده اساس اعتبارله حكمران
اولان برطاق عصرلری ده انكار ایتمك ممكن دكلدر .

بن دیه حكیم كه ادبیات جدیده بو اوج شخصك آبری
آبری تحت تأثیرنده اولقدن زیاده بوتلیت ادینك
موجودیتنه ترسم ایدن حر كتك تحت تأثیرنده ایبلر
واختال بو تأثیرك آلتنده سنی معلم نایینك نامیختنده
آبریلان و عیله فراتسده رومانیک حر كتی وقوعه
كادیك ائاده قلاسیك عنعانه یا بدوب قالفه اوغرا .
شان زمره شیه حزب ادینك سه بلکه بر تأثیری

ثروت فوئده اوصاف مخصوصه سنی منیل برشكده
اوانه ایتمدن اول اوحر كتی وجوده تیرن شخصیتلر ك
آبری آبری آز چوق اوزبه تماس ایتمش اولما لرلدر .
مئلا فكرت و جناب . فقط او ، تیركدر بر دقته سنی
اولش . كمال ایله حامد و اكرمك كندیلرینه بر دكاری
لسانی آلاق اولنرك بك اجمالكارانه مشغول اولدقاری
وانچق بر زمانه قدر مشغول اولدقاری ادبیات غریبه بی
دها یقیندن تعقیبه باشلا دیلر . ادبیات جدیده اركانك
ادبیات غریبه ایله بوغیر ایلی بو بوك نتیجه تولید
ایندی كه بو نلر كها ایكسی ده علی الاطلاق ادبیات ایچون
بك خیر آور اولشدر . بر كره لسان كرك نظمده ، كرك
نژده ، دهها مال ائمانه ائده ، دهها سالی ائمانه

ایتدیك حسلرینه قهر ملتندن نیمان ایدن شیئر و حسلردی .
ادبیات جدیده منحصرأ عربك تأثیری آلتندن
قالش ، ملتندن اوزاق دوشهرك توركیه لسانیه غرب
قلمی ، غرب فكري طایشمش بهتانی روا كورنلر
اوزمانك اداره سته قارشى ادبیات جدیده بی كوزدن
دوشورمكه چالیشان وافی شایان نظر برتملكه كی
كوسته رمكی موافق منفعت عد ایدن برزمره نك سیا .
سنتدن عبارتدی . بو بهتان اوزماندن بو زمانه قدر
عكسك صحیح اولایسه جکی دوشونولمكسزین دوام
ایده كلش و نصل رواج بولمسه ینه اوله تأسیس ایتمش
بر عقیده دن عبارتدر كه عندهمه تأمله باطلدر .

— فقط استاد ، دیبورلر كه موضوعلر ، امللر ،
غایله ثروت فنون ادبیاتده تأمله اجنیدی .

— بو فكری تولید ایدهك اسباب بوق دكل ،
شبهه سز . . . غرب ادبیاتك آلات و ادواتی اقتباس
ایدیلكن یارمقرك اولردن اخذ آلوان ایتمه سی ممكن
دكلدی . بلکه ادبیات جدیده نك شعرلی او زمانه
قدر یالكر غرب ادبیاتده آچیلش اولان آفاندن
اخذ ستوحات ایله دیک ایچون بلکه ادبیات جدیده نك
نثرینه اك زیاده زمین اولان حكایه لرلنده اشخاص ،
شرفدن زیاده غرب نمونلرخی اكیران تمایل ایدی .

فقط بوكاره غما بوون بو اشكال و طواهر ك آلتنده
ینه بر تورك طوبغوسی بوقیدی ؟ اگر اوله اولمسه .
یدی فكرتله جنابك شعرلی بوون اوزمان نسلك ،
نه دیبورم ، حتی بو زمان شبانك لساننده ترتیل
ایدیلمیدی . . . حكایه لرله كلنجه بولر آره سنده بلکه
بو قارنده اشارت ایملن ادعای محق كوسته ره نك
نونه لر وارد ، بونی انكار ایتم . فقط بولر بر آرز
غرب اداسنه مالك اولمله برابر محیط مزده امثالنه
تصادف ایلمش شیار میدی ؟ یاخود ، غریبه ویا
شرقه تعلقلرندن قطع نظر ، بولر بر بشر نمونه سی
دگیلدر ! بر ادبیات ، مطلقا فلان ویا فلان بایراغه
صارلیق مجبوریتنده میدر ؟ بونلر ك خارجنده ادبیات
بشریه بوقیدركه هر هانكی بر ملك لساننه ترجمه
ایدیلمیسه ایلمسین ، تفرغاه عامه بعضی خصوصیاتدن
قطع نظر كویا اولنك لساننده یازیش كی انسانیت
ادبیاتك مال عمومی اولسون ؟ آرتق بو نقطه ده
دها زیاده اصراره لزوم كورمورم . دیگر برجهته
كچه حكیم .

ساعت دردی چایوردی . واستاد ساعتله
چوقی صرافل عجبا ؟ ایشته بردانه سی ، بوس یوورلاق
چشمه سنی درت ایجه ستونك اورتسه آصمش بو
ماسه نك اوستنده طبعردیور . بر دیگر نك ،
تا آرقه دیواردن ، چارینلری ایتمیلور ، طیاریدن
سور
آرتق بچره دن ، قوشی مسك اوجه مناره سنی بیله
كوزه میورم . « مانی و سپاه » حرری ، آغیر آغیر
طولاشیور و دیبورك :

— ینه او ارباب قلمك ینه او زمان وجوده
كیبر دكاری آنا ریچنده مثلا روفك « ایوب بولنده » سی ،
« كوجوك رمضی » سی ، جاهدك « كوی دوكونی » ،
« كوروجی » سی ، ادبیات جدیده زمره سته داخل
اولمقله برابر ینه اوزمانك وحی هر زمانك بك شایان
دقت و اهمیت بر شخصیتی اولان حسین رحیمك
بوون حكایه لرلی ، حتی بر آزر كری به طوغری
رجعت ایده حكیم ، ادبیات جدیده نك نژده اك بو بوك

و بو لوی تكاملك آلتنده او زمان شبانك همان
بوون مابز سچاری طولانیدی . بو ، او زمان
ایچون شهیه یز بك جالب اندیشه بر شی ایدی .
ادبیات جدیده اركاندن هیچ بریسنك بر متكاسی
بوقدی . و هبسنك اوززنده هر شیئدن نوحش
ایدن حكومتك نظره شبهه سی آچیلش ، عادتا بور .
غولایارق بینلرخی دهله ردی . حكومت كندیلردن
بو قدر شبهه واركن بو شبهه بی بر رقابت ادبیه
حسنك سوقیه ادبیات جدیده علینده استعمال ایتمك
ایسته یلری ده داخل حساب ایتمك لازمدر . ادبیات
جدیده نك تاریخی یازمق ایسته ین ظهور ایدرسه
بك آرزو ایدرم كه او زمانك جراند و رسالتی
و بولر میاننده باخاصه « معلومات » رساله سنك
قابری قاریدیر یلسین . ادبیات جدیده بی هر شیئدن
اول بر ده قازیم شكنده كوسترمكه یله نلر اولدی .
حتی بر كره بوكه بولونقدن صوكره ، اوت بر كره
ادبیات جدیده اركانه ده قادن دینل كدن صوكره
اوقاق بر سچرا یاشله ده قادنلره آنا رشیت دیدیلر ،
نیه یست دیلر . ادبیات جدیده اركانك پیش مساعیمنده
منظور اولایلین یكانه افق قزان چولریدی . بشفه
بر مكافه انتظار ایده مزلردی . بوون بو مختلرته
رغما ادبیات جدیده اركانی كویا بك بو كسك بر قدرت
طرفندن كندیلرینه حواله ایلمش بر وظیفه نك قدسیته
ایمان ایده رجه سته چالیشیلر . تاكه نهایت حكومت
آر ادینی وسیله بی بولدی و ثروت فنونی او وسیله بی و برن
جاهدله برابر عدلیه سوق ایندی . اگر او زمان
عدلیه نظارتنده عبدالرحمن پاشا كی اصلنله ، صفوله
منحس و متصف بر ذات اولمسه یدی ، بیله مام
ادبیات جدیده نصل بر فبیج نتیجه ایله خنامه ارمش
اوله جقدی . مع مافیه بو قدر مشکلات آره سنده و اوقدر
آز بر زمانه ثروت فنون ادبیات اوززنده سیلینه میه جك
بر تأثیر بر اقتصدر .

چامك آرقه سنده بردن بره چوكن قیش آقشاملر نك
قارا كلفلی بر یكیوردی .

— بو تأثیری نصل خلاصه ایده بیلیر سكرن .
بر سیقاره یانندی و : بو تأثیری تأمله ایضاح
ایده بیلمك ایچون صنعتی اصل ادبیاتدن تفریق ایتمك
لازمدر اعتقادیم . صنعت خصوصنده نظمده بلا
شبهه فكرتله جنای بولورن . دیگر شخصیتلر ، بوون
بو ایكی استادك اطر افندو پولاتیر ظن ایدیورم . دیدی .

روشن اشرف

ارابه ایتمه دن اول او حرکتی وجوده نئین شخصیتلرک
آبری آبری آزچوق او حزه نماس ایتمش اولمالریدر.
مثلا فکرت و جناب. فقط او، تیرکدر بر دقیقه مستی
اولمش. کمال ایله حامد واکرمک کندیلرینه ویردکلی
لسانی آلاق اونلرک پک اهمالکارانه مشغول اولدقلری
وانجیق بر زمانه قدر مشغول اولدقلری ادبیات غریبه بی
دها بقیندن تعقیبه باشلادیلر. ادبیات جدیده ارکانک
ادبیات غریبه ایله توغلاری ایکی بووک نتیجه تولید
ایتدی که بونلرک هر ایکسی ده علی الاطلاق ادبیات ایچون
پک خیر آور اولمشدر. برکزه لسان کرک نظمده، کرک
نژده، دها میال اتخنا اولدی، دها سهل الاستعمال
برحال اکتساب ایتدی.

— فقط اولسان ایچون براز مصر

— ادبیات جدیده نکه ده کندینه مخصوص بر تصنع
دوره معلوله سی اولمادی دکل، فقط بوتصنع دوره -
سنگ ایچنده اوجات مریشانیه عفو ایتدیره جک
برجوق شفا بخش فعالیت حیانیه سی ده واردی. کالک
لسانیدن صوکره بوکونک نثرینه، اوزرندن پک
قولایقله کچیله بیلیر برکوپری قورمش اولق منری
شبهه سز ادبیات جدیده نکدر. لسانه عابد اولان
بوخدمتی اوزرته پک اصرار ایتک ایسته میورم،
چونکه بونی انکار ایدنه هنوز تصادف ایتدم. هله
فکرتک آئنده حامد دن صوکره نظمک نصل پایه سنه
اولاشیله ایچق بر رتبه کمال اکتساب ایتمش اولما سنه
اشارت بیله فضله در. فقط ادبیات جدیده نکه بو
خدمتندن، نسبت قبول ایتدیره جک درجه ده دها مهم
برخدمتی، غرب ادبیاتنده اصول صنعتی، قابلیت
رؤیتی، ادراک و تثبیت وسائلی آلوب کمال موقیته
تطبیق ایتمش اولما سیدر. و بو خصوصده کی منری
تنظیمات ادبیاتی مثلا فرائضه ادبیاتیه مناسباتنده شانو
بریا نله وولنه ییدن، نظمده ده قورته ی وراسینلری اهل
ایدهرک آنجیق و بقتور هوغونک مبادیسه یله لامارینه
وموسیه قدر ایتمش ایکن ادبیات جدیده آره ده کی
اوزون مسافه بی، آنجیق کنج باجافلرده بولوناجق
قوت و جسارتله یالکز بر جمله ده آشویرمش و بوتون
غرب ادبیات متأخره سی در آغوش بده رک کندیسيله
هم سن و هم عصر اولار غرب شخصیتلریله برابر
یاشامغه باشلامشدی. بونقطه یه کانه درحال وارد
اولاجق اعتراضی سه زیورم. اوزما، قدر غربدن
زیاده عجمک تأثیراته تابع اولان ادبیاتی بردن بره
بوکرک غریبه توجه ایدورمکه ادبیات جدیده ادبیات
ملیه یه نصل خدمت ایتمش اولدی؟ بو، ادبیات جدیده یه
قارشى داغما سرد ایدیلن بر اعتراضدر، که دها سز
ایراد سؤال ایتدین بن کندی کندیمه تخطرایدیورم.
بونک همان حوایی ویرمش اولق ایچون کندی
اعتقادیمی سویله م. ادبیات جدیده غربک وسائط
صنعتی، اصول تلفی و رؤیتی آلمش اولغله برابر
کندی ملتندن تمامیه باشنی چه ویرمش دکلمدی.
نظمده بوتون تغنی ایتدیکی شیئر، نژنده بوتون تصویر

کوره میورم. «مانی و سینه» بحرری، آغیر اغیر
طولاشیور ویدیورکه:

— یینه او ارباب قلمک یینه او زمان وجوده
کندرکلی آثار ایچنده مثلا رؤفک «ایوب بولنده» سی،
«کوجوک رضی» سی، چاهدک «کوی دوکونی»،
«کوروجی» سی، ادبیات جدیده زمهره سنه داخل
اولماقله برابر یینه اوزمانک وحی هر زمانک پک شایان
دقت و اهمیت بر شخصیتی اولان حسین رحمتک
بوتون حکایه لری، حتی بر آزکری به طوغری
رجعت ایدم حکم، ادبیات جدیده نکه نژنده اک بووک
تأثیری اجرا ایتمش اولان، اگر کندمدن بجه
صلاحیتدارسم، دها یازی یازمغه جسارت ایدمه دیکم
بر سننده، ازمیرده کمال مصراقله کتبا بچیدن آلوب
سوقاقده یارمغله یاقراقرخنی بیرتارق او قودیم و عادتا
نشومدن چیلدیره جیم سزائی بکک «کوجوک شیئر» ی،
بیله هم نیچون، مملکتک حیات عرفانندن و خصوصیه
صوک حرکت مله دن بحث ایدیلیرکن انسی مسکوت
کیامکده اتفاق اولونان احمد مدحت افندینک «حسن
ملاح» ی، «حسن فلاح» ی، «فلاطون» بکله «راقم
افندی» سی اوزمانلرده بیله احتیاسات ملیه یه هیچ
کیمسه نکه بیکنه قالمادیفته دلالت ایتزمی؟ ظن ایدرم،
برازده منصف اولق ایچون ادبیات جدیده ارکانک
نصل شرائط داخلنده چالشدقلری دوشونمک ایجاب
ایدر. وینه بونلر ثروت فنونده طولانمادن اول
بر برلری هیچ طانیامش، یکدیکی یله هیچ بولوشامش
آدملردر. آره لرده نه محیط مشارکتی، نه مکتب رفاقتی
واردی. جناب مکتبنی پیتر وپ اوروپاده دولاشیرکن
فکرت استانبولده آقسرانک اوستنده تنها بر جمله ده
بووک بر آونده حیات صنعتی یکی یاشامغه باشلامشدی.
دیگر بری ولایتک برکوشه سننده، بالآخره تصادفک
کندیسنه رفیق و هم مسلاک ایدم جکی میطیلرینک
موجودیتدن بی خبر، یازی یازمق اوکره نیوردی.
و هپسینک المک خطوه لرینه ممر اولان آبری آبری
کندرکاهلری واردی. و غریب بر تصادف، احتمال
زمانک بو قیلدن بوجیلیری اوکته ییغدی می مهالکدن
ممکن مرتبه قاچیمق حسی بر آره لق بونلری یکدیکی رینه
صوقولق حسدیه تقریب ایتدی غالباً اولمک لازمه
برابر اولمک ایچون. و بو اولمک تهلکه سی، طبیعی
بون معنوی مناسیله آلورم، پک موجود ایدی.
بونلری یکدیکی رینه تقریب ایدن اسبابک باشنده احمد
احسانک جسارتی، و هیچ شبهه یوق، اکرم بکک
صقوت وجدانی واردی. اکرم بکک اوزمان بو
کنجلیکه وصایت ایتنه نکه نهدر خطرناک اولاجق
هیچ دوشومغه هرک، دها دوغروسوی پک زیاده
دوشوندیکی حالدله بوکا هیچ اهمیت ویرمه هرک،
خصوصیه کندیسندن صوکره کلن نسلی استرقاب
ایتمک شویله دورسون، بالعکس اون ییشه ویرمه نکه
صوک ایضا ایدیلرک بر وظیفه اولدیفته حکم ایدهرک
ثروت فنون چایسی آلننده تجمیع ایدیلش اولدی.

— سزی براده اولسون اوشونیم دیدی .
و کوشده کی بووک ، بیاض چینی صوبایه بر قاق
اودون دها آندی .
بولوندیغز اوله ، بر موباسانک ، بردوده نك ،
بر دوغونفورک ره آلیست رومانلرنده اوزون فقط
معیندار تصویرلرینه زمین اولش سالونلره بکزه .
مه پور دکدی .

صوبانک میقلاری آرقه سنده اوزون علوفواره ایله
چیتردایان اودونلر ... اولونلرک نادیده عشاق خالیلری
اوزنده اوچوق اوچوق تیرتمش کولک لری ...
بریزیزلرک ، تنهنلی استورلرک اوزرینه این کوموشی
پرده لر آلتنده ک طونوق بوغولی کنیش جاملر . طشاریده
اوغولنلره یاغان قار ... بوتون بونلر ، خیاله جان
وبریوردی ودوداقلندن چکسه این اوفاق بیاض
صاقالی ، طولون اوچلری سیوری دوز بیقلرله ،
باشنی آتقی اوزنه بیان ایجه جک کوموشی صاج تلرله ،
طولون وحودی ، اورته بولی نازک وظریف مخاطیم ،
بو اوطده بر لادانک ، بر پره وونک رومانلرنده ک بر
قهرمانه بکزنیوردی . مثلاً : مفرط و اوزون بر
سعیدن سوکره کی بورغونلنی بر ایالت کوشه سنده
دیگه ندرن اورته یاشلی ، روستانی بر قونت ...
انسانلره مناسبانده احتیاطکار ، هرکسه قارش
توبیعی ، هر دم کز ، معتدل بر بدینلک حلاوتدار
برقونت ... قیرلر و کوزل باغچه لرها قلیسی بر آدم که
کوشکنده ترجیح ایتمدی اوطه بللی ، او اوطده
اوطوردنی قونوق بللی ، ... سه ویدی آغزلرله
سیفار قوطولرک طوردنی ماصه بللی ...

ایشته بووک صنعتکارک نم اوزرمده بیر اقدینی
تأثیر ... بشیل قطیغه قونوغه اوطورارق خقیف
تیبسی و النک کوچوک کوچوک اشارتلی ازمسندن
دیوردی که :

— نهر اولیور افندم ... بو سزک مقاله لکن
برخیلی مباحثه ، برخیلی مناقشه تولید ایش . فقط
بن تأثیر آلتنده فالیر اندیشه سیله کندی دوشونده کلیمی
سویله تجیه قدر اولنرک هیچ برینی اوقومامغه قرار
ویردم . و بوتون « وقت » لری ، « یکی مجموعه »
نسخلری دارالنفوسده ک طولایه کلیده دم .
ایشته اوزمان ایلك سوا می صوردم .

— طن ایدیورم که زده ادبیات ، ساثرملرله
تکاملات ادیه نك تعقیب ایتمدی مجرای طبیعی تعقیب
ایده ممش . عثمانلیق حیات فکر و عرفانده ادبیاتک
ایلك دوره سنده بر غیر طبیعیک وار . اوده ، بو
ادبیاتک مهد پرورشی کندی منبی خارجندن بولسا سیدر .
اوله که منشایله قطع علاقه ایدرک ، اصلنه بیکنه
اولان بر محیطه گلش ، واراده یکی بر حیات ، یکی
محیطدن استعاره ایدیلن بشقه بر حیات یا شامه
باشلامش . بالطبع بو یکی حیانه بویله بر رحلت و هجرته
باشلایان ادبیات ، هکبه سنده کتیره بیلدیکی شیئری
تجیه و اصلاح ایدرک برده کلوب آشیاساز اولدی
محیطک تأثیراتی آلتنده قالمش . کذرک اهدن ایرانک ،
عربک تأثیراتی آلمش ، و کندیسندن اول او محیطلرله
تأسس ایدن تورک مدنیتله تماس ایدنجه ، اساساً
ایرانک و عربک تحت تأثیرنده قالان و بوتون فیوض
عرفاتی او عرفله عالمه منابعدن تحری ایدن سلجوق
مدنیتی تعقیب ایتمکن بشقه برشی یا پاماش . بو
صورتله طن ایدیورم که عثمانلی ادبیاتک منابع قدیمه منی
عثمانلیق عالمنده دکل ، او عالمک تمامیه خارجنده
آرامق مجبوریتندیز . بوجبوریت زمانزه قدر هیچ
حسن ایدله ممشدی . بوضورتله بوتون ادبیات عثمانیه

ایدیورم . اگر عینی سلسله بی تعقیب ایدیورسه قدیمه حکم که
بووک ساده حرکتی فصل بالاخره فرانسه ده « رامبویه
اولتی » ، « وواتور » له « بالزاق » ی تولید ایشمه
زده فصولی و باقیدن ندیم قدر بوتون سلسله شعرا
اگر نازلردن ده بحث ایتمک لازم کلیرسه و لیسیره ،
بر کسیره قدر همان بوتون ارباب قلم هب او تصنع
و تکلف استلاسن کندیلری قورتاراماشلر . فقط
اعتراف ایتمک لازم کلیرکه بو وادیده هیچ بر ملنک
ارباب قلمنه نصب اولما یاق قدر بر اقتدار خارقه
نما کوسترملر . بو طرزده ادبیات یالکن برم ادبیاتزه
خاص دکل .

و دارالفنون ادبیات غربیه مدرسی خالضیا بک ،
« یواسه یکی اودونلر یرلد بر دکدن سوکره ، سویله .
دیگی شیلردن ممنون اولان بر آدم وضعیه آلرینی
اوغوشترا اوغوشترا :

— عرب ادبیاتلی آره سنده اک اول بوعلله
معلول اولان اسپانیول ، براز سوکره ایلیان و دها
سوکره فرانسیز ادبیاتیدر . حتی اولنلردن دها کچه
فالارق اون یلچی عصرده بیله آلمان ادبیاتی بویله
بودوره ماضی کچیرمشدر . شو فرقه که اولرده پک
قیصه بر مدت دوام ایش . مع مافییه منصف اولتی
ایستورم . اگر یالکنز تصنع و تکلفدن بحث ایدرکسه ک
شبه سز کرک شاعر لر منکر ، کرک نازلر منکر ایچنده
آوروپا ادبیاتلرینک بو وادیده بشمش ارباب تصنع
قات قات ترجیح ایدله بجه اولانلری یوق کیدر .
بو بوشکنده دوام ایتمک برابر ، اسکی ادبیاتک صمیمی
جهتلی یوقدر دیک حسن انصافدن پک تساعد
ایتمک اولور .

آلری چینه ، کزیزه ک قونوشمه سنده دوام ایتمدی ؛
بن پک کنج باشمده ایکن از میرده رفیقم نوزاده
بوتون برقیش شعری قدیمه دیوانلری برابر اوقوب
ایچنده صحتی دکل ، طوغریدن طوغری به شعره طامد
اولایلن شیئری طولایق ایستهمدک . نتیجه ده .
بیلر سکرکه آزده بر قاق کوچوک یار اقدن بشقه برشی
قالادی . بوضمیمیت زمینی اوزرنده بزلی اک زیاده
جذب ایدن ، بلا شبه فصولی اولمشدی . اوسلسله نك
اک یکسی اوقی اوزره ده ندیمی بولمشدق . فقط
بونلرله بیله ، هیچ بر زمان و مکانه متعلق اولمایان
ذوق مجردی تطبیق ایدله بجه جک قدر شی بولتی ایچون
آلر زده عادتا برر جیمیزله اوغراشمق لازم کلدی .
تکرار بشیل قونوغنه اوطوردی :

— باقک ، سزه اسکی شاعرلردن بحث ایدرکن ،
براسی اونوتایم . اوکا مفتوتیم پک کنج یا شمه چیتار .
روخی بغدادیدن : غالباً لسان دها ببولده آثار ایدیدن
متلذذ اوله جق قدر حائر اقتدار اولمایان بر سنمدی .
قبریسلی کامل افندی اسمنده ، از میرده بر خواجم
واردی که بکا ، ادبیات فارسیه به ، بالخاصه حافظه
مولانایه پک مفتون اولان پدرمک رجاسی اوزرینه
آردصره کلیر و خصوصی درس ویردی . بو ذات ،
بکا تورکجه شعر اولارق اک اول روحی بغدادینک
ترکیب بندی اوقوتدی ، و ایضاح ایدرک . او ایضاح
ایدرکن ترکیب بند جانلیردی . روحینک در پیر
حیاتی ، اوزادن اورایه سوروکله ن سفیل عمرینی ،
اطرافنده حیاتدن ، حیاتک مناظر ظلم و غدرندن نفرتی ،
کوردم . آرتق یا شامقندن اوصاعمش ، حیاتی برکناره ،
خصوصیه اوقدر متحسر اولدینی بغدادک کنارینه
آتقی ایچون اینلری ، شکایتلری پک یقیندن دیگه دم .
بوتن ادبیات قدیمه بیله ایلك تمام اولمشدی . شمدی
حکمنده اوقدر امین دکم . حالا بوکون بیله اوتوز

استاد ، دیدم .

دیدم : تنظیبات بزده یکی یکی احتیاجات تولید
ایتمدی . و اشکال صنعتکارانه سنده صمب الاستعمال
ولان لسانی یکی احتیاجات مدنیه و اجتماعیه کوره
ساده شهیدیرمک ، طبیعیه شهیدیرمک لازم کلدی .
تنظیبات ، بزه آوروپا مدنیتنه لزوم دوشوک آرتق برده
شکی بیر قارق پارلاق برکونش کی تحقیق ایتمدیکی
کوستورن برزمادی . و اوروپا مدنیتنه کوروب اوسدیت
ایچنده باشایه بیلک ایچون آوروپا احتیاجاته آلورده .
بیله جک برلسان بولتی ایجاب ایدردی . بونی کوروب
آکلاق منحنی اورپاده اوزون مدت یا شامش اولتی
اعتباریه شناسی به نصیب اولدی . شناسی نیچه اوزمانک
براز افراسطکار بر مجهدی اولدی . بوکون ایچون
فضله احتیاطکار عد ایدله بیان ، فقط اوزمان کوره
پک مصیب اولدیندن شبه ایدمه سکنز قطعه اعتدالی
کالک لسانی کوستوردی . فقط اگر بشمزی یالکنز
لسانه و لسانده تکون ایدن تکامله حصر ایتمه .
جکسه ک ، که طوغریسی ده بودر ظن ایدرم ، لسان
مسائلنه فونده شخصیتله بوکسره ک صفحات ادیه نك
صرف ادبیات قطعه نظرندن بر شامه سنی اشارت
ایدرکسه ک شبه سز بوشامه بی عبدالحق حامدک
شخصنده بولورز .

شعری قدیمه آره سنده صمیمیت شاعرانه خصو-
صنده یالکنز اوچ کشی به ، یعنی فصولی به ، ندیم
وشیخ غالبه بر موقع مستثنای ویردکن سوکره ، ظن
ایدیورم که ایلك تنهای دها شی عبدالحق حامدک ناصیه سنده
یارلهدار کورورز . کمال ایله عبدالحق حامد ، بو یالکینسک
آره سنده لسانی اوجاچاچادن ، اغرا قادن قورتارمغه چالیشان ،
فضله متموج طالع لرینک طاشمه سنه مساعده ایتمن ،
آز چوق منظم بر مجرا ایچنده حبس و اداره ایتمک
اندیشه سیله بر نکه بانلق وظیفه سی کورن رجائی زاده نك
شخصیتی ، زمانزه قدر اجرای حکم و تأثیر ایش
و بوتون اوکوندن بری وقوعه کلن حرکات و استعلاقی
آز چوق تحت تأثیر اداره سنده بولوندرمش اوچ
بووک قوتدر . بو اوچ بووک قوتک تأثیرله درک
ادبیات جدیده عنوانی آلتنده طانیلاق حرکت ادیه
وقوعه کلشدر . بن بو حرکتی اولکی حرکتک باعلامتی
ایستورم .

قولانغزه بوغوق غورولتیلری کلن تره نك بیر اقدینی
دومانلر بوغولی جاملری صاریوردی و انسانه بوتون
بوقیش منظره منی اورنه سنده ، آلپلرده بولولرله
اورتولی برشالده قایانه قالمش حسنی و بریوردی .

روشن اشرف

فيلسوفى زيارت

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 25.723

برهفته صوكره

كنديسى اولمده ابي بگلام . برأئده حقه قلم ، برأئده قيرمى قابلى بردفتر ؛ قصوره باقمازسكز دكلى افندم ، بوكون قىلىق قىانت بويله ذيه كولهرك كيردى .
— شمدى ، مان تازه نازه ، برشعر بتردمده كينمكه وقت قالمادى . او قويايم سزه ، راحتسز اولمازسكز !

— لطف ايدرسكز ، استاد

ومندره اولوردى . آرقه سنده ، طوبوقلرینه قدر اوزون ، بل قوشاقلى ، قطيفه برفرنك خرقيهسى ، باشندهده سيام بر قاليق واردى . ووزنك چيركلىرندن ، باقىليرنك سرت مونسلكدن اوصباح اونى ، باغداش قوروب كوننده ديكلمن عظمتلى ، خشين بر چركس بكنه بگزه تدم .

« شويله بر حسبجال » سرلوحه سييله كوزل ، طوقوناقلى ، يالكز اوزونجه بر شعر يازمش . « آلاوه راسنى ، دالاوه راسنى » ذيه قافيه لرى وار ، « بزده مادرا بازاز » ، « اشيق آتمش » كى تعبيرلده مصراهلى !

بوندن صوكره ، « ادبيات جديده » نك نظمه اولسون ، رومانده اولسون ، تنقيدده اولسون نه كى بكيكلر حصوله كئيردىكى اوكره نك ايسنوردم . ووجوده كلن شينلر روحى احتياج لر ملى تطمين ايدم بيلورميدى ؟

— اوت ، ديدى ، ادبيات جديده واقعا بر جوق بكيكلر كئيردى . (كناهى برتسمله) اول قاعده شكنك . صوكره ده ذوقده بر خصوصيت غريبه ، فكردهده تشنت ، صرف ونموده بر جوق خطاي مشروع قىلىق كى بر بكيك حصوله كئيردى كه آز جوق انقلاب و قارغشلى دورينه مخصوص عوارض اجتهامدن صاييسه كر كدر .

قالبا استادك ذهننده « ادبيات جديده » تعبيرى بر ناييسه سبب اولوردى . چونكه هر نه قدر كنديسى ادبيات جديده حركتنه اشترك ايجاديه سييله اومكلى وجوده كئيرلرله دوستلقرى واردى . او شعرلردن ذوقى بك اوقشايانلر واردى . شبهه نيز ادبيات جديده دن بوكونكى ادبياتى قصد ايديبوردى . فقط بن هيچ برشى سويله مدم . اوده دوام ايتدى :

— ادبياتك منظوم ومنثور قسمنده خارق العاده هيچ برشى بيليوروم . بلكه غفلتمدنبر . يعنى چوقدن برى بوشينلرله اوغراشمه وقت بولامايشمندبر . اوافق تفك برايكى شعر كوردىكى خاطر ليوروم كه ، ابي كوزلدى . فقط بيلمم اوقدرى بر دور اؤدنى تشخيصه كفايت ايدرى ؟ تنقيدده صوك درجه سربسلك كئيردى . او قدر كه هر كس هر كسى تنقيد ايدوب ميدان هئرده منفرد قالمشدر . وجوده كلن شينلر برسوز ايله افاده ايدليك لازم كاليرسه بر قارغشلى ، بر جالفا تندن عبارتدر دنيله بيلير . فقط بو طبعيدر ، ضروريدر . صوبولا عاده ده دور ، بلمازديرلر . احتياج اتيزى تطمين ايچون آلت بولولايى كافي دكلدر . (بوراده گولدى) بر صلاحيت سلسله به محتاج ، فقط او هنوز يوق . مهنديك ظهورينه مترقبز .

تصوير اتمك صراق اولمشدر . اسلوبنده اعتراض ايديله بكنى خاطر ليوروم . مصنعدر ، مسلسل ومعقددر ديورلردى . مصنعدر ، فقط الحمراء سرايى ده اسلوبجه مصنعدر ، لکن كوزلر ظن ايديبوروم . مسلسل اولدني ده طوغريدر ، اوكا بنده معتزلم . معقد اولماسنه كلنجه ، آدمه كوره ديهه چيكم . چونكه خالد ضيا بك سويله ديكي شينلرده آكلاشيلماز بر معمايه تصادف ايدم مدم ، يالكز نه وار ، يازدينى آكلايا بيلمك ايچون توركيه يى ، شى عثمانليجه يى بر آرز ايجيه بيلملى غالباً !

قوزوم افندم ، بو قارنده سويله ديكم سوزلر بو كونكى يكي ادبياتنه ، بوسونون يكي ادبياتنه عائددر . اوت ، صورديفكر كى بعض كنجلر اويله ملي بر ادبيات وجوده كئيرمك ايچون بر چيغبر آچق ايسنه ديلر ، بو ده مملكتنك چيگرديكى نامعين انقلابانه مربوط واوندن متولد بر شيددر . يعنى بك مستقل بر جريان دكلدر .

بويله اولماسي ده طبيعيدي . بو خصوصده سويله يه چيكم شى ، صافين محقرانه بر آدا كى تلق ايديله سين . ايكنه ييله قوياي قازيلماز . يعنى بوقوجه ايشي باشاره بيلمك ايچون وسايط ايسنر ، قوت ايسنر ، زمان ايسنر ، عزم وشيات ايسنر ونهايت كوشش كي وقتنده كنديايكدن طوغاجق بر ده ا ايسنر . بن بو قارالتيده اويله شى كورميبوروم ، آچيجه سي ، كنجلر جوق كنجدر و بونده بر او بونه چه برديلر . مثلا دقت ايديبوروم بايزيددهه طوبولاندقري مدتيجه توركيكلىك ملي ادبياتك قياسي اوليور ، عدامين بك ادبيات تحتنه چيقاريلور صوكره بويوك

اطه ده اجتاح ايديله يكي وقت ، او كوزل اطه نك طرز معيشتي وذوق شيوه كارانه سي انضامندنميدر ، نه در ، نديمانه شعرلر يكي ادبياتك نمونه نزامى اولتى اوزره كوسته بريلور . او وقت يي كال بك تسلفن ايديبور . زوالى آمين يكي رد وانكار ايديبورلر . ايشه بنم آره صره كورديكم دكيشكلك بو قبيل شينلردن عبارتدر . طبق ، بارسده ، مونارترده هر سه چاشميرى قيزلر آره سندن بريى اكثريت آرا ايله انتخاب اولونوبده ملكه حسن وآن اولارق بركون سوقلرده كورد برلديكى كي بوكونلردهده همان آتى آيد بر شاعر بلشي دكيشور . اوقدر كه بر سلسله نامه طوطاديقمه متأسفم ، همده بك !

لسانك صرف ونموده نه كي بر دكيشكلك حصوله كئيردكارنى صورديكز . كيف مايشاه تصرف اتمك حقى تأمين ايتديلر كه كفيدر . تورك روحنك خوشلانا . بيله چيكي بديعياته كلنجه ، استانبولدن غيري هيچ بر برده او ذوق آشنا آدملر بولونمايدنى سزه همان مان تأمين ايدم بيليرم . نثر و نظمه ، و زلزله ياي بيلدكارلى شى يه indiscipline ، قانون ديكلمه ز بر سربسلك ترويجندن عبارتدر . بوندن ده آكلاشيلور كه فردانيت ، individudisme ميل وحسى عادتا صوك درجه امكانه كلشدر .

ايشته بو عرض ايتدكارم بر يكي مكتب ادب تأسيسنه مانعدر . فقط شخصاً قابليت آدملر يوق دكل . بالعكس جوق وار . مثلا ، مثلا يعقوب قدرى ، بك روح آشنا ، بك يسقولوغ ، بك نزيه بر محرردر ، براق ، آغر باشلر براسلوني واردر . فاضل احمدى ده اونوقت

ايشته بو عرض ايتدكارم بر يكي مكتب ادب تأسيسنه مانعدر . فقط شخصاً قابليت آدملر يوق دكل . بالعكس جوق وار . مثلا ، مثلا يعقوب قدرى ، بك روح آشنا ، بك يسقولوغ ، بك نزيه بر محرردر ، براق ، آغر باشلر براسلوني واردر . فاضل احمدى ده اونوقت

كورمش و بك بكنشدم . صوكره كوره بيلديكم بعض اثرلر يى پيشان ايتمده ، بالعكس حقدده و برمش اولدنيغ ايلك حكى تأييد ايتدى . كنجلر اتفاق ايدم بيله بدي بو آدم حقيه اولنرك باشته كجه بيليردى .

دك كه رضا توفيق بك ده كنج شاعرلر امارتنك بره نسلكنه ، احمد هاشمى تميم ايديبوردى . حالبوكه لسان ، تركيبلر و وزن اعتباريله احمد هاشم بك كنجلرك ، ظن ايدم ، ماضيه لك صيق صيق به طوتونانيدر . برده خالد فخري بك ايچون شويله سويله دى : لسان عثمانيه بك كوزل تصرف ايدر وعينى زمانده غربايتلر صاباز و فطرتا شاعر ، فضله رومانتيك بر طبعه مالك بر كنجدر .

صوكره ادبيات صرافك كنديسنده نصل اويلا . نديغندن بحث ايتدى . ادبيات صراق رضا توفيق بكده حدتله اويانمش . مكتب ملكيده بكن آرقاداشلردن بريى ، اسى لازم دكل ، شاعرلكله صنفلر نده نمايز ايتكه باشلامش . « بر ايكده غزل مازله يازمش . » رضا توفيق بك بكنمشمش . آرقاداشي ده اونكله آلاي ايتمش .

— حالبوكه بن ، (ديور ، رضا توفيق بك) ، بن بك كوچوك باشمدين برى غايت اوقومش وشرقك عرفاتى لايقيه احاطه ايتمش بر آدمك ، يعنى پدرم خواجه محمد افنديك بالذات تربيه سنى كورمش و فارسى يى توركى يى آجه اوكره نمشدم . حافظى ، سعدى يى بيله بك كوچوك كنجك دقتله اوقومشدم .

طبعي آرقاداشنك بو طور استخفافكارانه سى اولنك غيرتى اوياندرمش . اوسته كتابتن ، ايرتنى سنه ده ادبياتدن برنجى چيغمش . « هر كسك يايابيله چيكي شيشي آلت بنده يايابيليرم » ديدى . بنده آرز بر زمان ايچنده منظوم يازمى اوكرتم . آرقاداشنه استخفافكارانه بر منظومه طويله يازدم كه كال بك تحريف خرابات مقدمه منظومه سته نوحما تقليد دى .

بوكون غائب اولان او منظومه يى اسكى دوستلر بيلير . آرتق اوندن صوكره آره صره يازمده دوام ايتدم . هرايكى وزنه ده قولاندم . فقط وزن ملي دهها صوكره لرى استعماله باشلام . او كاده سبب تصوف حقدده فلسفه طولاييسيله تحقيقات بايق و صوكره بر اثر تحرير ايتكدى .

اون سكز يكرى سنه قدر يياوش يياوش تحقيقاته دوام ايتدم . اوشاده اويله كوزل نسلر ، دستانلر آله بكيدي كه بوكون بنم نظرمده يالكز شمر ايچون دكل ، فقط تصوف ، تاريخ ادبان و تاريخ فلسفه ايچون بيله لك قىبلى و ناطقدن معدود اولارق سننيلنده محفوظدر . بالطبع بولنر بك تأخير ايتدى . ذاتا چوقولم كلبويله كچديكى ايچون اوراده عاشقرك بزمنده بك آي بيليرم . چونكه دائماً كلير كيدرلردى . بنده

اونلر دكله مكدن جوق حظلايردم . بو تون بو تاقيرلرك سوقيه لك اول بر ايكى ديوان يازدم . اش دوست خوش كوردلر . بنده طبيعتمده بويله بر آرزو كوردكيه وخارجدهده وسيله بولنديقه يازمده دوام ايتدم . وزن مليه وزن عروضيدن استقباله هانكيسنك حاكم اولاجيغى ، والله بكده تماميله كسديره ميورم . او ، لسانك شكله تابع قالان بر مسئلهدر . فقط شمديلك ديه بيليرم كه لسانك شوخالدن قولاي قولاي قورتولماسى مستحيل اولدنيغه نظر اوزن عروضى دها چوقمدمت حاكم اولابيله كيدر . بونكه برابر وزن ملي اوزره كوزل بر شينلر يازيلا بيليرسه آناطولى خلقجه اصل اونلر

هیچ برشی بیامیوم . بلکه غفلمندند . یعنی چوقدن بری بوشیئرله اوغراشمه وقت بولامیشمدند . اوافق تفک بر ایکی شعر کوردیکی خاطر لیورم که ، آبی کوزلهی . فقط بیلمه اوقدری بر دور ادبیی تشخصه کفایت ایدری؟ تنقیده صوکه درجه سربستک کیدری . او قدرکه هرکس هرکسی تنقید ایدوب میدان هنرده منفرد قاششدر . وجوده کل شیئر برسوز ایله افاده ایدیلک لازم کلیرسه بر قارغشلقی ، بر جاقانیدن عبارتدر دنیه بیلیر . فقط بوده طبیعیدر ، ضروریدر . صوبولانمادجه دوره ملازدرلر . احتیاجاتری تطمین ایچون آلت بو بولواتی کافی دکدر . (بوراده گولدی) بر صلاحیت مسلمیه محتاج ، فقط او هنوز یوق . مهدینک ظهوریه مترقب .

أوت ، أوت ، استاد عامیله طالعندی . وادیات جدیدیه عادتا بر اجمد مدحت افندیک ، بر محمد جلال بکله بیله تعریض ایتدیکندن ده قوتلی ضربه لرله ووریوردی .
— بو احتیاجاتری کفر ورفقاسی حقنده میدر استاد؟ چونکه « ادبیات جدیدیه » دینجه اونر خاطره کلیر .

استفسارم اوزرینه برانکیز سیورتسمه ننگ چیقاردینی ندانی آ کدیر بر سسله : آوو ، دیدی ، أوت ، أوت ، یا کیلشم اقدم . واقعا ادبیات جدیدیه تعبری هر تموله قابل تطبیق بر تعبیردرده .
و بر آز آفیه چکدی . او آره قی دوشوندم که استادک ایکی ادبیات حقنده کی توجهی پک پارلاق اولماسه کرک .

— یوقسه فکرک نامنه منسوب اولان ادبیات جدیدیه حقیقه بر مکتب حیثیتی حائزدی ، دیدی . اونداه عقیده بدیعه ، اسلوب ، لسان ، مقاصد و هنر اعتبارله بروحدت ممتازه واردی . و اساساً پارتاسیون بر نه قولدی . فی الحقیقه لسائزه قابل اولدینی شکل کمالی افاضه ایدیه بیلمشدی . اسلوبه بر منقحیت نریه و بره بیلمشدی که هنرک ایکی بوسکه درجه موقیتی بودر ؛ شکه ، فرنگجه وارد آ بر تعبیر ، fini ویرمکدر .

مسلمدرکه صنعت ماهیتی اعتبارله « فورمالیست » در . چونکه کوزلک صورتده بر جلوه کالدر . ایسته فکرک مکتبی بو خصوصده اودرجه موقی اولدی که تاریخ ادبیاتزده بوکا بکزر بر دور کوسته رمک کوجدر .
اسکی نه قولل ممتاز بر آدمک اطرافنه طولانان برسوزور نظیره جیلر جاعتندن عبارتدی . حالبوکه فکرک و آرقاداشلرینک دأب تحریر و دأب تفکر و دأب تحریر برده اساسی و اصولی بر مشابعت اولمه برابر هبسنکده فردا فردا ممتاز بر جهره صنعت و شخصییتی واردر .
بوکون تورکیه ده ، شی عثمانیجه ده تمیز ، قصورسز ، نریه و بلنج بر لسان شعر غوغنه کی کوسته ریلک لازم کلیرسه یته فکرک اسلوب بیانندن دهها ایسی کوسته ریله مز . فصل که خالد ضیاده بزده رومانک نه دیک اولدینی حقیله آکلر بده قابل اولدینی قدر گوزل غوغنه لر ویرنرک برنجیسیدر . بوکون رومان یازانلر بیله حالانک اسلوبی آرزوچق تقلید ایتکدن قور تولاماشلدر .

(دوداقرنده خقیف بر تبسم بلیره رک :) بعضی کنجیلر بو طرفی محروری متصلف عد ایدیبورلر مش . بو یا کلش حکمه سبب خالد ضیا بکک رومانزنده بالاتزام وبالخاصه او متصلف کنجیلری سبجه لر بیله

تیرد قاری صوردیدر . ایفماشاه صرف ایتمک حقنی تأمین ایتدیله که کافدر . تورک روحنک خوشلانا . بیله جکی بدیعانه کلنجه ، استانبولدن غیری هیچ بر برده او ذوق آشنا آدملر بولونمادینی سزه همان همان تأمین ایدیه بیلیم . نثر و نظمده ، وزنرده یا با بیلدکری شی یته indiscipliné ، قانون دیکلمه ز بر سربستک تر و مجندن عبارتدر . بوندن ده آکلشیلور که فردایت ، individudisme میل وحسی عادتاً صوکه درجه امکانه کلشدر .

ایفته بو عرض ایتدکرم بر یکی مکتب ادب تأسیسه مانعدر . فقط شخصاً قابیلی آدملر یوق دکل . بالعکس چوق وار . مثلاً ، مثلاً یعقوب قدری ، پک روح آشنا ، پک بسیفه ولوغ ، پک نریه بر محرردر ، براق ، آغیر باشلی بر اسلوبی واردر . فاضل احمدی ده اونوتقی اولماز . فاضل پک ایچیه ، پک نکته برداز و معلومات او عرفان اعتباریله بوصفنده بیلدیکرمک بلکه هبسنه فائق ، غایت طریف بر محرر و شاعردر . بر آرزو داها بو بوجک اولسه بدی تورکیاده ده بر وولتر یشمش اولوردی . همان افرانسز محررینک روحنه مالک سهوغنی بر جهره ممتازدر .

یحیی کالده دقت ایدیه جک برسپا ؛ بلکه بار . ناسیه نرک بزده الککمیلدر ، فقط چوق خسیس آدم . عطشان هنری اولانرله ایی دامله فرانسز شرابی وریبور ، عالی بویکی دامله بیله قاندرمق ایستور . بو کافی دکل ، بو کافی دکل . بن ، یحیی کالی صنعت نقطه نظرندن پارسسک او طرف دیکیشچی قیزلرینه بکزه تیورم که پک نازنین بر فیوتو یابارلر ، بر ننگ باخی ؛ ... و اونک پانه نمانی برموده مغازه سنه بر قاج بوزلیرایه ساتارلر . چونکه کیسه طرفندن ایجاد ایدیه هبسنه یکی برشکلدر . فقط یالکز برشابقه فیوتوغوسی بو تون بازار عرفاتی املا ایدیه مز .

بر بشقه کنج ده وار ، ا . سینی اسمنده . او آدم حقیقتاً شاعردر . و تام معناسیله لریک بر شاعردر . نزم و رجزه مونس اولان اونانین وصمیجی تورکیچی ، بیلدیکم صوکه بطن کنجلی آره سننده اونک قدر کوزل یازان بو قدر . علی جانبده موقی اولایلیردی ، اگر زوراک سیه بولیزم یاغنه اوغراشاسه بدی واستقبال هرکسه آچیکن اوچابه توجه ایتدیه بوده فکرک کی بر استاد هنرک اسلوبی تصحیحه قایتمشاده ی . یوقسه اولدجه ذوق وار ، فطرت شاعرانه یی ده یوق دکل ! برده اونک آرقاداشی اولاجق ، هانی حکایه فلان یازار .

— عمر سیف الدین بک ، اک ولود حکایه جیمز ، اک ذکی ، اک بو ...

— أوت ، عمر سیف الدین اصهارلامه حکایه یازماسه و خصوصیه . نیم حسابه یازماسه باقی اونک ایچون نه کوزل شیئر سوبیله چکدم اما عتادیه سوبه میه حکم ایسه . (و کوز بیکارینه قدر سرایت ایندن بر حقیقه ایله کنیش کنیش کولدی) . صوکره احمد هاشمی بکنندیکنی سوبه دی .

— مقتدر بر شاعردر ، دیدی . انکین اثرلر یازقی ایچون فیض طبیعتی وار . غالباً نه میل و درهاردن و امثالی بکشور . فقط نه اولورسه اولسون بزده هیچ کیسه هنوز اور و یاده رهبر آزامقن قور تولامادی . بوندن چوق زمان اول « رشد » سر لوجلی بر شعرینی

کلبولیده کچدیکی ایچون اوراده عاشقنرک بزمنی ده پک آبی بیلیرم . چونکه دانتا کلیر کیدر لردی . بنده اونلری دکلمکدن چوق حظلا یردم . بو تون بو تأثیرلرک سوقیه اک اول بر ایکی دیوان یازدم . آش دوست خوش کوردیلر . بنده طبیعتمده بویله بر آرزو کوردیکجه و خارجه دهه وسایله بولدیجه یازمده دوام ایتدم . وزن میلیه وزن عروضیدن استقباله هانکی سنک حاکم اولاجقی ، واله پکده تمامله کسیدیره میورم . او ، لسانک شکلنه تابع قالان بر مشاعر . فقط شمدیلک دییه بیلیم که لسانک شوخالندن قولای قولای قور تولماسی مستعجل اولدیفنه نظر آوزن عروضی داها چوق مدت حاکم اولایلجه کجدر . بونکه برابر وزن ملی اوزره کوزل بر شیئر یازایلیرسه آناتولی خلقنجه اصل اونلر اعتبار بولور . چونکه کالی ، فکرکی ، جنای عمرننده بیلمه مش ، ایضینه مش میلونلرجه خلق واردر که نیم بوراده یازدیغیم بر نفسی آکلر یور ، آطه لرده ، سیواسده ، بیلمه نرده اوقوبو آکلور ، ایچون دیرسه کنز ، بو نزم یازدقلمز شیئر کندی لسانری ، کندی ذوقلری ، هاله کندی اعتقادلری ایچون بردستوردر .

بنده بونلری بر نیت مخصوصه بیله یازمادی یا . دیدیکنک کچی بویکی بر طرز زده دکلی . اونه دن بری واردی . بنامه علیه مجددک ادعاسننده دکلم . یالکز شوقی هیچ چکینه بهرک ادعا ایدیه بیلیم که نیم لسانم اسکی دیوانچیلرک ، اسکی فسجیلر ککنه نسبتله چوق دوزگون اولدقن ماعدا فلسفه سی ده بر آرزو داها یوکسکدر . فقط بونی استانبول خانی خصوصاً ادبا و شعرا قسمی بیلمه دیک ایچون یکی برشی ظن ایتدیله . بن بو طرز ایضا ایتدم . چونکه بو طرز اولانجه قوتیله آناتولیده وحی استانبولک تکیلزنده یاشیور . بن بونی افشا ایتدم ، بر آرزو بیجه قویدم ، اوقدر .

— استاد ، سزی یوریوم احتمال ، احتمال قارلری ده یواجم . فقط مساعده بوورک ، صوکه بر سوالم ده وار .
— اوکاده جواب بر بریز . بز یورولماز . شیجه ادبیاترک استقبالی عثمانی ملتک و عثمانی روحنک هر وجهله لسان خالی اولاجق صورتده مظهریت قازانقله تکمل ایدیه بیلیر . لسانک حکمی ایکنجی درجه ده قالیر . هرکس بالضروره وبالطبع زماننک لسانی سوبه بیلیر . بیجه نفعینک لسانی ، باقیکنک لسانی ، کالک ، حامدک ، هبسنک و هر بویک شاعرک لسانی ملیدر . زمانه کوره ملیدر . اوکا ملینک اک کوزل شکل ممکنی ویره بیلین ، او زمان ییشن اک بویک صنعتکارک قابلیت تبلیغدر . اویله شکل و قیافته باقوبده ، اویله ظواهره باقوبده وزن عروضی ایله یازمق سسایندن برینه ملی ، دیکرینه غیر ملی دیمک اساسز بر لاقدر .

شیشلی : ۳ تشرین ثانی سنه ۱۳۳۳

روشن اشرف

فلسوفنری زیارت

۲

برهفته صوکره

کندیسی اوطده ائی بکلده . برألنده حقه قلم ، برألنده قیرمنی قابلی بردفتر ؛ قصوره باقازسکز دکل افندم ، بوکون قلیق قیافت بویه دیه کوله رک کیردی .

— شمدی ، مان تازه تازه ، برشر بتردمده کیننکه وقت قاللادی . او قویام سزه ، راستسز اولمازسکز !

— لطف ایدرسکز ، استاد ومندره او طوردی . آرقه سنده ، طو پوقلرینه قدر اوزون ، بلی قوشاقلی ، قلیقه برفنک خر قهسی ، باشنده سیاه بر قالیق واردی . بووزنک چیرکیردن ، باقیشرنک سرت منسلکندن اوصباح اونی ، باغداش قوروب کونشده دیکلرین عظمتلی ، خشین بر چرکس بکنه بکزه تدم .

« شویله بر حسابال » سرلوجه سیله کوزل ، طوقوناقلی ، یالکز اوزونجه بر شعر یازمش . « آلاوه راسنی ، دلاوه راسنی » دیه قاقیه لری وار ، « بزده مادرا باوز » ، « آشیق آتمش » کی تعبیرلده مصراهلری !

بوندن صوکره ، « ادبیات جدیده » نك نظمده اولسون ، رومانده اولسون ، تعقیده اولسون نه کی بیکلکل حصوله کتیردیکی اوکره نك ایستوردم . و وجوده کلن شیئر روحی احتیاجلرمنی تطمین ایده بیلورمیدی ؟

— اوت ، دیدی ، ادبیات جدیده واقعا بر جوق بیکلکل کتیردی . (کنایه لی برتسماله) اولا قاعده شکنک . صوکره ده ذوقده بر خصوصیت غریبه ، فکرده تبتت ، صرف ونموده بر جوق خطایی مشروع قلیق کی بریکلک حصوله کتیردی که آرز جوق انقلاب و قارغشعلی دورینه مخصوص عوارض اجتهایدن صابسه کرکدر .

غالبا استادک ذهنده « ادبیات جدیده » تعبیری برالنباسه سبب اولوردی . چونکه هر نه قدر کندیسی ادبیات جدیده حرکتته اشتراک ایتدیه بیه اومکتی وجوده کتیرنرله دوستقلاری واردی . او شعرلردن ذوقنی پک اوقشایانلر واردی . شهبه سز ادبیات جدیددن بو کونکی ادبیاتی فصد ایدیلوردی . فقط بن هیچ برشی سوبله مدم . اوده دوام ایتدی :

— ادبیاتک منظوم ومنثور قسمنده خارق الماده هیچ برشی بیلیمورم . بلکه غفلتدندر . یعنی جوقدن بری پوشیلرله اوغراشمه وقت بولامایشمندبر . اوافق تفک برایی شعر کوردیکمی خاطر لیوم که ، ائی کوزلدی . فقط بیلیمه اوقدری بر دور اذینی تشخیصه کفایت ایدری ؟ تعقیده صوکره درجه سربستلک کتیردی . او قدرکه هرکس هرکسی تعقید ایدوب میدان هتده منفرد قاللشدر . وجوده کلن شیئر برسوز ایله افاده ایدیلک لازم کلیرسه بر قارغشعلی ، بر حالقایتین عبارتدر دنله بیلیر . فقط بوده طبیعیدر ، ضروریدر . صوبولانماقده دوروللازدرلر . احتیاجانازی تطمین ایچون ائبت بو بولوتتی کافی دکدر . (بوراده گولوی) بر صلاحیت مسلمه به محتاج ، فقط او هنوز بوق . مهنیک ظهورینه مترقبز .

اوت ، اوت ، استاد تمامیه طالعیندی . و ادبیات

تصویر ایتک حراق اولشدر . اسلوبنده اعتراض ایدیلدیکی خاطر لیورم . مصعدر ، مسلسل ومعقددر دیبورلردی . مصعدر ، فقط الحماز سراجی ده اسلوبجه مصعدر ، لکن کوزلدر ظن ایدیلورم . مسلسل اولدینده طوغریدر ، اوکا بنده معترضم . معقد اولماسته کلنجه ، آدمته کوره دیبه حکم . چونکه خالد ضیا بک سوبله دیک شیلرله آکلاشیلماز بر معمایه تصادف ایدمه دم ، یالکز نه وار ، یازدیننی آکلا بیلیمک ایچون تورکجه بی ، شی عثمانلیجه بی بر آرز ائیجه بیلیمی غالباً !

قوزوم افندم ، یوقازیده سوبله دیکم سوزلر بو کونکی بکی ادبیاته ، بوسونون بکی ادبیاته عاڈدر . اوت ، صوردیفکزی کی بعض کتیلر اوبله ملی بر ادبیات وجوده کتیرمک ایچون بر چیغیر آجق ایسته دیلر ، بوده مملکتیزک کچیردیکی نامعین انقلابانه مربوط و اوندن متولد بر شیئر . یعنی پک مستقل بر جریان دکدر .

بویه اولماسی ده طبیعیدی . بو خصوصده سوبله بیکم شی ، صاقین عقرانه بر آدا کی تلق ایدیله سین . ایکنه یله قویو قازیلماز . یعنی بوقوجه ایلی باشاره بیلیمک ایچون وساطت ایستور ، قوت ایستور ، زمان ایستور ، عزم و ثبات ایستور و نهایت کونش کی وقتنده کتیدیلکندن طوغا جق بر ده ایستور . بن بوقار ایتده اوبله شی کوره میورم ، آتیقجه سی ، کتیلر جوق کتیلر بو یوقده بر اوبونه چه وردیلر . مثلا دقت ایدیلورم یازیدده طولاندقاری مدتیجه تورکجه کی ملی ادبیاتک مقیاسی اولیور ، محمد امین بک ادبیاتک تحته جقار لیور . صوکره بو بک آطه ده اجتماع ایدیلدیکی وقت ، او کوزل آطه نك طرز معیشتی و ذوق شیوه کارانه سی ایتخاسندن بیدر ، نه در ، ندیمان شعرا لری بکی ادبیاتک نمونه نراهنی اولنی اوزره کوسه ریلور .

او وقت یعی کمال بک تسلمن ایدیلور . زوالی آمین بکی رد وانکار ایدیلورلر . ایتسه بم آرمه صره کوردیکم دکیشکک بوقبیل شیئرلردن عبارتدر . طبق ، یازسده ، موعارترده هر سه چاپیری قیزلری آره سندن برینی اکثریت آرا ایله انتخاب اولونوبده ملکه حسن وان اولارق بر کون سوقلرده کزدر بر لیدی کی بو کونلرده ده مان آتی ایدیه بر شاعر باشی دکیشور . اوقدرکه بر سلسله نامه طومادینه مناسقم ، همده پک ! لسانک صرف ونموده نه کی بر دکیشکک حصوله کتیردکلرنی صوردیکز . کیف مایشاه صرف ایتک حقی تأمین ایتدیلر که کافیدر . تورک روحنک خوشلانا .

بیله جکی بدعیاته کلنجه ، استانبولدن غیری هیچ بر یرده او ذوق آشنا آدملز بولومادیننی سزه مان مان تأمین ایده بیلیرم . نثر و نظمه ، و زنلرده یا یا بیلکلری شی یته indiscipline ، قانون دیکلهمز بر سر بیلیمک تورویچندن عبارتدر . بوندن ده آکلاشیلورک فردا ئت ، individualisme میل وحسی عادتاً صوکره درجه امکانه کتیلدر .

ایتسه بو عرض ایتدکارم بر یکی مکتب ادب تأسیسه مانعدر . فقط شخصاً قابیلنی آدملر بوق دکل . بالعکس جوق وار . مثلا ، مثلا یعقوب قدری ، پک روح آشنا ، پک بسیقولوج ، پک تزیه بر محرردر ، براق ، آغیر باشلی بر سلوبی واردر . فاضل احمدی ده اونوتتی ایلان طاقا ایتدیلر که ، مکتب ادب تأسیسه

کورمش وک بکنمشدم . صوکره کوره بیلدیکم بعض اثرلری نی پشان ایتدی ، بالعکس حقتده و برمش اولدین بیلک حکمی تأیید ایتدی . کتیلر اتفاق ایده بیلسه یدی بو آدم حقیله اونلرک باشنه کچه بیلیردی .

دیمک که رضا توفیق بکده کتیلر شاعرلر امارتنک بره نسلکنه ، احمد هاشمی تعین ایدیلوردی . حالبوکه لسان ، ترکیبلر و وزن اعتباریله احمد هاشم بک کتیلرک ، ظن ایدهرم ، ماضیه لک صیقی صیقیه طوتونانیدر . برده خالد فخری بک ایچون شویله سوبله دی : لسان عثمانیه بک کوزل تصرف ایدر وعینی زمانده غرابترله صابماز و فطرتاً شاعر ، فضله رومانیک بر طبعه مالک بر کتیلدر .

صوکره ادبیات صرافتک کندیسنده نصل اویا . ندیندن بحث ایتدی . ادبیات حراق رضا توفیق بکده حیدتله اویاغش . مکتب ملکیه ده بکن آرقاداشلردن بریسی ، اسمی لازم دکل ، شاعر لیکه صغله نده تمایز ایتکه باشلامش . « بر ایکنه غزل مازله یازمش . » رضا توفیق بک بکنمه مش . آرقاداشی ده اونکل آلا ایتمش .

— حالبوکه بن ، (دیبور ، رضا توفیق بک) ، بن پک کوچوک باشمدن بری غایت اوقومش و شرفک عرفانی لایقیه احاطه ایتش بر آدمک ، یعنی پدرم خواجه محمد افندی بک بالذات تربیه شی کورمش و فارسی نی تورکی پی اچیجه اوکره نمشدم . حافظی ، سعدی نی بیله پک کوچوک کتیلر دقتله اوقومشدم .

طیبی آرقاداشنک بوطور استخفافکارانه سی اونک غیرتی اویانیدیرمش . اوسنه کتابدن ، ایتسی سنده ادبیاتدن برنی چیتمش . « هر کسک یا یا بیله جکی شیئی ائبت بنده یا یا بیلیرم » دیدی . بنده آرز بر زمان ایچنده منظوم یازنی اوکرندم . آرقاداشمه استخفافکارانه بر منظومه طوبله یازدم که کمال بکک تخرب خرابات مقدمه منظومه سته نوعاً تقلیددی .

بوکون غائب اولان او منظومه بی اسکی دوستلرم بیلیر . آرتق اوندن صوکره آره صره یازمه ده دوام ایتدم . هر ایکی وزنی ده قوللاندیم . فقط وزن بی ده صا صوکره لری استعماله باشلام . اوکاده سبب تصوف حقتده فلسفه طولانیسیله تحقیقات یاقتی و صوکره بر اثر تخیر ایتکدی .

اون سکز یکریمی سنه قدر یاواش یاواش تحقیقاته دوام ایتدم . اوآناده اوبله کوزل نفسار ، دستانلر آله کچدی که بوکون بنم نظرمده یالکز شمر ایچون دکل ، فقط تصوف ، تاریخ ادیان و تاریخ فلسفه ایچون بیله لک قبتلی و تأشقدن معدود اولارق سنیلیمده محفوطدر . بالطبع بونلر بکا تأثیر ایتدی . ذاتاً جوجوقلم کلبولیمه کچدیکی ایچون اوراده عاشقارک بزمنی ده پک ائی بیلیرم . چونکه داتما کلیر کبیلرلدی . بنده

اونلری دکله مکدن جوق حظلانیدرم . بو تون بوتأثیر سوقیه ائک اول برایی دیوان یازدم . آش دو خوش کوردیلر . بنده طبیعتمده بویه بر آرزو کوردیکجه وخار جده ده وسیله بولدیجه یازمده دوام ایتدم . وزن میلیه وزن عروضیدن استقباله هانکیسنک حاکم اولاجنی ، والله پکده تمامیه کسدر بر میورم . او ، لسانک شکله تابع قالان بر مشله در . فقط شمدمک دیه بیلیرم که لسانک شوخالدن قولای قولای قورونماسی مستحیل اولدینغه نظر اوزن عروضی داما جوق همدت حاکم اولایله بکدر . بونکل برابر وزن ملی اوزره کوزل بر شیئر یازیلایلیرسه آناتولی خلفتجه اصل اونلر اعتبار بولور . چونکه کالی ، فکرتی ، جناب عمرنده

هیچ برشی بیلیوم . بلکه غفلتند. یعنی چوقدن
بری بوشیترله اوغراشمه وقت بولامیشدند .
اوافق نك بر ایکی شعر کوردیکی خاطرلیورم که ،
آبی کوزلدی . فقط بیلم او قدری بر دور آدینی
تخصیصه کفایت ایدری؟ تقیدده صوک درجه سربستاک
کپردی . او قدرکه هرکس هرکسی تقید ایدوب
میدان هترده منفرد قاشدر . وجوده کلن شیئر
برسوز ابله افاده ایدیلک لازم کلیرسه بر قارغشلق ،
بر جاقانیدن عبارتدر دنیله بیلیر . فقط بوده طبیعدر ،
ضروریدر . صوبولامادجه دورولمازدرلر . احتیاجاتری
تظلمن ایچون آلت بوبولاتی کافی دکلدن . (بوراده
گولدی) بر صلاحیت مسلمله محتاج ، فقط او هنوز
یوق . مهندیک ظهورینه مترتیز .

أوت ، أوت ، استاد تمامیه طالعندی . وادبیات
جدیده عادتاً بر احمد مدحت افندیك ، بر محمد جلال
بلكه بیله تعریض ایدیکندن ده قوتلی ضربه لرله
ووریوردی .

— بو احتیاسلیریکز فکرت وورقاسی حقنده مبد
استاد؟ چونکه « ادبیات جدید » دینجه اونلر خاطره
کلیر .

استفارس اوزرینه بر انکلیر سیورتمه نك جبقاردینی
ندای آ کدر بر برسله : آ او ، دیدی ، أوت ، أوت ،
یا کلبشم افندم . واقعا ادبیات جدیده تعبری هر
تموله قابل تطبیق بر تمیردرده .

و بر آزانیه جکدی . او آره ق دوشوندم که
استادک اک یکی ادبیات حقنده کی توجهی پک پارلاق
اولسه کرک .

— یوقسه فکرتک نامه منسوب اولان ادبیات
جدیده حقیقه بر مکتب حیثیتی حازدی ، دیدی .
اونده عقیده بدییه ، اسلوب ، لسان ، مقاصد و هنر
اعتبارله بروحدت ممتازه واردی . و اساساً پارتاسیون
بر نه قولدی . فی الحقیقه لسانزه قابل اولدینی شکل
کمالی افاضه ایدیه بیلشدی . اسلوبه بر منفحیت نریه
وره بیلشدی که هنرک اک یوکسک درجه موقیقی بودر ؛
شکل ، فرنگجه وارد آ بر تمیر ، fini و بر مکتدر .

مسلمدرکه صنعت ماهیتی اعتبارله « فورمالست » در .
چونکه کوزلک صورتده بر جلوه کلدر . ایسته فکرتک
مکتبی بو خصوصده اودرجه موفق اولدی که تاریخ
ادبیاتزده بوکا بکزد بر دور کوسته رمک کوجدر .
اسکی نه قوللر ممتاز بر آدمک اطرافنه طولانان برسور
نظیره جیلر جماعتندن عبارتدی . حالبوکه فکرت
و آرقاداشلرنک دآب نحر و دآب تفکر و آدب نحر برنده
اساسی و اصولی بر مشابته اولغله برابر هپسنکده
فرداً فرداً ممتاز بر چهره صنعت و شخصییتی واردر .
بوکون تورکجه ده ، شی عثمانیجه ده تمیز ، قصورسز ،
نریه و بلیغ بر لسان شعر نمونه بی کوسته ریلک لازم
کلیرسه ینه فکرتک اسلوب بیانندن دها ایسی
کوسته ریله مز . فصلک خالد ضیاده بزده رومانک
نه دیک اولدینی حقیه آکلایوبده قابل اولدینی قدر
گوزل نمونه ورنلرک برنجیسیدر . بوکون رومان
یا زانلر بیله حالوانک اسلوبی آزچوق تقلید ایتمکدن
فور تولاماشلردر .

(دوداقلرنده خفیف بر تبسم بلیردرک :) بعضی
کنجبلر بو ظریف مجرزی متصلف عند ایدیورلومش .
بو یا کلش حکمه سبب خالد ضیا بکک رومانلرند
بالانترام وبالخاصه او متصلف کنجبلری سجه لرله

حققی تأمین ایدیلرکه کافیدر . تورک روحنک خوشلانا .
بیله جکی بدیعانه کلنجه ، استانبولدن غیری هیچ بر
برده او ذوق آشنا آدملر بولونمادینی سزه هان
هان تأمین ایدیه بیلیرم . نثر و نظمده ، و نزلده
یا یا بیله کلری شی ینه indiscipliné ، قانون دیکلر
بر سربستاک ترویجندن عبارتدر . بو نندن ده آکلایوبورکه
فردانیت ، individudisme میل وحسی عادتاً صوک
درجه امکانه کلشدر .

ایسته بو عرض ایدنکرم بر یکی مکتب ادب تأسیسه
مانعدر . فقط شخصاً قابیلنی آدملر یوق دکل . بالعکس
چوق وار . مثلا ، مثلا یعقوب قدری ، پک روح
آشنا ، پک یسقولوغ ، پک نریه بر محرردر ، بر اق ،
آغیر باشلی بر اسلوبی واردر . فاضل احمدی ده اونوقت
اولماز . فاضل بک انجه ، پک نکته پرداز و معلومات
و عرفان اعتبارله بو صنفده بیلدکلرکم بلکه هپسنه
فائق ، غایت ظریف بر محرر و شاعردر . بر آرز داها
بو یوک اولسه دیدی تورکیده ده بر وولتر بشمش
اولوردی . همان او فرانسز محررینک روحنه مالک
سه و بیلی بر چهره ممتازدر .

یحیی کمالده دقت ایدیلرک بر سیم ؛ بلکه بار .
ناسیه نلرک بزده اکسکلیدر ، فقط چوق خسیس آدم .
عطشان هنری اولانلره ایکی دامله فرانسز شرابی
و ریویور ، علمی بو ایکی دامله یله قاندرمی ایستور .
بو کافی دکل ، بو کافی دکل . بن ، یحیی کمال صنعت
نقطه نظرندن پارسک او ظریف دیکشچی قیرلرینه
بکزه تبورم که پک نازنین بر فیونفو یا نارلر ، بر فرنگ
باغی ؛ ... و اونک با نه ناسنی برموده مغازه سنه بر
قاچ یوزلریایه ساتارلر . چونکه کیمسه طرفندن ایجاد
ایدیلر ممش یکی برشکلدر . فقط یا کز برشایقه
فیونفوسی بو تون بازار عرفانی املا ایدمهز .

بر بشقه کنج ده وار ، ا . سنی اسمنده . او
آدم حقیقتاً شاعردر . و تام مناسبه لیریک بر شاعردر .
بزم روزه مونس اولان اونازنین وصیمی تورکجه بی ،
بیلدیکم صوک بطن کنجبلری آره سنده اونک قدر
کوزل یازان بوددر . علی جانبده موفق اولایبیلردی ،
اگر زوراک سیمبولیزم یا یغه اوغراشمه ییدی
و استقبال هر که آجیقن او جانبه توجه ایتوبده نکرک
کی بر استاد هنرک اسلوبی تصحیح قانیشماسه ییدی !
یوقسه اولدجه ذوق وار ، فطرت شاعرانه بی ده یوق
دکل ! برده اونک آرقاداشی اولاجق ، هان حکایه
فلان یازار .

— عمر سیف الدین بک ، اک ولود حکایه جیمز ،
اک ذکی ، اک بو

— أوت ، عمر سیف الدین اصبارلامه حکایه یا زمامه
و خصوصیه بر حسابمه یا زمامه باق اونک ایچون نه کوزل
شیئر سوبلیه جکدم اما عنادیه سوبلیه میه جکم ایسته .
(و کوز بیکلرینه قدر سرایت ایدن بر هفتته ابله
کنیش کنیش کولدی) . صوکره احمد هاشمی
بکندیکنی سوبله دیدی .

— مقتدر بر شاعردر ، دیدی . انکین اثرلر
یازق ایچون فیض طبیعتی وار . غالباً تمیل و در هارن
و امثالی بکنور . فقط نه اولورسه اولون بزده هیچ
کیمسه هنوز اوروباده رهبر آرقاداشنن فور تولامادی ،
بوندن چوق زمان اول « رشده » سرلوحه لی بر شرعی

آبی بیلیرم . چونکه داغما کلیر کیدر لردی . بن
اونلری دکلمکدن چوق حظلانیردم . بو تون بو تاتیر
سوقیه اک اول بر ایکی دیوان یازدم . آش ذوق
خوش کوردیلر . بنده طبیعتده بوبله بر آرزو
کوردیکه و خار جده ده وسیله بولدجه یازمقده دوام ایتدم .
وزن ملبله وزن عروضیدن استقباله هانکسینک حاکم
اولاجینی ، والله پکده تمامیه کسیدر بیومر . او ،
لسانک شکلنه تابع قلاتن بر مسله در . فقط شمداک
دییه بیلیرم که لسانک شوخالدن قولای قولای قورتولماسی
مستحیل اولدیفنه نظر آوزن عروضی داها چوق مدت حاکم
اولایبله جکدر . بونکه بر ابر وزن ملی اوزره کوزل
بر شیئر یازیلایبیلرسه آناتولی خلقنجه اصل اونلر
اعتبار بولور . چونکه کمالی ، فکرتی ، جنابی عمرنده
بیلیمش ، ایشتمه مش میلیونلرجه خلق واردر که بن
بوراده یازدیم بر نفسی آرزویور ، آله لرده ، سبواسده ،
بیلیم نرده او قویوب آکلور ، نیچون دیرسه کن ، بو
بزم یازدقلمز شیئر کندی لسانلری ، کندی ذوقلری ،
هله کندی اعتقادلری ایچون بردستوردر .

بزده بولری بر نیت مخصوصه یله یازمادی یا .
دیدیکلر کی بو یکی بر طرزده دکلدی . اوتنه دن بری
واردی . بناء علیه مجدداک ادعاسنده دکلم . یا کز
شونی هیچ چکیمه یه رک ادعا ایدیه بیلیرم که بن لسانم
اسکی دیوا جیلرک ، اسکی نفسیلرک کینه نسبتله چوق
دوزگون اولدقن ماعدا فلسفه سی ده بر از دها
یوکسکجه در . فقط بونی استانبول خاقی خصوصا ادبا
و شمره قسمی بیلیمه دیک ایچون یکی برشی طر
بن بو طرز ایضا ایتدم . چونکه بو طرز اولانجه
قوتیله آناتولیده حتی استانبول تکله لرند یاشیور .
بن بونی افشا ایتدم ، بر ازده ییمجه قویدم ، او قدر .

— استاد ، سزی یوریوم احتیال ، احتیال
قارثلری ده یوراجم . فقط مساعده بو یورک ، صوک
بر سوالم ده وار .

— اوکاده جواب بر بریز . بز یورولماز . بجه
ادبیاتک استقبالی عثمانی ملنک و عثمانی روحنک
هر وجهه لسان حال اولاجق صورتده مظهریت قازانغله
تکمل ایدیه بیلیر . لسانک حکمی ایکنی درجه ده
قالیر . هرکس بالضروره وبالطبع زمانسک لسانی
سوبله بیلیر . بجه نفعینک لسانی ، باقینک لسانی ،
کالک ، حامدک ، هپسنک و هر بو یوک شاعرک لسانی
ملیدر . زمانه کوره ملیدر . اوکا ملینک اک کوزل
شکل ممکنی ویره بیلن ، او زمان بیشن اک بو یوک
صنعتکارک قابلیت تبلیقدر . اوله شکل و قیافه
باقوبده ، اوله ظواهره باقوبده وزن عروضی ابله
یارق حسابندن برینه لی ، دیکرینه غیره لی دیک
اصاسز برلافدر .

شیشلی : ۳ تشرین ثانی سنه ۱۳۲۳

روشن اشرف

جناب شهاب الدین بك

دیوارلری کتابلرنک رنکلی آرقه سنده غیب اولمش تک بجزه لی کوچوک اولده جناب شهاب الدین بکی بکلرکن کندیسنه صورجه سؤالری خاطر دن کچیروردم . جوابده ؛ سز ون ، تره نلردن کبیره ، کلکلردن دوه لره ، صولردن قوملره ، باوایلردن خرمالره کیدن ، خانلردن اولنلره کچن آلی باووللی بر سیاح ادیب کوره جکدک .

سیاه پورتوکلی قطیغه جا کنتک بقه سی قالیق ، الیرنی اوغوشدیره اوغوشدیره یازغانه سنک باشنه اولوردنی زمان تصویرنده کی طریزی نهدن ترجیح ایتدیکنه و مقاله لرنی نصل یازدیفته دائر ایلك سؤالی صوردم . فقط سؤال ، بیق و آل آلتندن صالیوریلن قیصه قهقهه لرله فاصله لاندیرارق آکلادینی برقاچ تحف ادبیات دیدی قودیسنه قاریشوب کتیدی . سوکره لسکی ادبیات حقدده کی محسلسری اوکرتک ایستدم . بونده استاد ی سوله مکه حاضر بولدم . دیدی کی :

— بزم ادبیات مع التأسف منتظماً تکامل ایتدی : زرا مقلد اولقله باشلامدی ، وایله دوام ایدیور . معلوم عالیکز ، ادبیاتک سیر طبعیسنده اوچ بوپوک مرحله واردر : دور غنائی ، دور داستانی ، دور حیاتی ... دور غنائی محصولاتی علی الاکثر یازیلماز ، آنجق ترم ایدیلیر و غائب اولور : بزم قایا باشیلیر ، کوی تورکیلی ، مانیلر ... بولری بو صنفه ادخال ایده بیلیرز . اصل ادبیات مکتوبه ملنک عصر شایسته سوق حماسه له ترتیل ایده چکی داستانی اثرلره باشلاز . ونهایت الواح طبیعی و حیاتی بی ، مضحک و جلیع وقایع بشری بی تصویر و حکایه یله دوام ایدر . بر ادبیات ایرانی تقلیده باشلاق : فقط ادبیات ایران اولا رودکی و عصری کی ایکی اوچ شاعر غنائیدن سوکره بر فردوسی کورمشدی ، و ترقیسی دوام ایتسه دیدی شهبه یوق که بوپوک بر ادبیات حیاتی دور ده یاشایاجدی ... بز بوله اولامادق ؛ عصر لرجه ، اوت عصر لرجه ، وجوده کتیردیکمز آثار منظومه کل وبلبل ، شمع و پروانه ، می و مینجه - کی طوقوز اوف مضمون اطرافنده طایغان پراکنده فکرلردن ترک ایتدی ، هانیافر نکارک Pensées détachées دیدکاری شیلردن ... هر « ادبیات » کندیسنی یتشدیرن جمعیتک تصور احوالیدر ، دیورلر ، بوداعه ییچ اولمازه بزم اسکی ادبیات حقدده طوغری دکلدنر . اجداد منی او اثرلرک مفهومته کوره متصف ظن ایتیمور . هیچ شهبه ی یوق که اولر یازدقلری قدر قلندر دکلدیلر . بزمه میرات بر اقدقلری آثار و دیار بونک شاهیدیر . بناء علیه دیورم که : اسکی ادبیات غیر صمیمی ایدی ، کوکلدن یازده قلمدن چقدی . فقط اسکی ادبیات منی تشکیل ایدن پراکنده فکرلرک بعضلرینه بابیلیم ، پک چوغی خوشمه کیتمز ، هیچ آکلما دقلرمده - اعتراف ایدم - آرز دکلدنر . فضولی ، ندیم و باقی -ی - ترجیح صرمه سیله سوبیلورم ، تاریخ صرمه سیله دکل - اسکی ادبیات منی قائیم نائمه سی نائنه ایدرم ، و اوچی ده بالخاصه قلمبه سوله دکاری ایچون قلمدر . اسکیلردن بن بالخاصه تربیه لسانیه آلدیم . و قیمت لسانیه اعتبارله اولنری پک یوسک بولورم . آرایان اولنرک آثارنده نلر ونلر بولماز ... آنجق « ادبیات » اولمه اعتبارله عدم

— سوکره ، ثروت فنون ادبیاتی نه یابدی افندم ؟ — بزه کلنجه : بز کمال حرمتله کمال ، حامد و سزائی بی تعقیب ایتدک . بزمدها واسع تبعات ادبیه من اولتی ضروریدی . پک ایرکن فرانسز ادبیاتیه الفته باشلامشدی . وایله صانیورم که بز « ادبیات » مفهومی ونظم و نثرک ماهیتی دها آبی آکلادق و بونک نمره سی اولارق مثلا استاد نظیفک نثری کمال پکک نثرینه نسبتله بوپوک بر خطوه تکاملدر ، بونده شهبه یوقدر . « فکرت » ک نظمی « حامد » ک نظمنه نظراً ؛ خالد ضیانک حکایه لری کالک و سزائیک رومانرینه نسبتله اویله در . مع مافیة بن بودردن بجه نفسی مأذون عد ایتیم . چونکه شدتله علاقه دارم . بالکروشوقدر دییم که بودورک بتون موققتیلرنی « فکرت » اسناد ایدنلر بوپوک ، اما پک بوپوک و پک غلیظ بر صورتده تاریخ ادبیات منی تحریف ایتمش اولورلر . (کوزلری پارلیور ، کنارنده کی وروشوققلر آرتیوردی ، بوزینه خفیف بر حرارت قیر منیانی چیقمشدی) کنجلرک هیچ بری « فکرت » ی و « فکرتک » دورنی بقدر طایق ادعاسنده اولمازلر : بوسلا حینه سوبیلورم که « فکرت » ک معاصر نی ایله مناسبتی هیچ ده بر جوقلر کوزک ظن ایتدیکی کی دکلدنر . اونک مثلا خالد ضیا اوزرنده کی تأخیری هیچ مشابه سنده اولدینی حالده کندیسنی خالد ضیادن پک درین بر صورتده متأثر اولمشدر ؛ وحتی هیچ اسمنی ذکره لزوم حس ایتدیکمز کز محمد رؤفک فکرت اوزرنده بوپوک بر نفوذ اجرا ایتمش اولدینی ادعا ایدیلیم . فکرتک بوپوک کتکه هیکزدن زیاده قانع اولدینمی اوکا دائر یازدقلرم و سوله دکلم اثبات ایدر .

شهبه من ، خاطر لیورم ، بوندن اوچ ییل اول ، بر زیارت ایتاسنده : « خالد ضیا به رومانلر نی یازد برمی خصوصنده تفویق قانده بولونان ده اودر . سوزنی جدیده تاقی ایدیکمز . فکرت اولماسه دیدی ادبیات جدیده ظهوره کله زدی دییم ، فقط هر حالده ده رونق سز ، دها ناقص برشکلده تجلی ایدردی . او مکتبک روحی اودر ! » دیشلردی . شهمدی ده بوپور بولردی کی : « مع مافیة ، بوتون بوپوکک توفیق فکرته حصر ایدمک ایستنه نیلنجه : « یالان ! » دیه حایقتر مقدمه تردد ایتیم . ثروت فنون ادبیاتی نامی ویردیکمز « انقلاب » ک شهبه یوق که « فکرت » بوپوک عامللر ندن بریدر ، فقط عامل منفردی دکلدنر و اولمازدی ، بونک ایچون کفایت ایده جک درجه ده تبعات ادبیه سی یوقدی : شرق پک آرتانیر ، غربی همان هیچ بیلیم زدی . خالد ضیانک ، جاهدک ، رؤفک رفاقت ادبیه سی اونک حقدده غایت مفید و متمر اولدی ؛ بونلر فکر تک نظریات ادبیه منی نیم جبری بر صورتده توسیع ایتدیلر : (۳۱۰) ده کی توفیق فکرت ایله (۳۱۲) ده کی توفیق فکرت آراسنده کی مسافه نی فکرت آرقاداشلرینه مد بوندنر . « وخسته چوجوق » منظومه سیله « ماتی و سیاه » عینی زمانده نشر اولوندی ؛ مقایسه ایده بیلیم سکر : فکرت هیچ اولمازه آرقداشلرینه ویردیک قدر آرقداشلر ندن کیشدر . شوقدر واره ک فکرنده خارق العاده بر نسبته واران « سلامت ذوق » و ایددی . و اطرافنده کیرلرک ایلیکلر نی آلیر ، مزخرفاتی بر اقدقلردی . مثلاً فائز عالیله مناسبت دماغیه منی نسم ایدنک : فائز ، نکک سطوت افاده سندن ، فکرت

واسطه ایله چاغیرمادق ، فقط هر کس بزه قوشدی . زمانکز حرکات ادبیه سنه بالکرت آثار منزه حا ک اولدق ... شمدی کورسیورم که اثر یوق ، پروباغاندا چوق . بوپوک شاعر دیدیکمز ک بیلیم ایکی تام منظومه سی وارمی ؛ بوپوک نثر دیدیکمز ک بیلیم ایکی تام منظومه سی بر بوچوق جله ایتیمور ... بوقدر جق شیئله نه بر شخص ، نه بر نسل حقدده حکم و بر بیلیمه ز . ایوم بر « خالد ضیا » کز وارمی ؛ بر « فکرت » کز وارمی ؛ حتی بر « محمد رؤف » کز وارمی خایر ، خایر ، خایر ! او حالده (بواده براز صوصدی) — مع مافیة ، دیدی ، کنجلر آره سننده کمال حرمتله سه و دکلم واردر ، حتی بعضیلر نی شخصاً طایمادینم حالده : از جمله طانیسینم فالخ رفیقله هیچ طایمادینم فاروق نافذ ... برنی « یارین » ک اک بوپوک نثری ، دیکر نی اک بوپوک ناظمی اولتی اوزره تخمین ایدیورم . برکنج دها واره ک شخصی پک چوق سه وهرم ، اقتدار نی پک واسع کورورم ، فقط مسلکنی کندیسنه فائده لی ظن ایتیمور : آکلادیکمز ، دکلی ؟ ... فاضل احمد ... ایشته نسلی ایچنده آثار یله اثبات اهلیت ایتمش برکنج . کندیسنی حسابنه تأسف ایدیورم که « اکلنجه » به زیاده جه مجلوب ... خود کامانه چالیشور ، منحصر ا کندی ذوق ایچون . هر کسک طرز بیانیه اوینامق ، شهبه یوق که بوپوک بر اثر لیاقت و ذکادر . هر کسک بجموع عرفانته مالک اولتی که ایستهدیک زمان ایسته . دیک ذات کی انسان یازمه بیلین . شیطان فاضل یوق یابابیلیمور ، بوپوک بر اثر اقتدار در . فقط ، سوز آره منده ، برملنک ادبیاتی بوندن نه قازانیر ؟ هانیسا بعض ماهر اوونجیلر واردر که بری برینه اویمان ، مثلاً بر خنجر ، بر باستون ، بر مندیل ، بر طباق ، بر بیلیایی هواده چورلر ، هیچ برشی دوشورم کسزین ... و شهبه من بوره ندر ، آلدن کسه نی ده معظوظ ایدردی . فقط شایان تمی دکلیدر که بواستعداد دها بوسک بر مقصده مصروف اولسون . فاضل احمد پک ایچون ده قلباً بوله دیورم و اینانق ایتیمور که بقینده آرتق تقلید و تمیز ایده جک کیسه بیر افاقچه ادبیات منی کوزل نمونه تکاملی وجوده کتیر . ششمیلک نی شوکا ایتدیردی که صنعت بیله شیطان سز بر معبد دکل !

علاوه ایدیم که ، آدی فکرلرک سلامت قطعیه سنه اینانلردن دکیم . صور دیکمز ، جواب ایدیکمز . معلوم یا ، عالم ادبیاتده مخصوصه دائمه واردر : حرب عمومی بتر ، و بلکه حرب اقتصادی بتر ، فقط حرب آدی بتمه ز ، باخصوص بزمه ... « موسیقی خوبی یوموشاتیر ! » دیرلر ، ادبیات غالباً بوله دکل ... ایکی شاعر منک سوقانده سلامشامسنه دقت ایدیکمز : بوتاعلی خلوصه علی الاکثر نه قدر دیش غنچه رتیبی واردر ! فقط نه چقار ؛ تولستوی قوجه شکسیردن هیچ برشی آکلما دینی سوله رمش . بوفاده بوپوک انکلیز شاعر منک قیمتدن برشی طرح ایده بیلیم ؛ اگر آرزو ایتیم کنج ، اختیار بوتون معاصر لره کندی حقدده شونی دیدرته بیلیم . « آبی یازماسه ده چوق آبی آکلار ! » نه یاباردق بیلیم سکر ؛ یاشلی و تازه بوتون ادبای موجوده نک یازدقلر نی مدح ایدرک ! ... کیمه ایسترسه کز صور کز ؛ کندیسنک آک زیاده بکندیکی محرر ، مخاطبکزی آک زیاده بکنن محرردر ! .. بازار قلنده مبادله عینی بر قانوندر ؛ و بر تقدیر کی ، آل تقدیر می ... آقیشه آقیش ،

بزم اسکی ادبیات حقیقه طوغری دکلدن. اجداد مغری او اثرلرک مفهومه کوره متصف ظن ایتورم. هیچ شهبه یوق که اونلر یازدقلمی قدر قلندر دکلدیلر. بزم میرات برافدقلمی آثار و دیار بونک شاهیدیر. بناء علیه دیورم که: اسکی ادبیات غیر صمیمی ایدی. کولکدن زیاده قلمدن چیقدی. فقط اسکی ادبیات مغری تشکیل ایدن برکنده فکرلرک بعضولرینه بابیلیرم، پک چوغنی خوشمه کیتمز، هیچ آکلما دقلر مده - اعتراف ایدرم - آز دکلدن. فضولی، ندیم و باقی بی - ترجیح صرمسیله سولیلورم، تاریخ صرمسیله دکلم - اسکی ادبیات کز اقایم نایمی سیله ایدرم، و اوچی ده بالخاصه قلمه سولیلدقلمی سولیلورم. بچون قلملر. اسکیلردن بن بالخاصه تریبه لسانیه ائلم. و قیمت لسانیه اعتباریله اونلری پک بوسک بولورم. آریان اونلرک آثارنده نلر ونلر بولماز!... آنجق « ادبیات » اولوق اعتباریله عدم کفایتنه قائم: پراکنده فکرلرک، نه قدر کوزل ونه قدر بوسک اولسولر تام بر بنای ادبی تشکیل ایدمه زلر. اونلر آنجق غنائی برماهی حائزدرلر، و ادبیات حیاتییه واصل اولوق ایچون بلکه برقدمه خدمتی ایفا ایدرلر، دوره حیاتییه چیقما یان ادبیاتلر برر چنین ساقط حکمنده قالیرلر. اسکی ادبیات زده ناقابل انکاردرکه تام برلوحه حیات تشکیل ایدن! بر تک نظم یوقدر. نئردن یعنی نئر ادبیدن ایسه هیچ بحث ایتورم؛ زیرا اسکی ادبیاتک قسم منوروی بر قاچ صحیفه تاریخله سنان باشا نضرنامه سی کی ایکی اوج پارچه منحصردر و اوزونجه اتقادی تحمل ایدمه ز. معافیته اعتراف ایدمه ک همیز او طوغری ماضینک آرزوق خر جکدرای بز. و کولومسه یه رک آلرینی اوغوشدیردی. بیلرینک اوچی بقه سنه سورونوردی. صندالیسه اوزرنده صالاندیجه، ایری پارلاق کوزلی، شاقاقلردن آغارمه باشلامش سرت سیاه صاچلی طومبول سیاسی یاز - یغانه سنک جامه خفیف و تیره ک عکس ایدیلوردی. — بر آرز تجدد دورمزدن بحث بویورمازمیسکمز ائندم؟

— شبه یوق که دور تجدد مزده غریبه توجهه باشلادی. و ایلک غریبه توجه ایدن شناسی اولدی. معافیته شناسی نظمی اعتباریله تمامیه شرقی قالدینی کی نئری اعتباریله ده بر « غزته سی » دن یوقاری چیقما مشدر. اعتقادجه بزده « نئردی » نامق کالله و « انقلاب نظمی » عبدالحق حامدله باشلار. بونلر ایکی عظیم هویتدر و هر بویورک شخصیت کی اونلرده فطرتاً رومانیک ایدیلر. هوغو و امثالنه شدتله مجلوب اولدیلر. اثرلرنده بونفوذی حس ایتمه ک ایچون پک چوق جبر نفس ایتمه ضر لازم کلیر. او دورک کنج بر عنصری واردی: سامی باشا زاده سزائی پک که خدمتی پک بویورک اولدینی حالده بیلیم بچون نامنه کافی درجه ده اظهار شکران ارلویورم. سزائی پک دور تجددک ائک کوزل رومانی، ائک ادبی مقالانی، ائک معتدل و صراغوب نئری وجوده کتیردی. او اعتقادده ک دور تجددله بزم دورم آره سنده سزائی بر خط وصلدر. بودوری خلاصه ایدمه: کال نئر ادبی تأسیس ایتدی؛ حامد نظمی محدود شکللردن قورناردی، نظمک فکرآ و شکلا نامتاهیلکه نامزد اولدینی کوسته ردی، حامدک نشیده لرده مضمون اسارتی یوقدر. بو، بویورک اثر قیدر. سزائی، کالک مبالغه لرندن تراشیده و بناء علیه ده ادبی و ده طریف بر نئر وجوده کتیردی.

و اولامازدی، بونک ایچون کفایت ایدمه ک درجه ده تبعات ادبیسه یوقدی: شرقی پک آرطانیر، غریبی هان هیچ بیلیمه زدی. خالد ضیانک، جاهدک، رؤفک رفاقت ادبیسه ی اولک حقدنه غایت مفیدومشر اولدی؛ بونلر فکر تک نظریات ادبیسه نی نیم جبری بر صورتده توسیع ایدیلر: (۳۱۰) ده کی توفیق فکرت ایله (۳۱۲) ده کی توفیق فکرت آرا سنده کی مسافه نی فکرت آرقاداشلرینه مدیوندر. « وخسته چوجوق » منظومه سیله « مانی و سیاه » عینی زمانده نشر اولوندی؛ مقایسه ایدمه بیلیرسکمز: فکرت هیچ اولما زسه آرقاداشلرینه و بر دیک قدر آرقاداشلرندن ایشدر. شو قدر وارکه فکر نده خلق العاده بر سبته واران « سلامت ذوق » واردی. اطرافنده کیرلک ایلکیرنی آلیر، مزخرفاتی بر اقدردی. مثلاً فائق عالیله مناسبت دماغیه سی تبع ایدیکز: فائق بکک سطوت افاده سنندن فکرت پک متأرا اولدی، فقط « کهکشان » ده فائق بک قدر معاندانه اقامتک موافق ذوق اولمادینی تقدیر ایدهرک چابوجاق زمینه ایتدی! فکرت، لسانی همیزدن آبی بیلیدی، کله لره اونک قدر هیچ بر مضر تصرف ایدمه میز، و ذوق همیز ککنندن زیاده سالمدی: ایسته محقق اولان ایکی بویورک مزیت ادبیسه ... ندیمک دیوانندن کوزل بر « ندیم »، نفعینک مجموع قصایدنه مزاج بر « نفی » یازمش اولما سنک سبیه ده بالخاصه سلامت ذوق و حسن انتخاب ایدی: او ایکی بویورک شاعر کده کوزل لکیرنی آلمش، اوتنه سنی ترک ایتشدی. شونی ده علاوه ایدیکز که فکرت کندیسده پک بویورک بر شاعر دی. معافیته ادبیات جدیده ک عالمی اولوق اعتباریله موقی آمین اولکمز خالد ضیانک دوننده در: خالد ضیانک الفاظ و افکار مز اوزرنده نفوذی فکر تککنندن پک چوق زیاده اولدینته ایسانکمز. ادبیات جدیده هیچ اولما زسه یوزده آلمش نسبتنده خالد ضیانک نمره ده شائی در؛ رؤفک، جاهدک، فائق عالی نک نفوذلرینه ده استصغار ایتمه یکمز؛ متبایسی، فقط یالکمز متبایسی فکرت مدیونر. استبداد اداره مجبور سکوت ایتسه ییدی هیچ شبه یوق که سلیمان نظیف بکده ادبیات جدیده ک بورجی ده پک چوق زیاده اولاجقدی. فقط اوجوال و طنان ذکا بروسه ده حکوم آتروا قالمشدی... بونلری تاریخ ادبیات ایچون سولیلورم و ظن ایتمه که هیچ بر معاصر رد و انکار ایدمه بیلین...

— پک آبی، ائندم، صوک ادبیات جریانی حقدنه، یعنی ثروت فنون ادبیاتندن صوکره یازان کنج محررلر حقدنه نه دوشونورسکمز؟

— صوک جریانی، (کولومسه دی، و طاوانه طوغری باقارق) حسابله کتابله « کنج قلملر » ک سلانیکدن صالیور دیک بر یالوندنر. نیجه ادبی جریانلر تحذت ایدر، احداث ایدیلر، بوسوک جریان ایسه احداث بیلله دکلمده ایقاع ایدیلدی. صوک درجه ده جبری و صنی کور یورم! حیاتییه جبری و صنی شیخلره موعود حیاتلرله اولجه حکم... نیجه بر « پرویاغاندا » ماهیتنده در، بلکه تجر به سز و تبع سز کنجلی بر مدحجک جذب ایدر: زیرا « مکاتب رسمیه » به جبراً ادخال ایدیلدی، معلملر ایچون چاره ترقی اولدی، طبیعیدر که حقیقت حکمنی اجرایه فرصت بولونجه قدر یاشار. زیرا بر لسان بوقدر فقیر لشمکه راضی اولما ز. بر « ادبیات جدیده » ایچون بو خسیس واسطه لر دن هیچ برینه توسل ایتما ک، هیچ کیمسه نی هیچ بر

ادبی بتمه ز، بالخصوص بزده... « موسیقی حوق بوموشاتیر! » دیرلر، ادبیات غالباً بویله دکلم... ایکی شاعر مزک سوقا قده سلاملا نمانسه دقت ایدیکز: بوتعالی حلو صده علی الاکثر نه قدر دیش غیجیرتسی وارد! فقط نه جفا ز؛ تولستی قوجه شکسیردن هیچ بر شی آکلما دینی سولیلر مش. بوفاده بویورک انکلیز شاعرینک قیمتندن بر شی طرح ایدمه بیلیری؟ اگر آرزو ایتسه کنج، اختیار بوتون معاصر لره کندی حقدمه شونی دیدر ته بیلیرم. « آبی یازماسده چوق آبی آکلار! » نه یاباردق بیلیرمیسکمز؟ یاشلی و تازه بوتون ادبی موجوده ک یازدقلمی مدح ایدهرک!... کیمه ایسترسه کز صور کز: کندیسکمز ائک زیاده بکندیکی محرر، مخاطبکزی ائک زیاده بکنن محرردر!.. بازار قلمده مبادلّه عینه بر قانوندن: « بر تقدیر کی، آل تقدیر می!.. » آلفیسه آلفیش، ایصافه ایصلق: ایسته قصاص قلمی!.. و بوندن، پک طبیعیدر که، اوزون خیر لیر چیقور. فقط بن کندی حسابه صلح ادبینک بویورک بر عاشق دکلم: اخوان قلمله آره مزده صلح امضالاندینی کون صانیر که عالم ادبیاتی یالکمز جان صیقیتسی تولدور ایتدی!.. اعتقادجه سالنامه ادبیانده یالکمز بر تبه وارد: رتبه بالاوه صاحب قلم کندیسنی بورتبه ده توهم ایتکده ذات عالیکن...

- استغفر الله
- و بنده کز...
- استغفر الله
- کی حقیلدر.

روشن اشرف

حسین جاهد بك

ساعت دو قوز . حسین جاهد بك ، ملاقات ایچون
بوساعتی تنسیب ایتدی . قایارتمه چلنکارله مزین بیاض
طاواندهکی طونجیلردن و بلورلردن دوکولن ایشیقلاک
قاماشدیردینی مرصه مردونلرده بیاض اوکلکلی
خدمتچینی تعقیب ایدیورم . برقاچ باصماق صوکره ...
« حیات مجلی » نامبرینک حضورینه چقاچم و کندیبیله
ایلك دفعه اولارق کوروشمک شرفی حائز اولاجم .
بیاض قادلری آردینه قدر آجیق قاپنک یاننده
خدمتچی خفیف برانخا ایله کری چکیلور .
حسین جاهد بك ، غایت درین ماروکن قنابهک
کوشه سته کومولش ، غزته اوقومله مشغول . کبار
برتسمه قالدی . حرکتلرنده چوق تکلف یوق ،
چوق مرصه یوق . مخاطبکن اوزرنده ساده ، مونس
وصیمی برآدم تأثیری بیراقور .

فقط بوکیش و بیاض اوطده ، « ثروت فنون »
نسخه لرخی اوقورکن تصور ایتدیکنم زنجیف ، تینیز و آنای
جاهد بکی بولامدم . قارشیمده کوموشوله شمش قیریق
بیقلی ، چوق آجیق آلنلی ، یقه لاندن کردانی طاشان ،
قیرمزی یوزلی ساکن بر ذات وار : کوندوزنی
بله مک مادی ایضایله دولدوردقن صوکره دنیانک
یکرمی درت ساعتک شکایتلرخی . امیدلرخی ، حیللرخی ،
بوغوشمه لرخی خلاصه ایدن غزته ستورنلرخی کوزدن
کپیره کپیره یکنی هضم ایدن مرغه و مسترخ
برآو صاحبی .

یکی طایشان ایکی کھی آره سنده کی جبری سکوتی
قیرمق ایچون زیارتک مقصدینی آچدم .
— اوت بیلورم . غزته لرده اکثریتله تعقیب
ایتمه بیلوم . مثلا جناب قدر قوتلی سوله مش . اوکه ،
اک افاق بریشی بیله دوندوروب دولاشدیردقن صوکره
آنجق سه زدریر . فقط ، طبیعی ، بیلورسکوز ، بن قاچ
سندهر بوایشله هیچ اوغراشماورم . غالباً (نابیلر) می
چقدیدی ، برشیلر ، برشیلر اولیدی . اویله برطاقم
حرکتلر آره مره کوزمه ایلدیسوردی . طوغریسی
باقدن خیردار اولامیورم . شو شیمدیکی زنجیرله مه
تجارت کبی ، ادبیات دبوئانده غالباً زنجیرله مه برادبیات
اولدی . برادبیات ، برانستادلی نظمی وار . اوندن اوننه ،
اوندن اوننه انتقال ایدوب صوکره ده اورته ده
برشیلر یوق .

ثروت فنونک حرارتلی غوغاچیسو ادبیاتدن بحث
ایدکن ، اسکی بررؤیانک صوغون ایزلرخی خاطر لامغه
چالیشیر کبی دوشونیوردی . ایری سیاه کوزلرینک
پارلینسده ، کسبک و برآز عیله جله لر سوله یین نازک
وخفیف سسنده ، ائلك صیق حرکتلرنده هپ ،
ترددی برآدمک ایزلری واردی .

جاهد بك الك چوق « ادبیات جدیده » حقنده
معلومات و بره حکدی . بوندن هان هان امیندم .
فقط کندیسنه اولا اسکی ادبیات حقنده کی سؤالی
عرض ایتدم .

سینیرلر ایتدیکنم حقنده هیچ دوشونجهم یوقدر ؛
سینیرلر ایتدیکنم حقنده هیچ دوشونجهم یوقدر ؛
دیدی ، اوقومادم ، بیلیم . هر حالده اسکی ادبیاته
هیچ بوجم یوقدر . فرانسه ادبیاتنه ، بزم اسکی
ادبیاتلردن هر حالده قات قات ده زاده بورچلیم .
— تطبیات حرکت ادبیه سی ایچون نه دوشو-
نورسکوز ایتدم ؟ او حرکت برلومه مینی دوغمشدی ؟
— بو حرکت کندیلکندن دوغمشدر . اونی

— تنقیده کلنجه اووقت حقیق برتقدیدایلامادی .
بز یالکز تنقیدک نظریاتندن بحث ایتدک . تنقیددن
بیقمنی دکل ، اثری ده زاده آکلامق و آکلامتی
قصده ایتدک . چونکه او زمان تنقیده طایاناجق اثر
یوقدی . اولانلرده بزم ایچمزدندی . بناء علیه ، ده
زیاده ، طیشاریدن کان ضربه لره قارشو طوبلو بولونق
ایجاب ایتدیکی ایچون تنقیدلرده ده زاده غوغا
ماهیننده اولدی .

اگر غایت ساده بر مسئله دن طولای ایش عدلیه یه
دوشمه سهدی ثروت فنون دوری دوام ایده جکدی .
آیریلماض چوق فنا اولدی . اومشترک حیات ، اومشترک
حسیات بوزولدی . ده زاده بزم سوز سوزک باشلا .
نعیجده یوق . اوزماندن مشروطیته قدریدی سکن
سنه کچدی . بومدت طرفنده بزم بر مرزدن آیریلدی
یازیلرک آره سی کسبلدی . اگر کسبیه سهدی اوشولله
احتمال لسان آرزده ده ساده له شه جکدی . وهنر
صاحبلری تشکل ایده جکدی ، دکلی ؟

— بک آبی ایتدم ، کنج نسل ، ثروت فنوندن
صوکره نه یایدی ؟

— (دوشوندی ، الکتریک خیالری آلتنده اوزانان
واسع صوفانک پارکله لرینه باقارقی) بیلرک برشی
سولیه میه جکم . چونکه او ادبیات باطیردیلمی انساننده
بن سیاسیات باطیردیلمی مشغول اولدیم ایچون تعقیب
ایده مدم . بز ، بزدن اول کلنلردن بک چوق بجوم ،
تحفیر ، و امید قیریمی نیماوزلر کوردیکم ایچون
شعیدی ، بزدن صوکره کپره قارشو اوموقده بولونق
ایسته مدم . یالکز اویله ظن ایدرم که اول کان
مکتبلری بیققی ایچون لاقیردی سولیه مکدن زیاده
اورته یه اثر قویق لازمدر .

— فقط بوکونکیلر آره سنده خاله خاتم کبی ،
یعقوب قدری کبی

— خاله خاتی ، بن بوکونکی نسلدن صایم . خاله
خاتم باشلی باشنه کندی کندینه پشمش برقدردر .
یعقوب قدری ، فرصت بولوب اوقویامادم . یحیی
کمال اوقوم ایسته دم ، اوغراشدم ، اورته ده بر
شعیدی بولامادم . خاله فخریشک صنعتی ده بک
چوقوق !

فاضل احمدی بک چوق سه ورم . ذوقله اوقورم .
صوکره درجه نازک بر استمدادی وار . هر حالده ،
حیائنده بر قاچ کره اوقودیم اثری بک نادر تحظر
ایده رم . فقط فاضلی نه وقت آله آکسهم اوقورم .
دوشونک که اود بوانیله بکا اسکی ادبیاتی بیله سه ودریر .
فاضل احمد قزیلاماز . اونک تعریضلرندن متأثر اولق
ممکن دکلدر . قیزانلر وارسه حسمزدر .

— شعرده عروض برینه هجا وزنی اقامه ایتک
ایسته بورلر ، بو خصوصده بر فکرکز وارمی ایتدم ؟
— شونی خقیقجه کچلم . هجه وزنی سه ودره جک بر شاعر
ذوق آلمایورم . بوجه وزنی سه ودره جک بر شاعر
چیقارده کوزل نمونه لر و بره جک اولورسه بلکه
سه وولیر . فقط بوکونکی شکلیه صراحت چیرکین ،
اوقوناماز صانیورم . چونکه چوق صوغوق . بر
ذوق یوق ، بر آهک یوق ، هیچ برشی یوق . بو
طرزده یازیلارنک اک ایسی یه رضا توفیق کیلدر .
— ترکیبیز لسان ؟

— بویه قدر ، ادبیاتدن ممیعی صورته ده علاقه سنی

کشمش برآدم لاقیدلیله قوشان حسین جاهد بک ،
بو افاق جمله اوزرنه برآز حرارتلندی .
— بن ضعیف نقطه مه تماس ایتدیکنم ، دیدی .
شبهه سز لسان کیندیکه ساده له شه جک . بن بو بحثله
ایضا ...

تأثیری هر حالده ده زاده در . ثروت فنون نظمندن
بحث ایدیلدیکی زمان دوغریدن دوغری به فکرت عقله
کلیر . هیچ کیمسه فکرت ایچون ثروت فنون ادبیاتنک
اک علیدر ده زاده ، حتی رؤفک اوندن فضلده اوقومش
اولماسی ، احتمال ، ممکندر . یالکز صنعتکارانده
کتاب اوقومق امتحانی کچیریله یه جکی ، اون بش بکرمی
کتاب ده فضلده اوقویانک ، اون بش بکرمی کتاب
دها اکریک اوقویانندن دها چوق صنعتکار اولمایاجنی
ایچون بومستله بی اوقودر علاقه دار ایتمز . فکرم بودر .
ثروت فنون نظمی ، فکرت نظمدیر .

یاندیکی اولردن برنده ، کوزل بر بریا دوناسسی
پیانونک داملا ، داملا نغمه لری آره سندن طاشیور
بوزه قدر دوکولیوردی .
— نثر اعتباریله ؟ ...

— نثر اعتباریله ده خالدضیا ورؤفدر . رؤفی چوق
اوتودیلر اما حسمزدر . رؤفک نثری کرچه یاکلشدر ،
فقط جانلی برشدر . حساباتک تحولاتی ، آنای قارشه
طوبورایله جک جانلی برلساندر . منظم قابلره دوکولش
بویه ، ... جانسز ، قوزو بر اسلوب دکلدر . بیلیم
بلکه رؤفی اسکیدن اوقودیم ایچون بنده بو تأثیری
براقش . احتمال بویه دکلدر . چونکه جو صوغولمزده
کزدیکم اولر ، باغچه لر واردر که بز اولردن بحث
ایدکن « بویوک ، بویوک » دیبه آکلاتیرز . صوکره
یانلرینه کیتدیکنم دمان سولیه دیکمک ضدنی کورنجه
شاشیوریز . بلکه رؤفک بنده بر اقدینی تأثیرده بو
قیلندر .

خالد ضیانک اسلوبندن زیاده رومانی حاکمدر .
هر حالده ، فکرمجه ، بزده رومان خالد ضیاله باشلار .
نه سرکدشتر ، نه احمد مدحتک رومانلری ! . اولرک
هپسی خالد ضیانک یاننده سونوک قالیر . خالد ضیانک
اسلوبی تشریفاته رعایتکار ، معائنطن ، اقدی بر اسلوبدر .
حسین جاهد بک ، کنش و بیاض اوطه سته یزیدن
کیزیله کوز کردیردیکمی سه زدی .

— اوطه مه باقیورسه کز هتوز دوزملش دکلدر ،
دیدی .
بزه اک اوزاق کوشده ، بر کتابک ایکی آجیق
صحیفه سی کبی ایکی صاری طولاب زاویه سی واردی که
خنجانچ خلدسز کابلرله طولی . یالکز آلت صرده
قوی لیلدی آنسیله بویه دیلر ، « غوغالرم » ده بحث
ایدیلر ، اوج بیک بشوز صحیفه لک ترجمه نک بدلیله
آلنمش اولانلر کنسارلرده درین و راحت
ماروکن قولوقلر ، صرصر شومینه ، قاوریفهر ، شیق
وقویونک بریازخانه ، آنجه پارکله لک اوستنه سه ربلی
قیمتدار بریمه خالسی ، غایت شیق بریازخانه ! و تابلویز
بیاض دیوارلرده صالقم صالقم الکتریک ضیالری .

— ثروت فنون ادبیاتنک ، عمومی ادبیاتنک ایچنده کی
موقعی سزجه نه در ؟ ایتدم .

— اورپواده ، ادبیات کله سندن آکلاشیلان
معنایه دلالت ایدمک ادبیات بزده ، نیجه ثروت فنونله
باشلار . ثروت فنون ادبیاتیه ادبیاتنک اوروپا قیاتی
طاقینمش ، مدنیت شکلی آلمشدر . اوروپائی صراق
ایدرسه کندی عالمه ادبیاتنه یقین اولارقی آئی ویا
کوتو ، قوتلی ویا ضعیف اک یقین نمونه یی نه ثروت
فنونده بولایلیر . بو ادبیات ایچون شمیدیکلر صنای
دیورلر ، نورک حیائنه تماس ایتور دیورلر . ظن

ایدرن ، اسکی برویایک صوفون ایزلری خاخالامنه چالیشیر کی ده شونیوردی . امری سیاه کوزلریک پارلیسنده ، کسکک و برآز غله جله له سوله بن نازک و خفیف سسندنه ، آلتک صبیق حرکت لرنده هب ، ترددی بر آدمک ایزلری واردی .

جاهد بک اگ چوق « ادبیات جدیده » حقدنه معلومات و بره مکندی . بوندن هان هان امیندم . فقط کندیسنه اولاً اسکی ادبیات حقدنه ک سوألی عرض ایتدم .

اسکی ادبیات حقدنه هیچ دوشونجه م یوقند ؛ دیدی ، اوقومآدم ، بیلمم . هر حالده اسکی ادبیات هیچ بورج یوقند . فرانسه ادبیاتنه ، بزم اسکی ادبیاتزدن هر حالده قات دها زیاده بورچیم . — تطبیقات حرکت ادبیاتی ایچون نه دوشو . نورسکوز ایتدم ؟ او حرکت بر لزومه منی دوشوندم ؟ — بو حرکت کندیکنندن دوشوندم . اونی محیط دوشوندم . آرتق لزومی لزومه منی دوشوندم . ایدلهمز . نصل هیئت اجتماعیه و سیاسی من اوروپا لیلایشیوره ، بو حرکتده ادبیاتک بر اوروپا لیلایشی تظاهریدر . یالکز هیئتک اوروپا لیلایشی ادبیاتدن چقمه دکلدرده ادبیاتک اوروپا لیلایشی دیگر حرکتدن نشأت ایتدرد . کمال ، نیجه بر صنعتکاردن زیاده بر وطنپرورد . او دورودن جیدالحق حامد قاشمدرکه ایسته هر زمان یا شایاچق بر صنعتکار . جنایک و فکرک اکتیو بولوبک خواجاسی عبدالحق حامددر . ادبیات جدیدده ایسته بو تطبیقات حرکتک دها منظم ، دها مودردن بر شکیلدر .

بیلمم ، بیلمیسکوز ، ادبیات جدیده سانسورک بر چوق شیئه مانع اولدینی بر زمانده تفکیک ایتدی . او زمانده دعاتر کتاب چیقاریق بییه مشکلی . صوکره مثلا بن پهلوتیک « بهشردیزلاند » بنی ترجمه ایدرن بورون کلهسی قولانامورادمده برته قرهآک دکزه ایلرله منی پارچه سی دیورددم . بو هم کونج ، همده فیص دکلی ؟ قرمنی قالی کتاب نشر ایتک بیله دوشونجه لره سببیت ووردی ، قرمنی رنگ اختلال رنگیدر دی . طبیی بویله ، هیچ بروجه مساعد اولمایان بر زمانده ، تکلیفین حیاتی ادبیات تمامیه انتشار ایدموردی . ثروت فنون ادبیاتی ایچون امیندمز ادبیات دیورلر . بو ، زمانک بر انکاسیدر . ملی سیمانک ، انجایی حیاندن طبیی بیست ایدله موبوردی . — فقط « منله به موقوف » ، « کوی دکوفی » ، « کوروجی » و دها آبی پارچهلر وارکه ملی حیاته تاس ایدییور .

نه اولرده عادتاً اشیرماجه یازلیوردی . بوون کون « صنعت صنعت ایچوندر » دیه باغیردق . بو شاعر ، دها زیاده ، سانسوره قارش کیدیمی مدافعه ایتک ایچون صبیق قولاندیمز بر قانادی . — ثروت فنونک نظمنده اگ زیاده حاکم اولان شخصت ها نکیدیر ؟

— ادبیات جدیده نظمی بن فکرجه فکرتک نظمدیر . هر حالده فکرتک ، نظمه جنابن زیاده اجرائی تأثیر ایتددر کرجه فکرتک تاس ایتدینی زمان جناب هنوز تفکیک ایتش بر شاعر دی . بلکه جناب دها صنعتکاردر . اونی بیلمم اما نظم خصوصنده فکرتک

اینددر ، اوج بیک بفسور جمعیه بک رجعات بدیهه آلتش اولانلر کنسارلرده درین و راحت ماروکن قولوقلر ، هر صر شومنه ، قالدورقار ، شیق وقویو رنگ بر یازخانه ، آینه باز کله اوسته سهرلی قیتمدار بر یخمالسی ، غایت شیق بر یازخانه ! و تابلویز بیاض دیوارلرده صالحم صانم الکتریک ضلایی . — ثروت فنون ادبیاتک ، عمومی ادبیات ایچنده ک موقعی سزه نه در ؟ ایتدم .

— اورویاده ، ادبیات کله سسندن آسلاشان معنایه دلالت ایدمک ادبیات بزده ، نیجه ثروت فنونله باشلاز . ثروت فنون ادبیاتله ادبیاتیز اوروپا قیاتی طاقینش ، مدنیت شکلی آلتددر . اوروپاتی صریح ایدرسنه کندی عالمه ادبیاتنه یقین اولراق آبی ویا کوقو ، قوتلی ویا ضعیف اگ یقین نونه بیته ثروت فنونده بولایبیر . بو ادبیات ایچون شمشدیکیلر صنی دیورلر ، تورک حیاته تاس ایتور دیورلر . طن ایدهم دوشوردر . آز چوق ، فقط بو تورک حیاته تاس ایتک لزومی بیلمه مکن . دکلدی . هر حالده ترجمه لر مزده ، نظریه لر مزده کوستربرک بزاد بیایک برلی اولق لزومی آکلامایاچق بر ذه نیهنده دکلدک . فقط سانسوری دوشونک .

— بکی ، فقط ترکیبدره ک افراطلر ؟ — بو ترکیب آرامق مسئله سی بر سنویزیدر . برده موضوعه اعتنا ایدمه مکنن متوله اولان شکلده اعتنا ایتک فرط لزومی حس ایدینجه چوق مبتدل کله قوللا تاق ، بکی ترکیب آرامق ایجاب ایدییوردی . جنایک ، فکرتک عریجه سی مع التاسف قوتلی اولدینی ایچون اولندن بریدن بولوب بولوب بکی کلهلر چیقاردوردی . بزده کری قالمق ایچون یکیلری آرامنه مجبور اولوردق . مثلا مسیوف ، تیرازه ، متون فلان کی کلهلر هب فکرتک جنایک یکیدن ساحة استعماله چیقاردق کلهلردر . فقط دقت ایدیکز ، بو کلهلر شکل خارجسی اعتباریله اهنک آرایان کوزلرله قولاقری منون ایدمک مامیتددر .

جنایک موقعی ادبیات جدیده ایچنده اگ بویوک صنعتکار موقیدر . بن جنایک نثری سوه سوه اوقورم . فقط او نثر ، بکا سهل منتمله یایلمش بر تکلف حسنی و برر . مثلا بعضی جابازلر واردرکه غایت کوج برنده لره فلان قاقیشیرلر . اما یایلمایه قیلر ، دوشه جکار دیه ایچکز تیردر . حالبوکه اومد یکزدن دها اعلا زیلارلر . جنابده اوله در . اسلوچی اوقومعه باشلادیفکوز زمان ایچکز تیرمه کک باشلار ؛ بو او یونلری بجرمه بک ، شمعی شاشیراچق دیه قورقار کوز . حالبوکه او فوق العاده موقیتلرله هغتری کوستر برر .

ایسته جنابیلرله ، فکرتیلرله ، خالد ضلایلرله فلان ثروت فنونک مملکت اوزرندهده چوق تأثیری اولددر . بو کونکی عرفان سویه مرنک ، اهل ایدله بیه ک قدر مهم قسمتی او ادبیاتنه مدیونز . او وقتلر ثروت فنون چوق اوقونوردی . نوقتی بر آرزوور ، عشقسنز بولانلر واردی . اولنر ، بوقیده بولاقری نقصان جنایک عاشقانه شمرلرنده تالی ایدرلری . فقط جنایک لسان نظمی فکرتک لساندن دها اسکیدر ، ودها عجمانه در . لسان اعتباریله فکرت چوق ایلی کیتشددر . بلکه جنایک لسانی راصدیتی ، کل صوتی قوقوی بر شرق کوزلی آکدیرر ، فقط فکرتککی هر حالده قورسه لیدر . چیمیلدر .

— ثروت فنون تنقید اعتباریله نه یابدی ؟

— شمرده عروض برینه هجا وزنی اقامه ایتک ایسته بورر ، بو خصوصده بر فکرتک واری ایتدم ؟ — شونی خفیفه کچم . نیجه وزندن هیچ بر ذوق آلامورم . بویجه وزنی سوهو برده ک بر شاعر چیقارده کوزلر نونه لر و برده ک اولورسه بلکه سوهولیر . فقط بو کونکی شکلیه صراحت چیرکین ، اوقوناماز صاسیورم . چونکه چوق صوغوق . بر ذوق یوق ، بر آهک یوق ، هیچ برشی یوق . بو طرزده یازیلانلرک اکیسی بیته رضا یوق فیکرلدر .

— ترکیبسن لسان ؟ — بویایه قیدر ، ادبیاتدن مسیعی صورتده علاقه سی کمتش بر آتم لاقیدنقلیه قوشان حسین جاهد بک ، بویوافق جله اوزرنه بر آز حرارتلندی .

— بن ضعیف نظمه تاس ایتدیکز ، دیدی . شهینسز لسان کیندیکه ساده له شه ک . بن بو مختلره اوعراشدینم زمان لسان مسئله سی نظر دکتی جلب ایتدی . نصل مؤسسات سیاسی مزده اجنیدره بر چوق امتیاز و بره مشه ک ، مؤسسات لسانی مزدهده اوانسی کله رده منتلی صورتده ایچری کیمشاردی ، ونصل بر اجنیتک سیاسی دعوالری قونولوسخانه سنده بورو . لورسه بواجنیک کله رگه دعوالریده کندی قاعده لرده کورولوبوردی . بویچیرکین بر شیددی . بودوشونجه لر اوزرنه بر صرف قلمه آلی تصور ایتدیدی . اوقوتنه قدر مکتبدره سنه لرجه عربی ، سنه لرجه فارسی اوقونوردی . بو دوسلر اولسانری اوکره تک ایچون اوقوتدورسه لیدی معقول عد ایدله بیلیدی . فقط صرف تورکجه کی اوکره تک ایچون بو اشکینه لره معروض قالمق فیجیدی . بونک اوکنه کچه لیدی . جودت باشا ، تورکجه تک قواعدینی یازمق ایچون عربک صرفه باقتدی . و تورکجه تک مخلوط کورمشدی . بن او دوشوندیکم صرفده ، صرف و بویجزه دها علمی برشکل و بریمک ایستد . فقط صرف باصیلدینی صرفده بعض معترض بن ایچون ، فرانسز قواعدینی تورکجه برجه ایتش دیدیلر . حالبوکه بن صرفدم « لاریو نه فلوری » به نهایت صحیفه تک یوقارینسنده قاعده آشایسندهده تجربن اولق اعتباریله مشایبه مشایبدر . اولندن دها فضا بکرمه مز . هر سالک کندی آنا . تومسی نتیجه سنده صرفی ایچون آیددینی کله لوار ، مثلا بو کلهلر فرانسزجه ده اولندر . بن بو کلهلری ، بزم لسانزدهده آردم ویدی به قدر بولدم . بوقسه فرانسزجه صرفده کله واردر ، بزدهده اولسون دیه دکل . صوکره ترکیبلی لزومسز بولدم . اولنره متم اسعی فلان ویردم . مهنه سقتر فلان موجوددی ، اولنری تصنیف ایتدم . بوسورتله ساده و کوزل تورکجه به طوغری بر جریان ویرمهک چالیشدم . هر حالده معقول بر آدم یونی قبول ایدمک آرتق نه بر جنایک ، نه بر سلیمان نظیفک اسلوی او ترکیبیلرله استقباله حاکم اولاماز . دکل یالکز حاکم اولاماز ، حتی طن ایدهم ، انتقال ایدمه ز . یالکز بن ساده له شه ک نظریه سی بوون روحله مدافعه ایدیکم حالده کتدم آره صره ترکیبلی یازدم . چونکه عصرلرک فلسفک اوزرنه بر اقدینی بر ترکیب یوک واردی که روح اونکله استقباس ایتدی . او اعتیاددن یاواش یاواش ییکلرک چالیشدم . بر دینره ساده له شه ک چوق جبری اولوردی . حالبوکه بونک بعضیلری لسانی چوق چیلایق بیراقی ایتیلورلر . بونده بلکه خفیلدرلر .

— سنه ایله اوتیه بری به چیکیندر بر مکندرکه کندی ضرر لرینه بادی اولور . حسین جاهد بک آباغه قانیدی . یازخانه سنندن چیقاردینی بیینلرله کوچوک کوچوک کاغذ پارچهلری بکا کوستره رک :

— بوده لغت ایچون آلتش فیصلدر . برلغنه چالیشورمک ایچنده تورک چوجوخی کندی لساننده قولانلان بوون عریجه کلهلری جندرلندن باشلایارق ، بوون مشتقانه قدر بولایق . اون سنه در بونک ایچون چالیشورم . و وقت بولمجهده تبیلرجه دوام ایدییورم ؛ دیدی . آرتق صوک سوألی آقده صوردم : — ادبیاتک تکلیفی کندیسنه بیراقلی دیدی . هیچ زور لاملایی . ذاتاً نه سولسه ک اوزم اراده مرنک فوقدهدر .

— یانویه رفات ایدن سس حالادیمه بوردی . جاهد بکک مساعده سی ایستدم . « خیال ایچنده » عری ، مسلسل آینه لی بیاض صوفالردن کچیرک ، خالی اورنوی هر صر صد یونلردن ایشورک ، وقور تواضعی بر او صاخی کی لفظاً آتاشی به قدر بوعاجزه رفات ایتدی . صره سر ویلرده ک قوناغک قاومی ساعت اون ایدیده کجه تک قارا کفته آغیر قانادی آجدی .

روشن اشرف

محمد امین بك

كچيكنجه برقادينك باقراچي بزه برفارق، چارشا-
فك آلتندن آنى آغزنيه اورنهرك :
« تورك شاعرى امين بكى؟ شو چشمه يى كچ .
صاغ قولده طحينى بويالى قوناغتك قاپوسنى چال »
ديه قينهلى پارميه كوسترديكى اوده محترم شاعرى
بولدم . مخاطبىي محجوب ومنستدار ايدين مفرط تواضى
ونزاكتيه قارشيلادى . لوش و طولاباجلى مرد يولي .
ناردن لك اوست قانده كى كتاب او طهسته چيقدق :
پرلرى ، سديرلرى ، صنداليه لرى ، ديوارلرى
تبريزك ، كشانك ، شيرازك ، سيواسك نادر نقشلى ،
رنكار ناك چيچكلى سجاده لرله سوسله ممش ؟ . . .
ققسلى نچرلر ، جيجملرله اورتولش . درين كوكبلى
باقير مانفالارلك كوللارى اوستنده نار قيرميسى يانان
آتشلر . . . بو او طه بو تون شو قويو و ملول رنكاريله
اسكى عجم مينيا تورلر نه كى افسانوى شرق باغچه لرني
خاطر لايوردى .

و آچيق آلتى صاچسز باشى ، طولغون ياناق لر نه
خفف ، ككسندنه سيورى قورمال صاقاللى ،
كينش ادموزلرى ، ملم و جودى ، انجه قورمال
قاشلرك آلتنده كى ييشلرتاق كوزلرى ، آغارمه
باشلامش قان بيقلر نيك اورتديكى دوداقلر نه پوروسيله
محمد امين بك ، بو او طه ، شرق اتمهسته صرافى ،
بر پولونيا زنيكينه بگزه يوردى .
عروض وزنى اصلاح ايدين ثروت فنون شاعر .
لرينك ياق باشنده تواضله چالمشش ، ربانك « بالقجير » ،
« خسته جو حوق » فلان كى حكايه لي منظومه لر ندين
آز چوق متاثر اولمش ، فقط لسانيه وزنيله
پوسيونون آبرى ريوله كيشش اولان « تورك ساز »
شاعر ندين صنعتده كى غايه سي اكره نك ايسيتوردم .
پوروسنى بارمقلى آره سته آلدى ، كنيش يوزينه
پوسيونون بر صافاق و بر ايبلك معناسى ورن تبسميله :
— اعتقادجه شعر كوزللك ايچون اولقله برابر
ايبلك ايچون ندرده ديدى . اونك سازى طبيعت عشق
ترنم ايچون اولدينى كى انسانيك آلتى ترنم ايچون ندرده .
شاعرك آتون قدلر نه كى شرابلر يالكنز كنجلكك
عشق حاليله يانان دوداقلر نه دكل ، بو تون بشر نيك
اضطراب وائله قورويان آغز لر نه ده صنونامالى .
واقعا vase brisée شاعرى nuit لر شاعريه :
« آسن بزي حياتك بو تون آتشلى فسخه لرني بردن
ايچمكه چاغري سورسك ، بو دنياده زنجير سسلرى ده
واردر . بن سكا باقورده اوسلرى ايتمه مش اولديك
حكيم ايده حكيم كلور . اكر سنده بو يوك بروح
اولامش اولسه يدي ، سى آلقاق ديه تحقير ايدردم .
دينيور . لكن بن پرودومه حق ورمم . چونكه
صنعتكارك روحى حرور . كونكه وخيالدين عبارت
بر كوجوك نفوذ و تحمكه بيله ، چوه ره له ايشله ممش
برا نجه حك كوستكه بيله قاتلاماز . او يالكنز كندى
شعر پرسنك اسيرلر . اوله دكلم اقدم ؟ او برى
پوكا كفر ، دعا ، عصيان ، عشق ، انتقام ، ظلم
تحت هفت هفتون ايلم ايدرسه اوده ايشه ترنم
ايدر . شاعر نيك روحلر نه ده عاشق لرك زو حلى كى
آلتونله صانون آتماز ؛ دبير لره رام اولماز .
هم شعر طبيعت و حياتك برسسى دكليدر ؛ بيلد بزلرك
آلتنده بيلبلر اولدينى كى فورطنه لر نه حايقيران قارتا .

واردى ، معلوم ، دكلى اقدم ؟ برى عربككى ،
اونك ده بزم كى . شمدى بو تصفيه ايديش لسانه
يازىلاجق شعر لرك طبيعى وزنى عرب وزنى اولمايى
و اولما ياجنى ايچون كندى وزنى قوللامق ايچاب
ايدى يوردى . كندى مى ، ينى بجه و نغز سه درويش لرك
آته لرنه ، نفس لرنه ، عاشق لرك قوشمه لر نه ،
دست لرنه و خلك تور كپلر نه واردى . طبيعى بز
بوني قبول ايتدك . بو يوكا بر كنشلك ، بر انكشاف
و بر مكه چايشدق .
— فقط معترض لرك ، سزك قوللانديكز درلو
درلو وزننه مى نظر ليه باقايورلر . مى وزن اصل
آلتى بش ، او

— رضاتوفيق بكه احسان رائف خانك شعر لرى
شبه سز چوق مقبولدر . فقط بز اكر يالكنز او
شكل لره اكنفا اتمش اولسه يدق هيجانلر منى ترنم
ايده حك ساحه چوق طار قالاچقدى . حالبوكه ،
ايشه دك هانك شكل هيجانلر منى ادا ايده بيله حكسه
او اختيار اولونسون . بونك ايچوندر كه بز مختلف
شكله اختيار ايتدك . شكل روحه تابعدر ، دكلى
اقدم ؟ ا روح لرك ترنمى نه ي ايچاب ايتدري يورسه
او كا او وزنى قوللامق لازم كلير . نه كيم لك بو يوك
شاعر طبيعتدر . و طبيعتك چالدينى سازده ايكي تالى
دكلدر . اونك نجه بيله تلى و نجه بيله نغمه سى
واردر . ايشه بونك ايچوندر كه بز دورلو دورلو شكلر
آلدق . ماجاز مى ادبيات نه ده ، ديكر ادبيات لر نه اولددر .
— مى ادبيات نه موضوعه نده ممش پوروه قلد بكنز .

— اوت ، اوت ؟ موضوعه له كنجه ، موضو .
عالمزى ملكلر منك حياتنه بولدى . حسلر منى
خفق لرك قلدنن آلدق . و تور كك سازيله تور كك
روحى ترنم باشلاق . صانورم كه آز وقت ايچنه
آز ايش ياپيلمايى . مثلا مى شاعر لر منك ايچنه
رضا توفيق بك بايور دى ذهني لرك فلان يكدق
قوشمه لرني نسج و جهازى ، تركي ولسانى اعتباريله
هان هان شكله هيج دكيشد بري مريك ، فقط روحا
بو كسله رك شرقك بدني فلسفه سى ، خسته عشقى ،
ملول كوزللكنى ترنم ايتدى . ضيا كوك آب بك
عاشق كدا يبارك فلان دستا نلر نه شكل و وح
اعتباريله بر بلكل و بردى . خلق لسانيه و مى وزنله
تور كك افسانوى تاريخى ، آلتون دورنى ، قهر مانق
روحى ياشاندى . خالده اديب خانم « خراب مبدلر » ك
بو صنعت مبدوه سى بزه « بكي توران » سى اوزاققله
بر « كتاب معزز » و بردى . « كوز ياشلرى »
شاعره سى احسان رائف خانم « يدى طاع كلزى » ندين
بر دمست حاضر لا يور . بونلرك ياننده حمد الله
صحبيلر ، جلال ساهارل ، يعقوب قدر بيلر ، رفيق
خالدرل ، همر سف الدينلر ، على جابيلر ، خالده فخر بيلر ،
كيمي كوكدن كان سسلر كى علوى خصابه لر له ،
كهر خرابه بر لى كى آغلا يلا مضموم شعر لريله ،
كيمي سوز لر ليله بر لكده طو براق اولمش قهر مانلرني
درينق حكايه لر ليه كچي حياتك اضطرابلرني ،
يازه لرني ، و عشق و اميد لرني ، بو تون چير كينلر كچي
و كوزللك لرني ميدان قويان فقره لر ليله ملك و ملك كوزك
حياتى ، روحنى ياشايورلر . بونلر دن بشفه « يوسف
ضيا » لر « ادريس صبيح » لر ، « حق سها » لر ،

سز اونلر كوره ميورديكز . حالبوكه شمدى اثر لرك
حضور نه سكلز . بن مى جريانغز ايچون ده سزه
بو خاطر ه مى عرض ايده چكم و كنديمك شمدى بويله
بر بهار حضور نه بولونديقى سويله چكم .

اسكى ادبيات حقنده ، تنظيمات حقنده و ثروت
فنون حقنده صور ديم سؤالره شويله بر جواب آلدم :
— ادبياتك سانسندنه پارلايان بيلد بزلرك
بو يوكلكنى بندن صور ميايكنز . ياشاديم طو براق
و بو طو براق فورطنه لرى ، فلا كلرني بنم كوز لرني
يوقارى به قالديره بيلمك و اوراده پارلايان عالملى
سر ايده بيلمك ايچون فرصت و برمه دى . بو هومامى
سزه بشقه لرى ، صلاحيتلر اولانلر و برديلر .
كنديار نيك فكر و حسلر نه ، ذوق و خيالر نه ،
بعضيلرى بلكه ده محبت و غرض لر نه كوره سويله ديبلر .
بن سزه بو خصوصه بر ايكي تحسسى سويلم .
نجه سلطان سامان دور نيك اقدن افقه آت قوشد يران
جنكا و نه حياتى « باقى » حربه سيله ابديله شديرمشدر .
ندم ده لاله دور نيك او طه لر و باغچه لر ايچنه كچن ذوق
وصفا ايامنى ترنم ايتدى و فكرت ده بو تون عبد الحميد
دور نيك نجاتى ، ملالنى و عصر نى « سيس » نده
تثبیت اتمشدر . سيس او دورك بو تون صنعت
و شعر نى كولكده بر ابراق حق بر شاه اثر در . فكر نجه
بو يوك فكر نك مضار نه « سيس » شاعرى عنوانى
حك ايتلى . فكرت سيسله بزه ، طبق انكتره نك
كوملك شاعرى كى بر شرت قازانمشدر . او كمال
شاعرى كه ، شعر نى سوسايستلر مند بيلر نه بيلر
مشلر ، آلتلر نيك ترنم اونك سيله لر ممش . و شانك
مزار طاشنه ده « كوملك شاعرى » عنوانى قازانمش
بكا كلنجه ، حياتنه هر آغابك بر دورلو چيچم
و عيش اولدينى كى بزه يالكنز بر ممش و بره بيلمك
ايچون چاليدم . فكرمك قوتى ، قلبك عصاره سنى
بوني بشد ير مكم ايچون و ردم . احتمال كه بونك
اوزر ندين كچن بو طيلر لى دالرمك ييشل كولكسندنه
دكله ندر مشدر . احتمال كه ييشلر مه اونلرك قلد لر نه
بر دامله قان و بره بيلمشدر . اكر بوني ياپاييله سه
مسعردم . ماسكتمك سفيلر نيك ، درد ليلر نيك
كوجوك بر شاعرى اولق ، و بو تون ملك حريت
و سعادتى ترنم ايده بيلمك ايچون باشاق . ايشته بنم
حياتك و صنعتك غايه سى . بنم آلدك ترنم آتم ،
بر اعما لك آلدك كى قيريق سازدر . كوز لر م كوشلره ،
شفق لره متحسر اولدينى خالده بارمق لر صرع لى تللر
اوزر نه قارا كلنى ديار لرك . ماسال ور و يا ملكلر نيك
تور كپلرني چاغري يور . خلقك شاعرى اولق ! ايشته
بنم صنعتك و حياتك غايه لرى .

قاوده كنديسندن آريلير كن ، تلاشلى برسيله :
— بك افندى غالبا فاضل احمد بكه يحيى كمال
بك ايچون بر شى سويله ممشك ديدى . فاضل بكك
اششز لطيفه لرني لنده اوقومورم ديسم يالاندر ؛
يحيى كمال بكك ده صنعتده كى تيزلر كى بك شايان قلدردر .
ايده آله غايته مفتون بر ذاتدر . احمد هاشم بك ده صوك
اسم ده اونونمايكنز .

وشن اشرف

«أسن بزی حیاتک بوتون آتشی نفعه لرخی بردن
ایمکه چاغریورسک ، بو دنیاده زنجیر سسلی ده
واردر . بن سکا قیورمه ده اوسلری ایتمه مش اولدی بکه
حکم ایدم حکم کلپور . اگر سنده بو یوک بروح
اولامش اولسیدی ، سنی آلقاق دیه تحقیر ایدرم .»
دیور . لکن بن پرودومه حق ویرمهم . چونکه
صنعتکارک روحی حررد . کولکه وخالدن عیارت
برکوجو حک نفوذ تحکمه بیله ، مجهرله ایمله مش
برایچه حک کوستکه بیله قانلاناماز . او یالکز کندی
شعر برینک اسریندر . اوله دکلم افندم ؟ او سنی
بکا کفر ، دلم ، عصیان ، عشق ، انعام ، ظلم
رحمت ، مهربانی ، ایستدسه ایدم ایدم
ایدر . شاعر لک روحلری ده عاشق لک روحلری کی
آلکونه صانون آتماز ؛ دیرلرده زام اولماز .
هم شعر طبیعت و حیاتک برسسی دکلیدر ؛ بیلدیزلک
آلتنده بلبلر اولدنی کی فورتنلرده حایقیران قارتا .
لرده یوقیدر ؟ چیچک لری آللرک آلتنده تیره مش
یشیل چاپلر اولدنی قدر یالچین قایلرک غضبه باقدنی
قارا کلق ایرماقلرده یوقیدر ؟ وعمومی آهنگه دکلیدر که
کاشات ابدی عشق هیجانلری ترنم ایدیور ؟ مع مافی
یارادیلیم ، تربیه ، محیط ، زمانه بی بونلرک
ایکنیسه طرفدار ایتدیر . یعنی بن ده زباده آللرک ،
آجیلرک ، و بیچاره لک شعر بی طوبورمق ایستدم .

— یک آبی افندم ، ملی ادبیاتک لسان ، وزن
وموضوعه کی غایه سی حقدنه نه دوشورسکر ؟
— اولاً ، سزه روس شاعر لردن «مايقوف» ک
برلوحه سی خاطر لانا-تم . مايقوف برکون بر ایزبه
کیتمش . او جاقده چام کو توکارکی یانورمش ، علوری
اوطه بی آیدینلایورمش . بو او جاغک او کده بر
کوچوک چو حوق آله بر کتاب آتش ، پارملری
سطر لک اوزرنده یوروتورکجه له به چه له به اویورمش .
بونک قارشینده اوزون صاچلی ، اوزون صاقاللی
روس کوبیلری ، قوجاقلرنده چو جوقلری اویویان
روس قادینلری جان قولاغیله یوقیزی دیکلورلر
ویاشلری صاللا بورلومش . شاعر دیورک : بو کتاب
حلذک دیله یازیلش ، اونک بور دینک کوزلکلری ،
بو یوککلری ، اجدادینک افسانه لرخی ، خاطر لرخی ،
قلبک عشقلری ، مللری ، حیاتک امیدورویا لرخی سولپور .
بوکتاشک ، ولوکه چه له نه چه له نه بر قیز چو حوق
طرفدن اوموسون قوله له کره می ، خلک
قارا کلق فکر لرنه برایشیق ، هیجانسز یورسکر .
بریتیره ویرسی روسییه نیک استقبال افندمه بو یوک
والته بی برکونش طوغه حقی مؤده لیور .

ایشته سزه ، ملی ادبیاتک نه اولدنی ، اولک
کرک شکلیه و کرک وجهه نصل اولماسی لازم کله چکی
آکلاناق ک بلیغ افاده .
او حالده بزم ملی شعر منزه ده بونقعه نظر دن
لسان ، وزن وموضوع ایلك اولارق کوزه چاریار .
اویله دکلی ؟
شمعی لسان . . . مادام که بوتون دبلر
آکلامق و آکلامق ایچون بروسطه در ، بزم لمانکده
بوغایه کوزه خلق طرفدن آکاشیلاق برصورتده
تصفیه اربلسی لازم کلپوردی . شو حالده ، بولسانک
ایچنده حکومت سورن باباچی قاعده لر بیکلیدی .
ایشته بز ، دلیزی عرب و عجم ترکیب نیک زنجیر دن
قورتارارق حرایمی ایستدک . بناء علیه شعر لرمنی
بوملی وحر لسانه یازدق .
وزن مسئله سته کلنجه . بزده ایکی آلت ترنم

تورکک افسانوی تاریخی ، آلون دورخی ، قهرمانق
روحنی یاشاندی . خالده ادیب خام «خراب معبدلر» ک
بوصنعت مینوده سی بزه « یقن توران » ی اوزاتقله
بر « کتاب معزز » ویردی . « کوز یاشلری »
شاعره سی احسان رائف خام «یدی طاع کلری» ندن
بر دمت حاضر لایور . بونلرک یاشنده حمد الله
صبحیلر ، جلال ساهارلر ، یعقوب قدر بلر ، رفیق
خالدلر ، همر سفالدیلر ، علی جانبلر ، خالده فخر بلر ،
کیمی کو کدن کلن سسلر کی علوی خطابه لرله ،
کهر خرابه بر دی کی اغلاط معصوم شعر لرله ،
کیمی سور لرله بر لکده طوبراق اولمش قهرمانلری
درینش حکیمه لرله . کیمی حیاتک اضطرار لرخی ،
یاره لرخی ، عشق و امید لرخی ، بوتون چیرکینکلری
وکوزلکلری میدانه قویان فقره لرله ملتیزک و ملکتیزک
حیاتی ، روحنی یاشایورلر . بونلردن بشقه « یوسف
ضیا » لر « ادریس صبیح » لر ، « حقی سها » لر ،
« اسیف الدین » لر « فاروق نافذلر » لر ، « انیس
بهیج » لر ، « حسن ذک » لر ، « بیحی صائم » لر ،
« صالح ذکیلر » - آمان یاری بهیج برخی ، بهیج
برخی صایمان کپیوردی - کی برکنج نسل ده
وارکه الهام لرخی ، بزکندن ده بوکتک بر صنعت
معیندن آلیورلر . بونلرده کندی روحلری یکی
لسان و ملی وزنله ترنم ایدیورلر .

اعتراف ایدرم ؛ بزم بوکون بر «مسکيه و بیح» حن
بر «په نوفیز» یوق ، لکن بن یک قوتله امید
ایدیورم که بو کونکی تورک قیزلرنک یارین ملی
والته بی نبلرله بیسیگر ده صاللا یاجلری چو جوقلر
بکلدیکم داهیلری بشدیره جکر . او داهیلر
بزمده «قوبرات» لرمنی ؛ «یا نوش» لرمنی ابداع
ایدم جکر . هم او دیبله او آهنگه که تاریخک
قارا کلقلری ایچندن آقان طاعه سسلرنه الماس تاجلی
خاقانلرنک ، کوموش سازلی شاعر لرنک الیه
صدالری قارشیدمدر . او دیبله او آهنگه ترنم
ایدم جکر که صوک عصرلرده بیقیلان مملکتلرنک ،
ایصنر قالان او جاقلرنک هیچ بیکلری ، فریادلری ،
رعشه لرلی ، امیدلری ، دوشونجه لرلی ، طوبولری هب
اودیبلک و آهنگک ایچنده بولوناق . بو آهنگه یازیلان
شعرلری قائمی طاشیان و دیبله قوشان بوتون
عرقداشلمک چو جوقلری قره دکز قیلرنده ، اورخون
وادیلرنده ترنم ایدم جکر . بوکا صا صایلماز ایمان وار .
خلعانی براز دینه رکی اولدی . دوداقلری
تیره یوردی . برار ییسه . . .

— سزه بر خاطر مین شایده م ، دیدی . ب
اون مؤزده ارضرومده ایدم . برقونلوس یاغه کلیدی .
انقلابی حیرتله قارشیلادنی سیویله مشدی . بن
او زمان اوکا دیمشدم که بونده حیرت ایدیله جک برشی
یوق . باقکز بر قیش مملکتده بولونورز .
بو طوبراغک یالچین طاعلری بوزلرله ، او اولدی ده
قارلرله اورتولدر . بوراده آیلر کچر ، طماغ باشلرنده
برقوش اوچماز ، او اولرک اوزرتدن برکوان کوچمز .
لکن بو طوبوق بیاضامک آلتنده کیزی بر علو ،
بو کومولی طوبراغک باغرنده کورومعز برعلو واردر .
بو قوت بزه بر بهسارک عنصر لرخی طوبولار . بزه
چیچکار و چنلر حاضر لار . بزم آلتلرنده طوق
بو بوزلی قایلر ، بو قارلی او اولرکی جاسز صایلیردی .
کوکه لرمن کفتلری بوننده جنازه لر صایلیردی .
لکن فکر لرمنده ، قلبلرنده اویله بر عشق ، اویله
بر رؤیا ، اویله بر قوت ، اویله بر حیات واردی که

بور لیرخی چاغریور . حیاتک سحری اونی . ایسه
بن صنعتک و حیاتک غایه لرلی .
قاوده کندیندن آریلرکن ، تلاشلی برسسه :
— یک افندی غالباً فاضل احمد بکه بیحی کال
یک ایچون بر شی سویله مشدک دیدی . فاضل بکه
آشمنز لطیفه لرخی لذتله اوقیورم دیسه م یالاندر ؛
بیحی کال بکه ده صنعتک کی تیزلکی یک شایان نه بیدر .
ایده آله غایتله مقنون برداندر . احمد هاشم بکه صدوک
درجه مقدر و رفیق بولورم . رجا ایدرم ، بو اوچ
اسی ده اونوما بکیز .
وشن اشرف